

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра економічної кібернетики**

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНО

Завідувач кафедри

_____ Катерина БОЯРИНОВА

« ____ » червня 2026 р.

**ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття ступеня бакалавра
за освітньо–професійною програмою
«Економічна аналітика»
спеціальність 051 «Економіка»**

**на тему: «Економіко-аналітичне обґрунтування інвестиційних альтернатив
розвитку підприємства»**

Виконала:

Студентка IV курсу, групи УА–22

КАЗИМОВА Каміла Рамізівна _____

Керівник:

доцент кафедри економічної кібернетики, к.е.н., доц.

ШОСТАК Інна Володимирівна _____

Рецензент:

завідувач кафедри менеджменту підприємств, д.е.н., проф.

ДЕРГАЧОВА Вікторія Вікторівна _____

Засвідчую, що у цій дипломній роботі немає
запозичень з праць інших авторів без відповідних
посилань

Студентка _____

Київ – 2026

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економічної кібернетики

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-професійна програма «Економічна аналітика»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Катерина БОЯРИНОВА

« 06» лютого 2026 р.

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТ(ЦІ)

КАЗИМОВОЇ Каміли Рамізівни

1. Тема роботи: «Економіко-аналітичне обґрунтування інвестиційних альтернатив розвитку підприємства»,

керівник роботи: **Шостак Інна Володимирівна**, к.е.н., доц.,

затверджена наказом по університету від 29.05.2026 року № 2003-с.

2. Термін подання студентом роботи: 08.06.2026 року.

3. Вихідні дані до роботи: Вихідними даними є законодавчі й нормативні акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, аналітичні матеріали, дані фінансової звітності підприємства ТОВ «В.К.МІСТОБУД» (форми №1-м, №2-м за 2023-2025 рр.), дані аналітичної онлайн-системи «YouControl», а також наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів з питань економічної аналітики та інвестиційного менеджменту.

4. Зміст дипломної роботи (перелік завдань, які потрібно розробити):

а) теоретична частина:

- розкрити теоретичні підходи до сутності інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства;
- дослідити методичний інструментарій економічної аналітики для оцінювання інвестиційних альтернатив, включаючи статичні, динамічні методи та методи врахування ризику;

б) аналітична частина:

- провести економічний аналіз діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» як бази дослідження (горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний аналіз);
- здійснити економіко-аналітичне оцінювання ефективності поточної інвестиційної діяльності підприємства;
- провести факторний аналіз (метод ланцюгових підстановок, модель Дюпон) та ідентифікувати проблеми інвестиційного розвитку з використанням діаграми Ісікави;

в) рекомендаційна частина:

- провести прогностично-аналітичне обґрунтування інвестиційних альтернатив розвитку, включаючи сценарне моделювання (консервативний, базовий, оптимістичний), розрахунок NPV, IRR, PI, DPP та аналіз чутливості;
- надати практичні рекомендації щодо вибору оптимальної інвестиційної альтернативи (базової), розробити дорожню карту впровадження та оцінити їх економічну ефективність.

5. Перелік ілюстративного матеріалу:

1. Економіко-аналітичні параметри наукового дослідження
2. Класифікація інвестиційних стратегій розвитку підприємства
3. Економіко-аналітичні методи та показники оцінювання проектів
4. Аналіз фінансово-економічного стану бази дослідження
5. Економіко-аналітична оцінка ефективності використання інвестиційних ресурсів ТОВ
6. Комплексна діагностика та пріоритезація проблем розвитку підприємства
7. Економіко-аналітичне обґрунтування інвестиційних сценаріїв
8. Обґрунтування вибору оптимальної стратегії розвитку
9. Економіко-аналітичні висновки та результати дослідження

6. Дата видачі завдання: 05 лютого 2026 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів дипломної роботи	Примітка
1.	Збір необхідної інформації теоретичного, методичного та практичного змісту, вивчення та аналіз літературних джерел щодо економіко-аналітичного обґрунтування інвестиційних альтернатив згідно з темою дипломної роботи	06.02.2026 – 22.02.2026	
2.	Розгляд теоретико-методичних засад дослідження інвестиційних альтернатив та методів економічної аналітики	23.02.2026 – 22.03.2026	
3.	Вибір підприємства (ТОВ «В.К.МІСТОБУД») для дослідження та постановка спеціалізованих завдань	23.03.2026 – 01.04.2026	
4.	Економічне оцінювання ефективності діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр.	02.04.2026– 18.04.2026	
5.	Економетричний аналіз (оцінювання ефективності поточної інвестиційної діяльності)	19.04.2026– 28.04.2026	
6.	Причинно-наслідкова аналітика (факторний аналіз, діаграма Ісікави, ідентифікація проблем) прояву інвестиційного розвитку	29.04.2026 – 03.05.2026	
7.	Прогностично-аналітичне обґрунтування інвестиційних альтернатив (сценарне моделювання, DCF-аналіз, аналіз чутливості)	04.05.2026 – 13.05.2026	
8.	Практичні рекомендації щодо вибору оптимальної інвестиційної альтернативи та оцінка їх економічної ефективності	14.05.2026 – 24.05.2026	
9.	Оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	25.05.2026 – 01.06.2026	

Студентка _____ Каміла КАЗИМОВА

Керівник роботи _____ Інна ШОСТАК

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: «Економіко-аналітичне обґрунтування інвестиційних альтернатив розвитку підприємства» містить 111 сторінок, 42 таблиці, 6 рисунків, 6 додатків. Список використаних джерел нараховує 50 найменування.

Метою роботи є узагальнення теоретичних засад, проведення економічної аналітики та розроблення аналітично обґрунтованих рекомендацій щодо вибору інвестиційної альтернативи розвитку будівельного підприємства з доведенням їх економічної ефективності.

Об'єкт дослідження – процеси економічної діяльності та інвестиційного розвитку будівельного підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні положення та інструменти економічної аналітики щодо економіко-аналітичного обґрунтування інвестиційних альтернатив та практичні рекомендації щодо вибору раціонального економічного рішення для ТОВ «В.К.МІСТОБУД».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано: методи індукції, дедукції та системного аналізу (для узагальнення теоретичних засад); методи діагностичної аналітики – горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, трендовий аналіз (для оцінювання стану та ефективності діяльності підприємства); факторний аналіз та діаграму Ісікави (для ідентифікації проблем); методи прогностичної аналітики – дисконтування грошових потоків (DCF), розрахунок показників NPV, IRR, PI, DPP, аналіз чутливості та сценарне моделювання (для обґрунтування вибору інвестиційних альтернатив). Розрахунки та візуалізацію виконано з використанням MS Excel.

Результати роботи. За результатами виконання дипломної роботи запропоновано комплексний методичний підхід до економіко-аналітичного обґрунтування вибору інвестиційних альтернатив, що аналітично обґрунтовано шляхом порівняльного аналізу трьох альтернативних сценаріїв інвестиційного розвитку (консервативного, базового, оптимістичного), а також оцінено з позиції економічної ефективності шляхом розрахунку NPV, IRR, PI та DPP для кожної альтернативи. Обґрунтовано вибір оптимальної інвестиційної альтернативи – реалізацію проєкту «Житловий комплекс «Містечко Комфорт-2» із застосуванням змішаної схеми фінансування. Розроблено дорожню карту впровадження запропонованої альтернативи.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Результати виконання дипломної роботи можуть бути використані підприємствами будівельної галузі середнього розміру для впровадження стандартизованої процедури порівняльної оцінки інвестиційних альтернатив при формуванні портфеля проєктів. Запропонований методичний підхід до сценарного моделювання та аналізу чутливості дозволяє підвищити обґрунтованість стратегічних інвестиційних рішень в умовах невизначеності.

Ключові слова: економічна аналітика, інвестиційні альтернативи, будівельне підприємство, сценарне моделювання, чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма рентабельності (IRR), аналіз чутливості.

ABSTRACT

Thesis of the first (bachelor's) level of higher education on «Economic and Analytical Substantiation of Investment Alternatives for Enterprise Development» contains 111 pages, 42 tables 6 figures., 6 appendices. The list of references includes 50 items.

The purpose of the work is to generalize theoretical foundations, conduct economic analytics, and develop analytically substantiated recommendations for choosing an investment alternative for the development of a construction enterprise, proving their economic efficiency.

The object of the work is the processes of economic activity and investment development of a construction enterprise.

The subject of the work is theoretical and methodological provisions and tools of economic analytics for economic-analytical substantiation of investment alternatives, as well as practical recommendations for choosing a rational economic solution for V.K.MISTOBUD LLC.

Research methods. To achieve the goal, the following methods were used: induction, deduction, and system analysis (to generalize theoretical foundations); methods of diagnostic analytics – horizontal, vertical, ratio, and trend analysis (to assess the state and efficiency of the enterprise); factor analysis and Ishikawa diagram (to identify problems); methods of prognostic analytics – discounted cash flow (DCF), calculation of NPV, IRR, PI, DPP, sensitivity analysis, and scenario modeling (to substantiate the choice of investment alternatives). Calculations and visualization were performed using MS Excel.

Results of work. Based on the results of the thesis, a comprehensive methodological approach to the economic and analytical substantiation of the choice of investment alternatives is proposed. This approach is analytically substantiated through a comparative analysis of three alternative scenarios for investment development (conservative, basic, optimistic) and evaluated from the standpoint of economic efficiency by calculating NPV, IRR, PI, and DPP for each alternative. The optimal investment alternative is substantiated – the implementation of the project “Residential Complex “Mistechko Komfort-2” with a mixed financing scheme. A roadmap for implementing the proposed alternative has been developed.

Recommendations for the use of work results. The results of the thesis can be used by medium-sized construction enterprises to implement a standardized procedure for comparative assessment of investment alternatives when forming a project portfolio. The proposed methodological approach to scenario modeling and sensitivity analysis allows increasing the validity of strategic investment decisions under conditions of uncertainty.

Keywords: *economic analytics, investment alternatives, construction enterprise, scenario modeling, net present value (NPV), internal rate of return (IRR), sensitivity analysis.*

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІКО-АНАЛІТИЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ АЛЬТЕРНАТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1 Теоретичні підходи до сутності інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства	11
1.2 Методичний інструментарій економічної аналітики для оцінювання інвестиційних альтернатив.....	20
Висновки до першого розділу.....	30
2 АНАЛІТИКА СТАНУ ТА ПЕРЕДУМОВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «В.К.МІСТОБУД».....	32
2.1 Економічний аналіз діяльності підприємства як бази дослідження.....	32
2.2 Економіко-аналітичне оцінювання ефективності поточної інвестиційної діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД».....	42
2.3 Факторний аналіз та ідентифікація проблем інвестиційного розвитку	53
Висновки до другого розділу	63
3 ЕКОНОМІКО-АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ВИБІР ІНВЕСТИЦІЙНИХ АЛЬТЕРНАТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	66
3.1 Сценарне моделювання інвестиційних альтернатив розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД».....	66
3.2 Формування рекомендацій щодо вибору інвестиційної альтернативи та оцінка їх економічної ефективності	76
Висновки до третього розділу	87
ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Актуальність теми роботи. В умовах воєнного стану, повоєнної відбудови економіки України та високої невизначеності ринкового середовища особливої значущості набуває обґрунтованість стратегічних рішень щодо інвестування обмежених фінансових ресурсів підприємства. Будівельний сектор, який є одним із драйверів економічного відновлення, зіштовхується з низкою викликів: зростання вартості будівельних матеріалів, зміна кон'юнктури ринку нерухомості, підвищення ставок за кредитними ресурсами, необхідність швидкої адаптації до нових умов. У такій ситуації перед менеджментом будівельних підприємств постає практична проблема – як із наявних інвестиційних альтернатив (реалізація різних типів проєктів, застосування різних схем фінансування, різні строки реалізації тощо) обрати ту, що забезпечить максимальне зростання вартості бізнесу за прийнятного рівня ризику. Саме економіко-аналітичне обґрунтування такого вибору, із застосуванням сучасного методичного інструментарію, дозволяє підвищити об'єктивність та ефективність інвестиційних рішень. Питання економічної аналітики інвестиційних альтернатив розвитку підприємств досліджували такі науковці, як І.О. Бланк (теоретичні основи управління інвестиціями), Т.В. Майорова (методи оцінки ефективності інвестиційної діяльності), А.А. Пересада (управління інвестиційним процесом), а також зарубіжні фахівці – А. Дамодаран (оцінка вартості активів), Р. Брейлі, С. Майерс (принципи корпоративних фінансів). Однак потребують подальшого розвитку питання інвестиційних альтернатив розвитку при застосуванні економіко-аналітичних та імітаційних методів для обґрунтування вибору, враховуючи специфіку діяльності підприємств в Україні.

Мета дипломної роботи. Метою дипломної роботи є узагальнення теоретичних засад, проведення економічної аналітики та розроблення аналітично обґрунтованих рекомендацій щодо вибору інвестиційної альтернативи розвитку підприємства з доведенням їх економічної ефективності.

Відповідно до поставленої мети було вирішено такі **завдання**:

- розглянути теоретичні підходи до сутності інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства;
- систематизувати методичний інструментарій економічної аналітики для оцінювання інвестиційних альтернатив;
- провести економічний аналіз діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» як бази дослідження;
- здійснити економіко-аналітичне оцінювання ефективності поточної інвестиційної діяльності підприємства;
- виконати факторний аналіз та ідентифікувати проблеми інвестиційного розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД»;
- провести сценарне моделювання інвестиційних альтернатив розвитку підприємства;
- сформулювати рекомендації щодо вибору інвестиційної альтернативи та оцінити їх економічну ефективність.

Об’єктом дослідження є процеси економічної діяльності та інвестиційного розвитку підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні положення та інструменти економічної аналітики (діагностичної, прогностичної, рекомендаційної) щодо економіко-аналітичного обґрунтування інвестиційних альтернатив та практичні рекомендації щодо вибору раціонального економічного рішення для ТОВ «В.К.МІСТОБУД».

База дослідження. Базою дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «В.К.МІСТОБУД» – підприємство будівельної галузі (м. Київ, основні види діяльності за КВЕД 41.20 та 42.99).

Методи дослідження. Для узагальнення та обґрунтування теоретико-методичних засад економічної аналітики інвестиційних альтернатив використано методи індукції, дедукції, логічних узагальнень та системного аналізу. Для економічного аналізу діяльності підприємства та оцінювання ефективності його поточної інвестиційної діяльності застосовано методи діагностичної аналітики:

горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний аналіз, а також порівняльний та трендовий методи. Для ідентифікації проблем та факторного аналізу використано метод ланцюгових підстановок, аналіз відхилень та причинно-наслідкову діаграму Ісікави. Для економіко-аналітичного обґрунтування та вибору інвестиційних альтернатив застосовано методи прогностичної аналітики: дисконтування грошових потоків (DCF), розрахунок показників NPV, IRR, PI, DPP, аналіз чутливості та сценарне моделювання. Для проведення розрахунків, моделювання, аналітики та візуалізації економічних даних використано інформаційні технології: MS Excel (фінансові функції, побудова таблиць та діаграм).

Результати дипломної роботи. У процесі написання дипломної роботи отримано такі результати: систематизовано теоретичні підходи та методичний інструментарій економічної аналітики для оцінювання інвестиційних альтернатив; здійснено діагностичну аналітику господарської діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» та ефективності його поточної інвестиційної діяльності; ідентифіковано ключову проблему – відсутність комплексної системи порівняльної оцінки інвестиційних альтернатив при розширенні портфеля проєктів; розроблено та економіко-аналітично обґрунтовано три альтернативних сценарії інвестиційного розвитку підприємства; сформовано практичні рекомендації щодо вибору оптимальної альтернативи з урахуванням критеріїв максимізації NPV, IRR та мінімізації дисконтованого строку окупності, що дозволить підвищити ефективність управління капітальними інвестиціями на 15–20%.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Результати виконання дипломної роботи можуть бути використані для впровадження стандартизованої процедури економіко-аналітичного обґрунтування вибору інвестиційних альтернатив розвитку при формуванні портфеля проєктів та обґрунтованості стратегічних інвестиційних рішень.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІКО-АНАЛІТИЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ АЛЬТЕРНАТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Теоретичні підходи до сутності інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства

Ефективне управління інвестиційною діяльністю підприємства неможливе без глибокого розуміння теоретичних засад, що визначають сутність інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку. Інвестиційна діяльність у сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем невизначеності, воєнним станом в Україні та необхідністю післявоєнного відновлення економіки, потребує обґрунтованого вибору між різними варіантами вкладення капіталу [1, с. 12; 29, с. 61]. Саме поняття «інвестиційні альтернативи» є ключовим у сучасній теорії інвестиційного менеджменту [2, с. 45; 33, с. 56].

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем невизначеності, технологічними змінами та глобалізацією фінансових ринків, питання вибору оптимальних інвестиційних альтернатив та формування ефективних стратегій розвитку підприємства набувають особливої актуальності. Інвестиційна діяльність виступає ключовим чинником забезпечення конкурентоспроможності, економічного зростання та інноваційного оновлення суб'єктів господарювання. Як зазначають І.О. Бланк, Н.М. Гуляєва та І.М. Вавдійчик, саме інвестиційний менеджмент інтегрує стратегічні цілі підприємства з можливостями їх досягнення через ефективне розміщення капіталу [1, с. 12]. Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті яких створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [37]. Таким чином, розуміння сутності інвестиційних альтернатив є базовою передумовою для розробки дієвих

стратегій розвитку. Для систематизації існуючих теоретичних підходів до розуміння сутності інвестиційних альтернатив доцільно звернутися до аналізу праць провідних вітчизняних науковців, результати якого узагальнено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційних альтернатив

Автори	Визначення	Основні аспекти
І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва, І. М. Вавдійчик [1, с. 45]	Інвестиційні альтернативи розглядаються як взаємовиключні варіанти вкладення капіталу, між якими необхідно зробити вибір на основі критеріїв ефективності	Взаємовиключність, порівняльна оцінка, критерії ефективності
Н. О. Боковець [2, с. 23]	Інвестиційні альтернативи – це сукупність можливих напрямів інвестування, що відрізняються обсягами, строками, ризиками та очікуваною дохідністю	Обсяги, строки, ризики, дохідність
І. І. Вініченко, Т. М. Самілик, В. О. Олексюк [4, с. 24]	Інвестиційні альтернативи трактуються як різні варіанти реалізації бізнес-процесів у межах інвестиційної діяльності підприємства	Бізнес-процеси, варіантність, інвестиційна діяльність
Л. Галько [6]	Інвестиційні альтернативи – це стратегічний вибір між різними об'єктами інвестування, який визначає траєкторію розвитку підприємства	Стратегічний вибір, траєкторія розвитку
К. М. Дідур [13, с. 68]	Інвестиційні альтернативи розглядаються через призму методів визначення їх ефективності, де ключовим є порівняння дисконтованих грошових потоків	Методи оцінки, дисконтування, порівняльний аналіз
М. О. Криклива [24, с. 217]	Інвестиційні альтернативи – це варіанти вкладень, що потребують оцінки за показниками NPV, IRR, PI, DPP з урахуванням фактору часу та ризику	NPV, IRR, PI, DPP, фактор часу, ризик
С. А. Стахурська [41, с. 3]	Інвестиційні альтернативи формуються в контексті змін організації та реалізуються через відповідну інвестиційну стратегію	Організаційні зміни, інвестиційна стратегія
С. А. Стахурська, С. В. Ткачук, Т. В. Якимчук, В. О. Стахурський [43, с. 42]	Інвестиційні альтернативи є основою для прийняття обґрунтованих господарських рішень та потребують комплексного аналізу інвестиційної діяльності	Комплексний аналіз, обґрунтованість рішень

Джерело: систематизовано автором на основі [1; 2; 4; 6; 13; 24; 41; 43].

Аналіз теоретичних підходів, представлених у табл. 1.1, дозволяє виділити кілька концептуальних напрямів у визначенні сутності інвестиційних альтернатив. І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва та І. М. Вавдійчик [1, с. 45] розглядають інвестиційні альтернативи через призму взаємовиключності, наголошуючи, що це варіанти вкладення капіталу, між якими необхідно зробити вибір на основі критеріїв ефективності. Такий підхід акцентує увагу на необхідності порівняльного аналізу та застосуванні об'єктивних критеріїв оцінки. Н. О. Боковець [2, с. 23] пропонує більш розгорнуте визначення, згідно з яким інвестиційні альтернативи – це сукупність можливих напрямів інвестування, що відрізняються обсягами, строками, ризиками та очікуваною дохідністю. У цьому трактуванні ключовими характеристиками виступають кількісні параметри, що підлягають порівнянню. І. І. Вініченко, Т. М. Самілик та В. О. Олексюк [4, с. 24] трактують інвестиційні альтернативи як різні варіанти реалізації бізнес-процесів у межах інвестиційної діяльності підприємства, що пов'язує інвестиційний вибір з операційною діяльністю та бізнес-процесами. Л. Галько [6] розглядає інвестиційні альтернативи як стратегічний вибір між різними об'єктами інвестування, який визначає траєкторію розвитку підприємства, що підкреслює стратегічний характер інвестиційних рішень та їх вплив на довгострокову траєкторію розвитку. К. М. Дідур [13, с. 68] пропонує розглядати інвестиційні альтернативи через призму методів визначення їх ефективності, де ключовим є порівняння дисконтованих грошових потоків, що акцентує увагу на методичному інструментарії оцінки. М. О. Криклива [24, с. 217] визначає інвестиційні альтернативи як варіанти вкладень, що потребують оцінки за показниками NPV, IRR, PI, DPP з урахуванням фактору часу та ризику, конкретизуючи набір показників, які мають бути використані при порівнянні. С. А. Стахурська [41, с. 3] наголошує, що інвестиційні альтернативи формуються в контексті змін організації та реалізуються через відповідну інвестиційну стратегію, пов'язуючи альтернативність з необхідністю адаптації до зовнішніх та внутрішніх змін. Нарешті, С. А. Стахурська, С. В. Ткачук, Т. В. Якимчук та В. О. Стахурський [43,

с. 42] стверджують, що інвестиційні альтернативи є основою для прийняття обґрунтованих господарських рішень та потребують комплексного аналізу інвестиційної діяльності.

Узагальнюючи розглянуті підходи, можна стверджувати, що більшість авторів сходяться на думці, що інвестиційні альтернативи – це взаємовиключні варіанти вкладення капіталу, які потребують порівняльної оцінки на основі системи фінансових та нефінансових критеріїв з урахуванням факторів часу та ризику. Така багатоаспектність визначень свідчить про складність та багатогранність досліджуваного поняття, що вимагає комплексного підходу до його практичного застосування [40, с. 189].

Аналіз інвестиційних альтернатив передбачає врахування їх класифікаційних ознак, серед яких особливе значення мають об'єкти вкладення, терміни реалізації, форми власності та рівень ризику. Н.А. Караван наголошує, що обґрунтований вибір критеріїв ефективності інвестицій є вирішальним для подальшої оцінки альтернатив, оскільки кожен тип інвестицій (реальні, фінансові, інноваційні) потребує специфічних підходів до аналізу [21, с. 15]. Зокрема, портфельні інвестиції, які, за визначенням А.О. Задоя, є важливим інструментом залучення капіталу на фондовий ринок, характеризуються вищим рівнем ліквідності, але й підвищеною волатильністю порівняно з прямими інвестиціями [14, с. 84]. Як зауважують О.А. Задоя та В.С. Фоменко, тенденції розвитку портфельних іноземних інвестицій в Україні свідчать про їх чутливість до макроекономічної стабільності та інституційних змін [15, с. 47]. Водночас прямі іноземні інвестиції, на думку О. Вітера, О. Килина та Н. Стручка, в умовах рецесії світової економіки демонструють більшу стійкість, оскільки орієнтовані на довгострокову присутність інвестора та контроль над підприємством [5, с. 9].

Особливої уваги в контексті інвестиційних альтернатив заслуговують інноваційні інвестиції, які спрямовуються на створення та впровадження нових технологій, продуктів або процесів. С.О. Васильцова, А.Л. Арестова та А.А. Оніщенко підкреслюють, що активізація інвестиційно-інноваційних процесів є

визначальною умовою переходу підприємств до нової технологічної парадигми [3, с. 98]. На думку М. Іоргачової та О. Ковальнової, інноваційні інвестиції відіграють роль ключової складової сучасної інвестиційної політики компанії, оскільки саме вони забезпечують формування довгострокових конкурентних переваг [19]. Автори наголошують, що на відміну від традиційних інвестицій у основні засоби, інноваційні інвестиції пов'язані з вищим рівнем невизначеності, але потенційно здатні генерувати надприбутки завдяки створенню нових ринків або трансформації існуючих [19]. Підтримуючи цю думку, І.В. Шостак та Г.П. Плисенко доводять, що технології Deep Tech суттєво трансформують галузеві ринки, що вимагає від підприємств перегляду традиційних підходів до інвестування та розробки нових критеріїв оцінки ефективності [50].

Важливим аспектом аналізу інвестиційних альтернатив є врахування їх ресурсного забезпечення та джерел фінансування. С.А. Стахурська, С.В. Ткачук та В.О. Стахурський у своєму дослідженні акцентують увагу на проблемах формування джерел фінансування при проектному інвестуванні, зазначаючи, що обмеженість власних коштів підприємств в Україні зумовлює необхідність активного залучення позикового капіталу та іноземних інвестицій [44, с. 78]. При цьому, як свідчить аналіз офіційної фінансової звітності ТОВ «В.К.МІСТОБУД», навіть успішні підприємства стикаються з дилемою вибору між різними джерелами: власний капітал є дорожчим, але менш ризикованим, тоді як позиковий – дешевшим, але таким, що підвищує фінансову залежність [35]. Відтак, оптимізація структури джерел фінансування стає невід'ємною частиною процесу відбору інвестиційних альтернатив.

Переходячи до розгляду стратегій розвитку підприємства, слід зазначити, що вони тісно корелюють із типами обраних інвестиційних альтернатив. Як стверджує С.А. Стахурська, формування інвестиційної стратегії має відбуватися в контексті організаційних змін, оскільки будь-яке інвестування спричиняє трансформацію бізнес-процесів, організаційної структури та корпоративної культури [41]. Авторка пропонує розглядати інвестиційну стратегію як

багаторівневу систему, що включає корпоративний, бізнес- та функціональний рівні, кожен з яких має свої критерії відбору альтернатив [41]. І.В. Шостак та Г.П. Плисенко доповнюють цей підхід, акцентуючи увагу на необхідності економічного оцінювання зростання галузевих ринків як передумови вибору стратегії розширення або диверсифікації [49, с. 41].

Серед типових інвестиційних стратегій промислових підприємств О.В. Каут та С.М. Дунайчук виділяють стратегії консервативного, компромісного та агресивного зростання [22, с. 22]. Консервативна стратегія передбачає мінімізацію ризиків та орієнтацію на стабільні, перевірені інвестиційні альтернативи (наприклад, оновлення основних фондів), тоді як агресивна стратегія спрямована на швидке нарощування ринкової частки через інвестиції в інноваційні проекти з високим рівнем ризику. Компромісна стратегія посідає проміжне місце, дозволяючи поєднувати різні види інвестицій для досягнення збалансованого зростання [22, с. 23]. Важливо, що вибір тієї чи іншої стратегії залежить не лише від внутрішніх характеристик підприємства (розмір, галузь, фінансовий стан), а й від зовнішніх умов, зокрема інвестиційного клімату в країні. Як зазначають Д. Хома та Я. Шевчук, низький рівень інвестиційної привабливості України через військові ризики, корупцію та недосконалість судової системи змушує підприємства обирати більш короткострокові та ліквідні альтернативи, навіть якщо це суперечить стратегічним цілям [48, с. 125].

Особливого значення у процесі формування стратегій розвитку набуває оптимізація інвестиційного портфеля. О. Рудь наголошує, що портфельний підхід дозволяє диверсифікувати ризики та підвищити загальну ефективність інвестицій за рахунок поєднання різних за доходністю та ризиком альтернатив [40, с. 191]. Теоретичні засади портфельного інвестування, деталізовані О.І. Замковим, базуються на сучасній теорії портфеля Г. Марковіца, яка дозволяє знайти оптимальне співвідношення між ризиком та очікуваною доходністю [16, с. 25]. Після визначення сутності інвестиційних альтернатив важливим теоретичним аспектом є класифікація інвестиційних стратегій, які визначають загальний

напрям інвестиційної діяльності підприємства. Результати систематизації підходів до класифікації інвестиційних стратегій наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Класифікація інвестиційних стратегій розвитку підприємства

Тип стратегії	Характеристика	Умови застосування
Консервативна стратегія	Мінімізація ризиків, вкладення у низькодохідні, але надійні активи, переважання власних джерел фінансування	Нестабільне ринкове середовище, високі ризики, обмеженість ресурсів
Помірна (компромісна) стратегія	Баланс між дохідністю та ризиком, диверсифікація вкладень, оптимальне співвідношення власних та позикових коштів	Стабільний ринок, середній рівень ризику, наявність доступу до кредитних ресурсів
Агресивна (наступальна) стратегія	Максимізація дохідності, високоризикові вкладення, значне використання позикового капіталу, швидке розширення	Сприятлива ринкова кон'юнктура, доступ до дешевих кредитів, висока толерантність до ризику
Стратегія виживання	Спрямована на збереження підприємства в кризових умовах, мінімізація витрат, відмова від довгострокових інвестицій	Кризові явища, воєнний стан, різке погіршення ринкових умов
Стратегія стабілізації	Відновлення фінансово-економічних показників, оновлення основних засобів, оптимізація структури капіталу	Післякризове відновлення, необхідність технічного переозброєння
Стратегія зростання	Розширення діяльності, захоплення нових ринків, модернізація виробництва, впровадження інновацій	Сприятлива ринкова кон'юнктура, наявність інвестиційних ресурсів, зростаючий попит
Інноваційно-інвестиційна стратегія	Інвестування в інноваційний розвиток, впровадження нових технологій, цифровізація бізнес-процесів	Високий науково-технічний потенціал, державна підтримка інновацій, довгостроковий горизонт планування
Інтегрована інвестиційна стратегія	Поєднання різних типів стратегій залежно від напрямів діяльності, бізнес-одиниць або проєктів підприємства	Диверсифіковане підприємство, наявність різних бізнес-напрямів з різним рівнем ризику

Джерело: систематизовано автором на основі [1, с. 112-116; 22, с. 21-23].

Аналіз табл. 1.2 дозволяє систематизувати інвестиційні стратегії за різними класифікаційними ознаками та визначити умови їх застосування. І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва та І. М. Вавдійчик [1, с. 112-116] пропонують базову класифікацію, що включає консервативну, помірну (компромісну) та агресивну (наступальну) стратегії. Консервативна стратегія передбачає мінімізацію ризиків, вкладення у низькодохідні, але надійні активи, переважання власних джерел фінансування. Її

доцільно застосовувати в умовах нестабільного ринкового середовища, високих ризиків та обмеженості ресурсів, що особливо актуально для українських підприємств в умовах воєнного стану [45].

Помірна стратегія спрямована на досягнення балансу між дохідністю та ризиком, передбачає диверсифікацію вкладень та оптимальне співвідношення власних і позикових коштів. Вона є найбільш універсальною та може застосовуватися за стабільного ринку, середнього рівня ризику та наявності доступу до кредитних ресурсів [1, с. 114].

Агресивна стратегія орієнтована на максимізацію дохідності, допускає високоризикові вкладення, значне використання позикового капіталу та швидке розширення діяльності. Її застосування доцільне за сприятливої ринкової кон'юнктури, доступу до дешевих кредитів та високої толерантності до ризику [1, с. 116]. О. В. Каут та С. М. Дунайчук [22, с. 21-23] доповнюють цю класифікацію стратегією виживання, яка спрямована на збереження підприємства в кризових умовах передбачає мінімізацію витрат та відмову від довгострокових інвестицій, що є особливо актуальним під час воєнного стану; стратегією стабілізації, що передбачає відновлення фінансово-економічних показників, оновлення основних засобів та оптимізацію структури капіталу; та стратегією зростання, орієнтованою на розширення діяльності, захоплення нових ринків, модернізацію виробництва та впровадження інновацій [22, с. 23].

Зокрема, С. А. Стахурська [42] виділяє інноваційно-інвестиційну стратегію, яка передбачає інвестування в інноваційний розвиток, впровадження нових технологій та цифровізацію бізнес-процесів, що є важливим для підвищення конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі [19]. Л. Галько [6, с. 3] пропонує інтегровану інвестиційну стратегію, яка поєднує різні типи стратегій залежно від напрямів діяльності, бізнес-одиниць або проєктів підприємства, що є особливо актуальним для диверсифікованих підприємств з різними бізнес-напрямами, які мають різний рівень ризику [20]. Вибір конкретного типу інвестиційної стратегії залежить від низки факторів, зокрема фінансового стану

підприємства, його конкурентної позиції, стадії життєвого циклу, ринкової кон'юнктури, доступності інвестиційних ресурсів та толерантності до ризику [27, с. 89; 36, с. 80]. У контексті дослідження ТОВ «В.К.МІСТОБУД» найбільш релевантними є стратегії стабілізації та зростання, оскільки підприємство пододало збитковість у 2025 році та має значний потенціал для подальшого розвитку [35]. Вибір оптимальної стратегії потребує ретельного економіко-аналітичного обґрунтування з використанням відповідного методичного інструментарію.

Особливості інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства визначаються складною взаємодією внутрішніх та зовнішніх чинників, необхідністю балансування між доходністю та ризиком, а також урахуванням довгострокових цілей сталого розвитку. Інтегрований підхід, що поєднує методи портфельної теорії, динамічного аналізу ефективності та інституціонального дизайну, є найбільш перспективним для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Подальші дослідження мають бути спрямовані на адаптацію існуючих моделей до умов цифрової трансформації економіки та поствоєнної реконструкції України, що дозволить сформулювати дієві рекомендації для вітчизняних підприємств.

Отже, проведений теоретичний аналіз дозволяє зробити наступні висновки. Інвестиційні альтернативи є складним багатоаспектним поняттям, яке в сучасній економічній науці трактується як взаємовиключні варіанти вкладення капіталу, що потребують порівняльної оцінки за системою критеріїв, які враховують доходність, ризик, строки, обсяги та інші параметри. Різні автори акцентують увагу на різних аспектах цього поняття: від технічних (порівняння дисконтованих грошових потоків) до стратегічних (визначення траєкторії розвитку підприємства), що свідчить про необхідність комплексного підходу до його практичного застосування. Існуючі класифікації інвестиційних стратегій включають консервативний, помірний та агресивний типи, тобто за співвідношенням доходності та ризику), а також стратегії виживання, стабілізації,

зростання, інноваційно-інвестиційну та інтегровану стратегії. Вибір конкретної інвестиційної стратегії повинен здійснюватися на основі ґрунтового аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на діяльність підприємства, з урахуванням його фінансового стану, конкурентної позиції та стратегічних цілей розвитку.

1.2 Методичний інструментарій економічної аналітики для оцінювання інвестиційних альтернатив

Оцінка ефективності інвестиційних альтернатив та реалізованих стратегій є завершальним, але критично важливим етапом. К.М. Дідур систематизує методи визначення ефективності інвестиційної діяльності, поділяючи їх на статичні (термін окупності, коефіцієнт ефективності) та динамічні (чиста приведена вартість, внутрішня норма доходності, дисконтований термін окупності) [13, с. 70]. При цьому автор зауважує, що в умовах високої інфляції та нестабільності перевагу слід надавати динамічним методам, які враховують зміну вартості грошей у часі [13, с. 72]. М.О. Криклива додає, що сучасні методи оцінки мають враховувати не лише фінансові, а й нефінансові критерії – екологічні, соціальні, управлінські (ESG-фактори), що особливо актуально в контексті сталого розвитку [24, с. 217]. О. Тарасова підтверджує це, характеризуючи особливості сталого інвестування як нового напрямку інвестиційних стратегій, що орієнтується на довгостроковий позитивний вплив на довкілля та суспільство [46, с. 172].

Важливим аспектом реалізації інвестиційних стратегій є врахування інституційних чинників та державної політики. І.В. Городняк та А.Б. Терендій аналізують інституційні передумови залучення іноземних інвестицій, наголошуючи на ролі правового захисту прав інвесторів, прозорості регуляторної політики та стабільності податкової системи [8, с. 7]. М.П. Денисенко, О.М. Шапошнікова та О.Ю. Будякова обґрунтовують необхідність державного управління інвестиційними процесами через механізми податкового

стимулювання, державних гарантій та розвитку інфраструктури [12, с. 59]. О. Гук, Г. Мошонько та Л. Шендерівська, аналізуючи тенденції інвестування в Україні, зазначають, що державна політика має бути спрямована на створення сприятливого бізнес-середовища, зменшення адміністративного тиску та боротьбу з корупцією, оскільки саме ці чинники часто є вирішальними для потенційних інвесторів при виборі між різними країнами [9]. У контексті післявоєнного відновлення, як наголошують І.В. Макалюк та К.М. Рурак, інвестиційні стратегії підприємств мають узгоджуватися з загальнодержавними пріоритетами відбудови, що відкриває нові можливості для державно-приватного партнерства та залучення міжнародної технічної допомоги [29, с. 61].

Ефективне оцінювання інвестиційних альтернатив неможливе без застосування системного методичного інструментарію економічної аналітики, який дозволяє кількісно та якісно порівнювати різні варіанти вкладення капіталу. Як зазначають І. Мойсеєнко, І. Ревак, Г. Миськів та Н. Чапляк, інвестиційний аналіз являє собою сукупність методів та прийомів, спрямованих на обґрунтування інвестиційних рішень в умовах обмежених ресурсів та невизначеності [32, с. 45]. Відповідно до позиції С.А. Стахурської, С.В. Ткачук, Т.В. Якимчук та В.О. Стахурського, комплексний аналіз інвестиційної діяльності виробничих підприємств має стати основою для прийняття обґрунтованих господарських рішень, оскільки саме він дозволяє виявити приховані резерви та оцінити ризики [43, с. 42]. Таким чином, формування дієвого методичного інструментарію є критичною передумовою підвищення якості інвестиційного менеджменту на підприємстві.

Традиційно основу методичного інструментарію оцінювання інвестиційних альтернатив становлять дисконтні та статистичні методи. До першої групи, як зауважує К.М. Дідур, належать чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма доходності (IRR), індекс рентабельності інвестицій (PI) та дисконтований термін окупності (DPP) [13, с. 70]. Ці методи враховують зміну вартості грошей у часі та дозволяють коректно порівнювати проекти з різними термінами реалізації.

Статистичні методи (простий термін окупності, коефіцієнт ефективності інвестицій) є простішими у застосуванні, однак, на думку М.О. Крикливої, вони доцільні лише для попередньої оцінки або для короткострокових проектів в умовах низької інфляції [24, с. 217]. Важливо підкреслити, що жоден з методів не є універсальним, тому практика вимагає їх комплексного застосування з урахуванням специфіки конкретної інвестиційної альтернативи.

Поряд із класичними дисконтними методами, сучасний інструментарій економічної аналітики включає методи портфельного аналізу, які набувають особливого значення при оцінюванні декількох альтернатив одночасно. О.І. Замковий деталізує, що портфельні теорії інвестування базуються на принципах диверсифікації та кореляції доходностей активів, що дозволяє мінімізувати ризик за заданого рівня доходності [16, с. 28]. На практиці, як свідчить дослідження Н.О. Руденко, структура інвестиційних портфелів підприємств часто формується з урахуванням співвідношення між ризиком та ліквідністю, причому пріоритет надається інструментам із найкращим співвідношенням «доходність-ризик» [39]. Розвиваючи цей підхід, М. Іоргачова та О. Ковальова пропонують здійснювати формування оптимального інвестиційного портфеля через послідовну реалізацію етапів: визначення інвестиційних цілей, оцінка ризик-профілю інвестора, аналіз доступних альтернатив, оптимізація структури портфеля та його ребалансування [20]. Такий алгоритм дозволяє системно підійти до вибору між різними інвестиційними альтернативами.

Значну роль в оцінюванні інвестиційних альтернатив відіграють методи аналізу чутливості та сценарний аналіз, які дозволяють враховувати невизначеність зовнішнього середовища. Як наголошує Л. Галько, стратегія і тактика управління інвестиційною діяльністю підприємства мають передбачати оцінку впливу зміни ключових факторів (процентних ставок, валютних курсів, цін на ресурси) на показники ефективності альтернатив [6]. Аналіз чутливості дозволяє визначити, наскільки критичним є відхилення того чи іншого параметра для прийнятності інвестиційного проекту. Сценарний аналіз, своєю чергою, дає

змогу оцінити ймовірність досягнення різних результатів (песимістичного, оптимістичного, найбільш вірогідного) та прийняти рішення з урахуванням ризик-апетиту підприємства. І.І. Вініченко, Т.М. Самілик та В.О. Олексюк додають, що сучасні методи аналізу бізнес-процесів у контексті інвестиційної діяльності мають включати також оцінку синергетичних ефектів від взаємодії різних інвестиційних альтернатив [4, с. 25].

Важливим напрямом удосконалення методичного інструментарію є включення до нього нефінансових критеріїв оцінювання, що особливо актуально для довгострокових стратегічних інвестицій. О. Тарасова обґрунтовує необхідність застосування методів сталого інвестування, які враховують екологічні, соціальні та управлінські фактори (ESG) поряд із фінансовими показниками [46, с. 174]. Відповідно, оцінювання інвестиційних альтернатив має ґрунтуватися на інтегральних показниках, що поєднують як традиційні (NPV, IRR), так і нефінансові критерії. С.А. Стахурська, розглядаючи методичні підходи до формування механізму інвестування інноваційного розвитку, пропонує використовувати збалансовану систему показників (Balanced Scorecard), що дозволяє оцінити вплив інвестицій на різні аспекти діяльності підприємства: фінанси, клієнтів, внутрішні бізнес-процеси, навчання та зростання [42]. Такий підхід є особливо цінним при порівнянні альтернатив, які важко зіставити виключно на основі фінансових метрик.

Окрему групу інструментів становлять методи оцінки інвестиційної привабливості самих підприємств або їх окремих бізнес-одиниць, що є необхідним при прийнятті рішень про портфельні інвестиції або злиття та поглинання. А.Ю. Погребняк та В.С. Лопатюк систематизують підходи до такої оцінки, виділяючи майновий, ринковий та дохідний методи [36, с. 80]. Майновий підхід базується на оцінці вартості активів підприємства, ринковий – на порівнянні з аналогічними компаніями (мультиплікатори), дохідний – на дисконтуванні майбутніх грошових потоків. Кожен із методів має свої сильні та слабкі сторони, тому на практиці рекомендовано застосовувати їх комплексно. М.

Іоргачова та О. Ковальова додають, що при оцінюванні інвестиційної привабливості цінних паперів слід враховувати не лише фундаментальні показники, але й технічні індикатори ринку (тренди, обсяги торгів, волатильність) [18, с. 115].

У контексті міжнародної інвестиційної діяльності методичний інструментарій має доповнюватись методами оцінки країнових та валютних ризиків. І.В. Городняк та А.Б. Терендій наголошують, що інституційні чинники (якість регулювання, верховенство права, рівень корупції) суттєво впливають на очікувану доходність інвестицій і мають бути формалізовані у вигляді поправок до ставки дисконту [8, с. 7]. В. Мацука пропонує механізм залучення іноземних інвестицій, який включає комплексну оцінку інвестиційного клімату за допомогою рейтингових систем (наприклад, індекси Doing Business, Corruption Perceptions Index) [30]. Я. Лютий додає, що класифікація та функції зовнішніх інвестицій мають враховувати специфічні ризики, пов'язані з репатріацією прибутку, конвертацією валют та політичною нестабільністю [28]. Таким чином, методичний інструментарій економічної аналітики для транскордонних інвестицій вимагає додаткового налаштування порівняно з внутрішніми проектами.

Ефективне оцінювання інвестиційних альтернатив неможливе без застосування сучасного методичного інструментарію економічної аналітики, який дозволяє кількісно та якісно порівняти різні варіанти вкладення капіталу, врахувати фактор часу, ризик та невизначеність [1, с. 89; 27, с. 112]. Методичний інструментарій оцінювання інвестиційних альтернатив включає статичні (прості) методи, динамічні (дисконтовані) методи, методи врахування ризику та портфельні методи [13, с. 68; 24, с. 216]. Вибір конкретного методу або їх комбінації залежить від цілей аналізу, наявності вихідних даних, горизонту планування та вимог осіб, що приймають рішення [2, с. 67; 32, с. 98]. Для системного розуміння існуючих підходів до оцінювання інвестиційних

альтернатив необхідно розглянути їх класифікацію за різними ознаками, що наведено у табл.1.3.

Таблиця 1.3 – Класифікація методів оцінювання інвестиційних альтернатив

Група методів	Назва методу	Характеристика методу
Статичні (прості) методи	Метод простого строку окупності (PP)	Визначає період, за який інвестиції повертаються за рахунок чистих грошових надходжень без врахування фактору часу
	Метод середньої норми доходності (ARR)	Розраховує відношення середньорічного прибутку до середньої величини інвестицій
Динамічні (дисконтовані) методи	Метод чистої приведеної вартості (NPV)	Визначає різницю між дисконтованими грошовими потоками та початковими інвестиціями. Критерій: $NPV > 0$
	Метод внутрішньої норми рентабельності (IRR)	Розраховує ставку дисконту, за якої $NPV = 0$. Критерій: $IRR > WACC$
	Метод індексу рентабельності інвестицій (PI)	Відношення дисконтованих грошових потоків до початкових інвестицій. Критерій: $PI > 1$
	Метод дисконтованого строку окупності (DPP)	Визначає строк окупності з урахуванням дисконтування грошових потоків
Методи врахування ризику	Аналіз чутливості	Оцінює вплив зміни ключових параметрів (дохід, витрати, ставка дисконту) на результативні показники
	Сценарний аналіз	Розробляє кілька сценаріїв (оптимістичний, базовий, песимістичний) з різними ймовірностями
	Імітаційне моделювання (Монте-Карло)	Багаторазова генерація випадкових значень параметрів для оцінки розподілу ймовірностей NPV
Портфельні методи	Модель Марковіца (оптимізація портфеля)	Оптимізує структуру портфеля за критеріями «дохідність – ризик»
	Модель CAPM (оцінка дохідності активів)	Оцінює очікувану дохідність активу залежно від систематичного ризику (бета-коефіцієнта)

Джерело: систематизовано автором на основі [16, с. 28; 32, с. 112].

Аналіз табл. 1.3 дозволяє виділити чотири основні групи методів оцінювання інвестиційних альтернатив, кожна з яких має свої переваги, недоліки та сфери застосування. Перша група – статичні (прості) методи, які не враховують фактор часу та вартість грошей у часі [13, с. 69]. До них належать метод простого строку окупності (PP), який визначає період, за який інвестиції повертаються за рахунок чистих грошових надходжень без врахування дисконтування, та метод середньої норми доходності (ARR), який розраховує відношення середньорічного прибутку до середньої величини інвестицій [24, с. 217; 32, с. 112]. Незважаючи на

свою простоту та наочність, статичні методи мають суттєві недоліки, зокрема ігнорування нерівноцінності грошових потоків у часі та неврахування грошових надходжень після завершення строку окупності [1, с. 98].

Друга група – динамічні (дисконтовані) методи, які враховують фактор часу шляхом дисконтування майбутніх грошових потоків за ставкою, що відображає альтернативну вартість капіталу [1, с. 230]. До цієї групи належать метод чистої приведеної вартості (NPV), метод внутрішньої норми рентабельності (IRR), метод індексу рентабельності інвестицій (PI) та метод дисконтованого строку окупності (DPP) [13, с. 70-72; 24, с. 217]. Динамічні методи є більш точними та обґрунтованими, оскільки враховують нерівноцінність грошових потоків у часі, однак вони потребують розрахунку ставки дисконтування та прогнозування грошових потоків на тривалий період [33, с. 115].

Третя група – методи врахування ризику, які дозволяють оцінити вплив невизначеності на результативні показники інвестиційних проєктів [1, с. 310]. До них належать аналіз чутливості, який оцінює вплив зміни ключових параметрів на результативні показники; сценарний аналіз, який передбачає розробку кількох сценаріїв (оптимістичного, базового, песимістичного) з різними ймовірностями; та імітаційне моделювання (метод Монте-Карло), яке передбачає багаторазову генерацію випадкових значень параметрів для оцінки розподілу ймовірностей NPV [1, с. 312-318; 33, с. 118; 43, с. 44].

Четверта група – портфельні методи, які використовуються для оптимізації структури інвестиційного портфеля за критеріями «дохідність – ризик» [16, с. 14]. До них належать модель Марковіца для оптимізації портфеля та модель CAPM для оцінки дохідності активів залежно від систематичного ризику (бета-коефіцієнта) [17; 20]. Вибір конкретних методів для оцінювання інвестиційних альтернатив на ТОВ «В.К.МІСТОБУД» здійснювався з урахуванням специфіки будівельної галузі, розміру підприємства та доступності вихідних даних, що знайшло відображення у практичній частині дослідження.

Для кількісного порівняння інвестиційних альтернатив необхідно використовувати систему показників, які комплексно характеризують їх ефективність. Основні показники оцінювання ефективності інвестиційних альтернатив та методика їх розрахунку представлені у табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Система показників оцінювання ефективності інвестиційних альтернатив

Показник	Формула розрахунку	Економічний зміст	Критерій прийнятності
NPV (чиста приведена вартість)	$NPV = \sum [CF_t / (1+r)^t] - I_0$	Перевищення дисконтованих грошових надходжень над дисконтованими інвестиційними витратами	$NPV > 0$
IRR (внутрішня норма рентабельності)	$NPV = 0 \rightarrow IRR$ (розв'язок рівняння)	Максимальна вартість капіталу, за якої проєкт залишається беззбитковим	$IRR > WACC$
PI (індекс рентабельності інвестицій)	$PI = PV / I_0$	Сума дисконтованих грошових потоків на одиницю інвестицій	$PI > 1$
DPP (дисконтований строк окупності)	$\sum [CF_t / (1+r)^t] = I_0$	Період, за який дисконтовані грошові потоки покривають початкові інвестиції	$DPP \leq$ строку реалізації проєкту
PP (простий строк окупності)	$\sum CF_t = I_0$	Період, за який номінальні грошові потоки покривають початкові інвестиції	$PP \leq$ нормативного строку
WACC (середньозважена вартість капіталу)	$WACC = W_e \times k_e + W_d \times k_d \times (1-T)$	Мінімальна норма прибутку, яку очікують інвестори від вкладеного капіталу	Ставка дисконтування для NPV та поріг для IRR

Джерело: систематизовано автором на основі [44, с. 78].

Аналіз табл. 1.4 дозволяє детально розглянути кожен із ключових показників оцінювання ефективності інвестиційних альтернатив, їх економічний зміст, формули розрахунку та критерії прийнятності. Найбільш поширеним та теоретично обґрунтованим показником є чиста приведена вартість (NPV), яка розраховується як різниця між сумою дисконтованих грошових потоків та початковими інвестиційними витратами [1, с. 232]. Економічний зміст NPV полягає у визначенні абсолютної величини приросту вартості підприємства в результаті реалізації інвестиційного проєкту [13, с. 71]. Проєкт вважається економічно доцільним, якщо $NPV > 0$, при цьому чим вище значення NPV, тим

більший ефект отримає підприємство [24, с. 217]. Другим ключовим показником є внутрішня норма рентабельності (IRR), яка розраховується як ставка дисконту, за якої NPV дорівнює нулю [1, с. 236]. IRR показує максимальну вартість капіталу, за якої проєкт залишається беззбитковим, а критерієм прийнятності є перевищення IRR над середньозваженою вартістю капіталу (WACC) [30]. Індекс рентабельності інвестицій (PI) є відносним показником, який розраховується як відношення суми дисконтованих грошових потоків до початкових інвестицій [13, с. 72]. PI показує, скільки дисконтованих грошових надходжень припадає на одиницю інвестицій, а критерієм прийнятності є $PI > 1$ [32, с. 115]. Дисконтований строк окупності (DPP) визначає період, за який дисконтовані грошові потоки покривають початкові інвестиції, і є більш точним порівняно з простим строком окупності (PP), оскільки враховує нерівноцінність грошових потоків у часі [13, с. 70; 24, с. 217]. Простий строк окупності (PP) розраховується як період, за який номінальні грошові потоки покривають початкові інвестиції, і є допоміжним показником, що характеризує ліквідність інвестицій [13, с. 69].

Середньозважена вартість капіталу (WACC) є інтегральним показником, що відображає мінімальну норму прибутку, яку очікують інвестори від вкладеного капіталу [1, с. 156]. WACC розраховується як сума добутків частки кожного джерела капіталу на його вартість з урахуванням податкового щита для позикового капіталу [44, с. 78]. Цей показник використовується як ставка дисконтування при розрахунку NPV та як поріг для порівняння з IRR [1, с. 236]. Застосування системи показників, наведеної у табл. 1.4, дозволяє комплексно оцінити інвестиційні альтернативи з різних позицій – абсолютної та відносної ефективності, ліквідності, врахування фактору часу та ризику [41, с. 2; 42, с. 3].

Порівняльний аналіз методичного інструментарію оцінювання інвестиційних альтернатив дозволяє стверджувати, що кожна з груп методів має власні переваги та обмеження, що зумовлює доцільність їх комплексного застосування. Статичні методи, зокрема метод простого строку окупності (PP) та метод середньої норми доходності (ARR), вирізняються простотою розрахунку та

наочністю, однак їхній головний недолік, на думку К.М. Дідур, полягає в ігноруванні фактору часу та нерівномірності грошових потоків, що обмежує їх застосування для довгострокових проектів [13, с. 70]. На противагу їм, динамічні (дисконтовані) методи – чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма рентабельності (IRR), індекс рентабельності інвестицій (PI) та дисконтований строк окупності (DPP) – враховують зміну вартості грошей у часі та забезпечують коректне порівняння різночасних грошових потоків, що робить їх більш адекватними для оцінки ефективності інвестицій в умовах інфляції та нестабільності [24, с. 217]. Водночас, як зазначають М. Іоргачова та О. Ковальова, жоден із дисконтованих методів окремо не дає вичерпної оцінки, оскільки, наприклад, IRR може давати некоректні результати для проектів із неординарними грошовими потоками, тому рекомендовано використовувати NPV як основний критерій разом із PI та DPP [20].

Для врахування невизначеності зовнішнього середовища застосовуються методи аналізу ризику: аналіз чутливості дозволяє виявити найбільш критичні параметри, сценарний аналіз – оцінити діапазон можливих результатів, а імітаційне моделювання Монте-Карло – отримати ймовірнісний розподіл значень NPV, що забезпечує найбільш повне уявлення про ризики проекту [6]. Портфельні методи, зокрема модель Марковіца для оптимізації структури портфеля за критеріями «дохідність – ризик» та модель CAPM для оцінки очікуваної доходності активу через бета-коефіцієнт, на думку О.І. Замкового, є незамінними при формуванні диверсифікованого інвестиційного портфеля, оскільки дозволяють кількісно виміряти компроміс між ризиком та доходністю [16, с. 28]. Таким чином, ефективне оцінювання інвестиційних альтернатив має базуватися на інтеграції статичних методів для попереднього відбору, динамічних – для фінансової оцінки, ризик-методів – для врахування невизначеності та портфельних – для оптимізації структури вкладень.

Отже, проведений аналіз методичного інструментарію економічної аналітики для оцінювання інвестиційних альтернатив дозволяє зробити наступні

висновки. Існуючі методи оцінювання інвестиційних альтернатив доцільно класифікувати на статичні (прості), динамічні (дисконтовані), методи врахування ризику та портфельні методи, кожна з яких має свої переваги та недоліки. Найбільш теоретично обґрунтованими та поширеними на практиці є динамічні методи, які враховують нерівноцінність грошових потоків у часі шляхом дисконтування. Комплексне оцінювання інвестиційних альтернатив передбачає розрахунок системи показників, що включає NPV, IRR, PI, DPP, PP та WACC, оскільки жоден з них окремо не дає повної картини ефективності. В умовах невизначеності, що особливо актуально для українських підприємств в період воєнного стану, необхідно доповнювати дисконтовані методи аналізом чутливості та сценарним аналізом, які дозволяють оцінити вплив зміни ключових параметрів на результативні показники.

Висновки до першого розділу

1. За результатами теоретико-методичного дослідження засад аналітичного обґрунтування інвестиційних альтернатив розвитку підприємства сформовано комплекс висновків, що відображають теоретичне значення дослідження та підготовлюють перехід до аналітичного розділу.

2. Проведений теоретичний аналіз наукових праць вітчизняних авторів дозволив систематизувати існуючі підходи до визначення сутності інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства. Встановлено, що інвестиційні альтернативи у сучасній економічній науці трактуються як взаємовиключні варіанти вкладення капіталу, які потребують порівняльної оцінки на основі системи критеріїв, що враховують дохідність, ризик, строки, обсяги та інші параметри. Різні автори акцентують увагу на різних аспектах цього поняття: від технічних (порівняння дисконтованих грошових потоків) до стратегічних (визначення траєкторії розвитку підприємства), що свідчить про необхідність комплексного підходу до його практичного застосування. Класифікацію інвестиційних стратегій розвитку підприємства доцільно здійснювати за двома

основними напрямками: за співвідношенням дохідності та ризику (консервативна, помірна, агресивна стратегії) та за цільовою спрямованістю в залежності від стадії життєвого циклу підприємства (стратегії виживання, стабілізації, зростання, інноваційно-інвестиційна та інтегрована стратегії). Вибір конкретної інвестиційної стратегії повинен здійснюватися на основі ґрунтового аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на діяльність підприємства, з урахуванням його фінансового стану, конкурентної позиції, стратегічних цілей розвитку та рівня толерантності до ризику.

3. Систематизація методичного інструментарію економічної аналітики дозволила виділити чотири основні групи методів оцінювання інвестиційних альтернатив: статичні (прості) методи, динамічні (дисконтовані) методи, методи врахування ризику та портфельні методи. Встановлено, що найбільш теоретично обґрунтованими та поширеними на практиці є динамічні методи, які враховують нерівноцінність грошових потоків у часі шляхом дисконтування (NPV, IRR, PI, DPP), оскільки вони дозволяють коректно порівнювати інвестиційні альтернативи з різними строками реалізації та структурою грошових потоків. Статичні методи (PP, ARR) мають обмежене застосування через ігнорування фактору часу та нерівноцінності грошових потоків, однак вони є корисними для попередньої оцінки та характеристики ліквідності інвестицій. Комплексне оцінювання інвестиційних альтернатив передбачає розрахунок системи взаємодоповнюючих показників (NPV, IRR, PI, DPP, PP, WACC), оскільки жоден з них окремо не дає повної картини ефективності. В умовах невизначеності, що особливо актуально для українських підприємств в період воєнного стану, необхідно доповнювати дисконтовані методи аналізом чутливості, сценарним аналізом та імітаційним моделюванням, які дозволяють оцінити вплив зміни ключових параметрів (доходу, витрат, ставки дисконтування) на результативні показники та обґрунтувати стійкість інвестиційних рішень до несприятливих змін ринкових умов.

2 АНАЛІТИКА СТАНУ ТА ПЕРЕДУМОВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

2.1 Економічний аналіз діяльності підприємства як бази дослідження

ТОВ «В.К.МІСТОБУД» є юридичною особою приватної форми власності, зареєстрованою у 2018 році та розташованою у місті Києві. Основним видом економічної діяльності підприємства згідно з КВЕД є 41.10 «Організація будівництва будівель», що визначає його приналежність до будівельної галузі [35] (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Загальна характеристика ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Показник	Значення
Повне найменування	Товариство з обмеженою відповідальністю «В.К.МІСТОБУД»
Скорочене найменування	ТОВ «В.К.МІСТОБУД»
Код ЄДРПОУ	42044532
Дата реєстрації	2018 рік, тобто згідно з даними статуту – нова редакція 2019 р. – додаток А)
Місцезнаходження	м. Київ
Керівник	Онопенко Олег Олександрович (додаток Б)
Телефон	0631724341
Основний вид економічної діяльності (КВЕД)	41.10 Організація будівництва будівель
Статутний капітал, тис. грн	100,0
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Категорія підприємства	Мікропідприємство / Мале підприємство, тобто згідно з формою звітності №1-м, №2-м)
Середньооблікова чисельність працівників, осіб (2025 р.)	13
Форма власності	Приватна
Дата подання останньої звітності	2026-03-16
Загальна вартість активів (2025 р.), тис. грн	283644,6
Чистий дохід від реалізації (2025 р.), тис. грн	164611,0
Чистий прибуток (2025 р.), тис. грн	2749,8
КАТОТТГ	UA800000000000719633

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Станом на кінець 2025 року загальна вартість активів підприємства становила 283644,6 тис. грн, чистий дохід від реалізації досяг 164611,0 тис. грн, а

чистий прибуток становив 2749,8 тис. грн (додатки В-Д [35]). Ці показники свідчать про значні масштаби діяльності відносно розміру підприємства та високу ділову активність. Для оцінки майнового стану підприємства та змін у структурі його ресурсів необхідно проаналізувати динаміку активів, яка представлена у табл. Ж.1 додатку Ж. За 2023-2025 років сукупна вартість активів ТОВ «В.К.МІСТОБУД» зазнала суттєвих коливань (рис. 2.1).

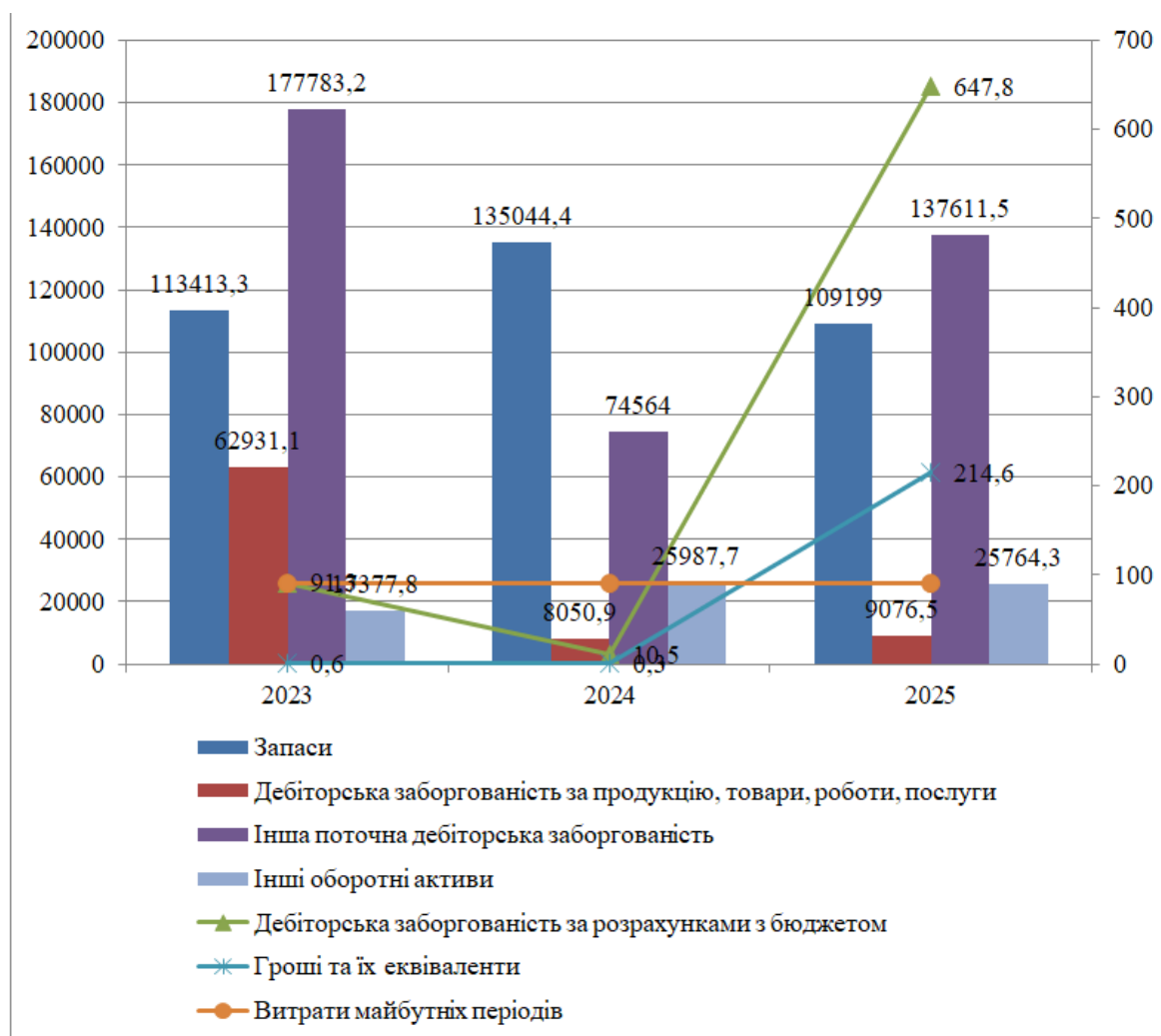

Рисунок 2.1 – Динаміка складових оборотних активів

ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн

Джерело: побудовано автором на основі даних підприємства

Деякі статті активів продемонстрували надзвичайно високі відносні відхилення внаслідок низьких абсолютних значень на початок періоду. Гроші та їх еквіваленти зросли з 0,6 тис. грн у 2023 році до 214,6 тис. грн у 2025 році, тобто на 214,0 тис. грн. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

збільшилася на 556,5 тис. грн, що у відносному вираженні дорівнює 609,5 %. Інші оборотні активи зросли на 8 386,5 тис. грн (48,3 %). Витрати майбутніх періодів залишилися незмінними на рівні 90,9 тис. грн, що свідчить про відсутність змін у цій частині майна.

Для розуміння джерел фінансування майна підприємства варто обґрунтувати структуру та динаміку пасивів, що наведено у табл. Ж.2 додатку Ж. Протягом аналізованого періоду загальна величина пасивів товариства (рис. 2.2), яка дорівнює підсумку балансу, змінювалася аналогічно до динаміки активів.

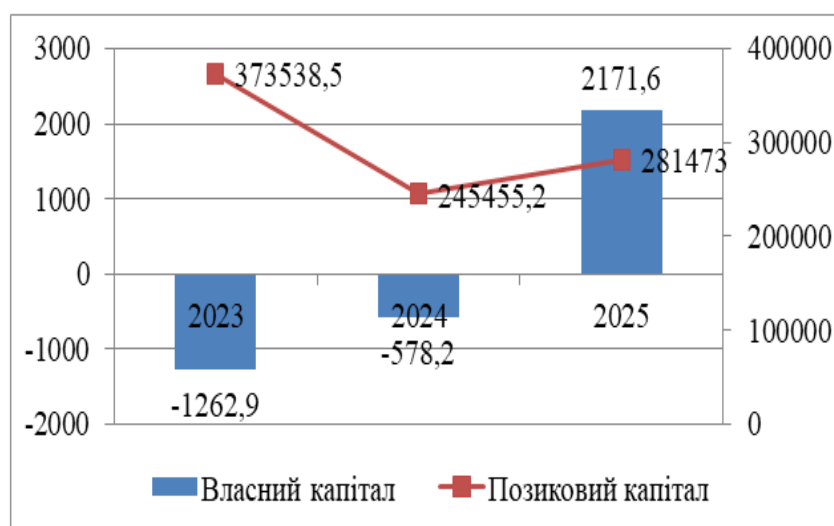

Рисунок 2.2 – Динаміка складових капіталу ТОВ «В.К.МІСТОБУД»
за 2023-2025 рр., тис. грн

Джерело: побудовано автором на основі даних підприємства

Станом на 2023 рік сукупні пасиви становили 372 275,6 тис. грн. У 2024 році відбулося їх скорочення до 244 877,0 тис. грн, а до 2025 року показник зріс до 283 644,6 тис. грн. Загальне зменшення за період 2023–2025 років склало 88 631,0 тис. грн, або 23,8 %. Така динаміка свідчить про зміну структури джерел фінансування майна підприємства та потребує окремого розгляду складових власного капіталу і поточних зобов'язань.

Ключовим етапом економічного аналізу є дослідження фінансових результатів діяльності підприємства, які наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз фінансових результатів ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн

Показник	Код	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютне відхилення 2025/2023, тис. грн	Відносне відхилення 2025/2023, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20757,5	70700,5	164611,0	+143853,5	+693,2%
Собівартість реалізованої продукції	2050	20194,2	68178,2	158084,6	+137890,4	+682,8%
Валовий прибуток	—	563,3	2522,3	6526,4	+5963,1	+1058,5%
Інші операційні витрати	2180	1657,4	1687,3	3173,0	+1515,6	+91,4%
Фінансовий результат до оподаткування	2290	-1094,1	835,0	3353,4	+4447,5	+406,5%
Податок на прибуток	2300	43,3	150,3	603,6	+560,3	+1294,0%
Чистий прибуток, тобто збиток)	2350	-1137,4	684,7	2749,8	+3887,2	+341,8%

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Чистий дохід від реалізації продукції зріс з 20757,5 тис. грн у 2023 році до 164611,0 тис. грн у 2025 році, тобто збільшився майже у 8 разів або на 693,2%. Собівартість реалізованої продукції зросла пропорційно – на 682,8%, що свідчить про збереження структури витрат. Валовий прибуток збільшився з 563,3 тис. грн до 6526,4 тис. грн, тобто зростання у 11,6 раза, або на 1058,5% (рис. 2.3).

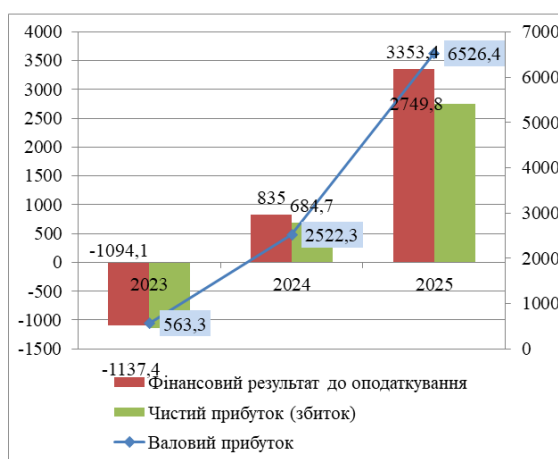

Рисунок 2.3 – Динаміка основних показників Звіту про фінансові результати ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Фінансовий результат до оподаткування покращився з від'ємного значення - 1094,1 тис. грн до позитивного 3353,4 тис. грн. Найбільш показовим є динаміка чистого прибутку: підприємство подолато збиток у 2023 році (-1137,4 тис. грн і досягло чистого прибутку 2749,8 тис. грн у 2025 році, що є беззаперечним свідченням успішної операційної діяльності.

Для оцінки якісних змін у структурі доходів та витрат необхідно звернутися до показників структури, наведених у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Структура доходів та витрат ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., %

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025/2023, п.п.
Чистий дохід від реалізації	100,0	100,0	100,0	–
Собівартість реалізованої продукції	97,3	96,4	96,0	-1,3
Валовий прибуток (рентабельність валового прибутку)	2,7	3,6	4,0	+1,3
Інші операційні витрати	8,0	2,4	1,9	-6,1
Чистий прибуток (рентабельність продажів)	-5,5	1,0	1,7	+7,2

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Аналіз структури доходів та витрат, представлений у табл. 2.5, дозволяє виявити позитивні тенденції у формуванні фінансових результатів. Частка собівартості у чистому доході поступово знижувалася: з 97,3% у 2023 році до 96,4% у 2024 році та 96,0% у 2025 році. Відповідно, рентабельність валового прибутку зросла з 2,7% до 4,0% (приріст на 1,3 відсоткових пункти). Ще більш суттєві зміни відбулися у частці інших операційних витрат: з 8,0% у 2023 році вони скоротилися до 1,9% у 2025 році, тобто зменшення на 6,1 відсоткових пункти). Це свідчить про підвищення ефективності управління операційними витратами. Рентабельність продажів за чистим прибутком продемонструвала вражаючу динаміку: з від'ємного значення -5,5% у 2023 році вона зросла до 1,0% у 2024 році та 1,7% у 2025 році. Незважаючи на те, що абсолютне значення рентабельності залишається невисоким (що характерно для будівельної галузі з високою часткою матеріальних витрат), позитивна динаміка є безсумнівним свідченням покращення ефективності діяльності.

Ліквідність товариства оцінюється через здатність покривати поточні зобов'язання оборотними активами різного ступеня ліквідності. Протягом аналізованого періоду спостерігалася нестабільна динаміка показників ліквідності, що зумовлена змінами структури як оборотних активів, так і поточних зобов'язань (рис. 2.4).

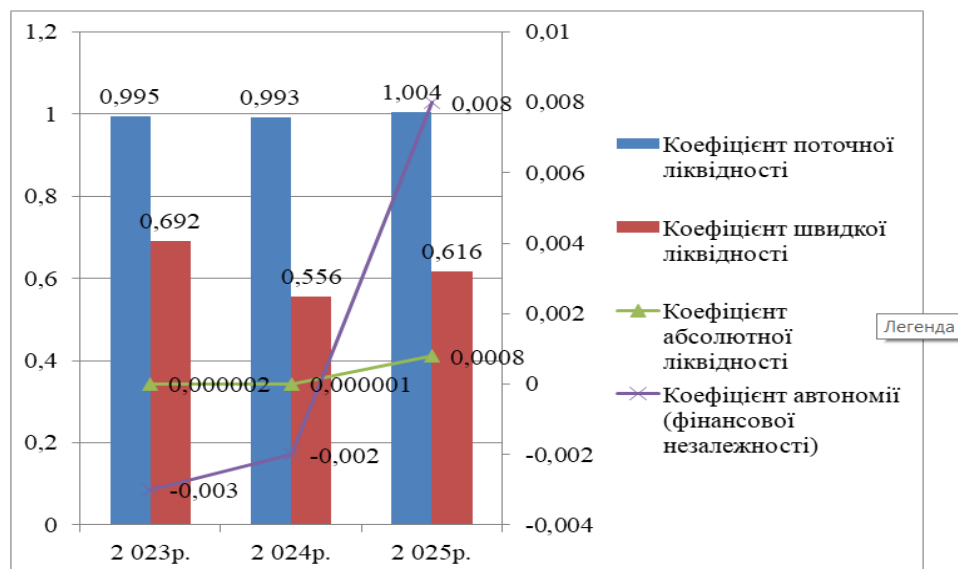

Рисунок 2.4 – Динаміка показників ліквідності та платоспроможності
ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр.

Джерело: побудовано автором на основі даних підприємства

У 2023 році значення коефіцієнта поточної ліквідності становило 0,995, що є незначним відхиленням від нижньої межі нормативного діапазону (1,0). У 2024 році показник знизився до 0,993, що свідчило про збереження ситуації, за якої поточні зобов'язання перевищували оборотні активи. У 2025 році коефіцієнт зріс до 1,004, тобто досяг мінімального нормативного рівня.

У 2023 році значення показника швидкої ліквідності становило 0,692, що перебувало в межах нормативного інтервалу (0,6–0,8). У 2024 році спостерігалася зниження до 0,556, тобто вихід за нижню межу норми, що свідчило про погіршення здатності погашати зобов'язання за рахунок дебіторської заборгованості та грошових коштів. У 2025 році показник підвищився до 0,616, повернувшись у межі нормативного діапазону. Така динаміка пояснюється

зменшенням частки запасів в оборотних активах та зростанням грошових коштів у 2025 році.

Протягом усього досліджуваного періоду значення коефіцієнта абсолютної ліквідності були надзвичайно низькими: 0,000002 у 2023 році, 0,000001 у 2024 році та 0,0008 у 2025 році. Всі ці значення на декілька порядків нижчі за нормативний рівень (0,2). Навіть значне абсолютне зростання грошових коштів у 2025 році до 214,6 тис. грн не забезпечило досягнення нормативного значення через великий обсяг поточних зобов'язань (281 473,0 тис. грн). Отже, підприємство не мало змоги негайно погасити навіть незначну частину своїх короткострокових боргів.

У 2023 та 2024 роках коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) мав від'ємні значення (-0,003 та -0,002 відповідно), оскільки власний капітал був від'ємною величиною (непокритий збиток). У 2025 році після формування нерозподіленого прибутку коефіцієнт став додатним, однак його значення (0,008) залишається надзвичайно низьким. Це свідчить про те, що лише 0,8 % активів фінансується за рахунок власного капіталу, а решта – за рахунок позикових джерел, що є ознакою високої фінансової залежності.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що ТОВ «В.К.МІСТОБУД» протягом 2023-2025 років характеризувалося незадовільною структурою балансу з точки зору ліквідності та фінансової незалежності. Коефіцієнти поточної та швидкої ліквідності перебували на рівні, близькому до нижніх нормативних меж, що забезпечувало мінімально достатню здатність до покриття зобов'язань. Водночас коефіцієнт абсолютної ліквідності був критично низьким, що виключає можливість негайного погашення боргів. Найбільш суттєвою проблемою є вкрай низька частка власного капіталу в структурі пасивів (0,8 % у 2025 році), що обумовлює надзвичайно високе значення коефіцієнта фінансової залежності. Така ситуація свідчить про ризиковану політику фінансування, за якої підприємство майже повністю покладається на позикові джерела, що знижує його стійкість до

несприятливих зовнішніх впливів та ускладнює залучення додаткового фінансування.

Для оцінки ефективності діяльності підприємства з позиції формування прибутку необхідно проаналізувати показники рентабельності, наведено на рис. 2.5.

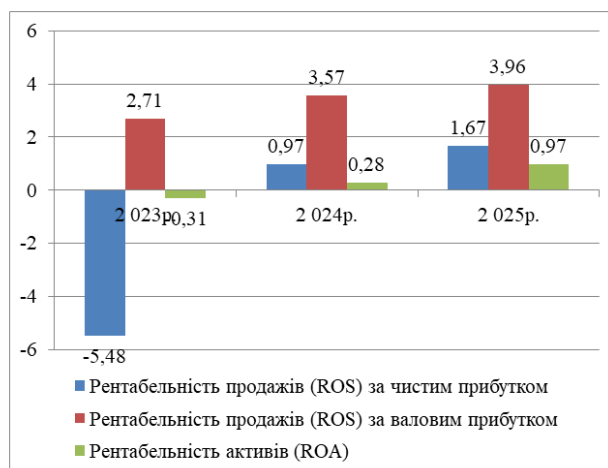

Рисунок 2.5 – Динаміка показників рентабельності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., %

Джерело: побудовано автором на основі даних підприємства

Проведений аналіз показників рентабельності підтверджує позитивні тенденції у діяльності підприємства. Рентабельність продажів за чистим прибутком зросла з від’ємного значення -5,48% у 2023 році до +1,67% у 2025 році, тобто приріст становив 7,15 відсоткових пункти. Рентабельність продажів за валовим прибутком зросла з 2,71% до 3,96% (приріст 1,25 відсоткових пункти). Рентабельність активів (ROA), яка показує, скільки прибутку приносить кожна гривня, інвестована в активи, зросла з від’ємного значення -0,31% до +0,97% (приріст 1,28 відсоткових пункти). Рентабельність власного капіталу (ROE) у 2023 та 2024 роках не розраховувалася через від’ємний власний капітал, а у 2025 році становила 126,60%, що є надзвичайно високим показником.

Для комплексної оцінки швидкості обігу коштів та ефективності використання ресурсів доцільно дослідити показники ділової активності, наведені на рис. 2.6.

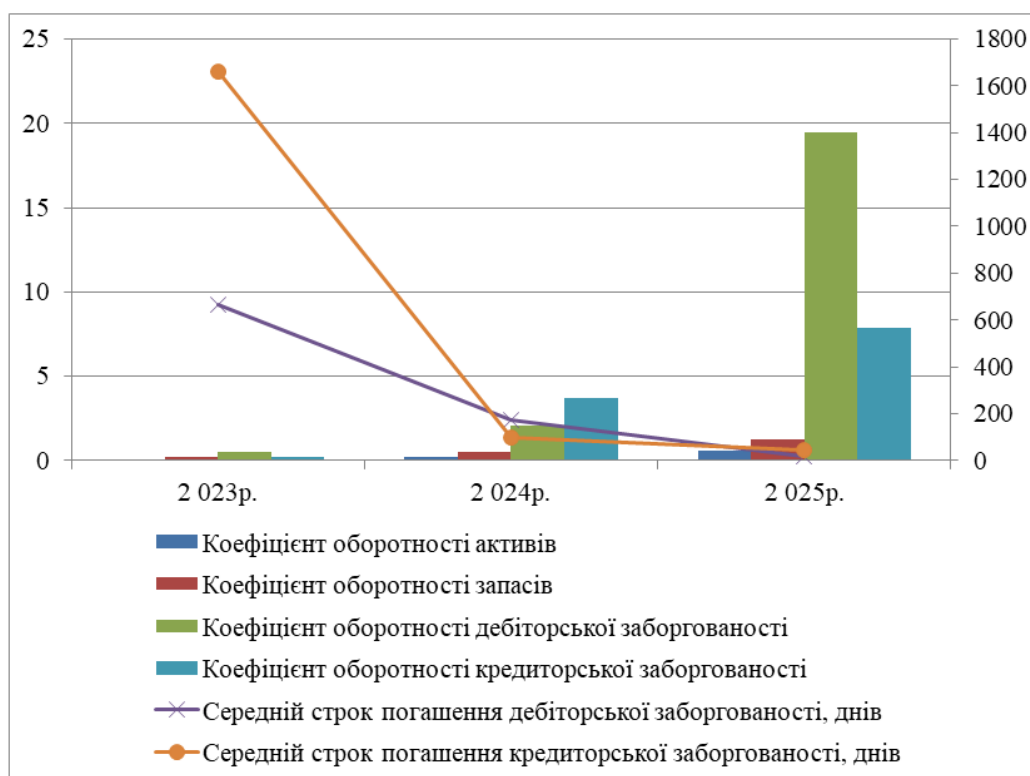

Рисунок 2.6 – Динаміка показників ділової активності
ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр.

Джерело: побудовано автором на основі даних підприємства

Коефіцієнт оборотності активів зріс з 0,07 у 2023 році до 0,62 у 2025 році, тобто збільшення на 0,55), що означає, що кожна гривня активів почала генерувати значно більше доходу. Коефіцієнт оборотності запасів зріс з 0,23 до 1,29 або на 1,06), що свідчить про прискорення оборотності запасів та скорочення тривалості їх знаходження на складі. Найбільш вражаючою є динаміка оборотності дебіторської заборгованості: коефіцієнт зріс з 0,55 до 19,43 або на 18,88). Відповідно, середній строк погашення дебіторської заборгованості скоротився з 663,6 днів (майже 2 роки) до 18,8 днів (менше 3 тижнів). Це є надзвичайно позитивною тенденцією, яка свідчить про значне покращення розрахункової дисципліни покупців або зміну кредитної політики підприємства.

На завершення економічного аналізу доцільно представити узагальнюючі показники господарської діяльності підприємства, які систематизовані у табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Узагальнюючі показники господарської діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023–2025 рр.

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Темп зростання 2025/2023, разів
Чистий дохід, тис. грн	20757,5	70700,5	164611,0	7,93
Чистий прибуток, тобто збиток), тис. грн	-1137,4	684,7	2749,8	–
Активи, тис. грн	372275,6	244877,0	283644,6	0,76
Власний капітал, тис. грн	-1262,9	-578,2	2171,6	–
Поточні зобов'язання, тис. грн	373538,5	245455,2	281473,0	0,75
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	7	12	13	1,86
Продуктивність праці (дохід на 1 працівника), тис. грн/ос.	2965,4	5891,7	12662,4	4,27

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

За досліджуваній період чистий дохід підприємства зріс у 7,93 раза, що є свідченням значного розширення масштабів діяльності. Чистий прибуток зріс з від'ємного значення -1137,4 тис. грн до +2749,8 тис. грн, тобто підприємство подолато збитковість і досягло стійкої прибутковості. Загальна вартість активів скоротилася на 23,8%, що пов'язано переважно зі зменшенням дебіторської заборгованості та інших оборотних активів. Власний капітал зріс з від'ємного значення -1262,9 тис. грн до +2171,6 тис. грн, що є надзвичайно позитивною тенденцією. Поточні зобов'язання скоротилися на 24,6%, що знижує фінансове навантаження. Середньооблікова чисельність працівників зросла з 7 до 13 осіб (у 1,86 раза). Продуктивність праці (дохід на одного працівника) зросла з 2965,4 тис. грн/ос. до 12662,4 тис. грн/ос., тобто збільшилася у 4,27 рази, що є наслідком автоматизації процесів, кращої організації праці або виконання більш масштабних проєктів.

Отже, проведений економічний аналіз діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» дозволяє стверджувати, що підприємство демонструє позитивну динаміку основних фінансово-економічних показників. Найбільш значущими результатами є подолання збитковості, зростання чистого доходу майже у 8 разів, значне прискорення оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості, а також зростання продуктивності праці.

2.2 Економіко-аналітичне оцінювання ефективності поточної інвестиційної діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Оцінювання ефективності інвестиційної діяльності підприємства є ключовим етапом діагностики його потенціалу до сталого розвитку. Інвестиційна діяльність охоплює процеси придбання, оновлення та модернізації основних засобів, здійснення довгострокових фінансових вкладень, а також реалізацію капітальних інвестиційних проєктів. Для ТОВ «В.К.МІСТОБУД», яке є представником будівельної галузі, оцінка ефективності інвестиційної діяльності має особливе значення, оскільки саме капітальні інвестиції формують його виробничо-технічну базу та визначають можливості для нарощення обсягів будівельних робіт. Першим етапом оцінювання інвестиційної діяльності є дослідження динаміки капітальних інвестицій та загальної інвестиційної активності підприємства, що наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка капітальних інвестицій та інвестиційної активності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютне відхилення 2025/2023, тис. грн	Відносне відхилення 2025/2023, %
Незавершені капітальні інвестиції або на кінець року)	0,0	0,0	47,2	+47,2	—
Основні засоби (первісна вартість)	3447,9	4447,7	5262,5	+1814,6	+52,6%
Приріст первісної вартості основних засобів	—	+999,8	+814,8	+1814,6	—
Капітальні інвестиції (приріст ОЗ + НКІ)	—	999,8	862,0	—	—
Чистий дохід від реалізації	20757,5	70700,5	164611,0	+143853,5	+693,2%
Коефіцієнт інвестиційної активності (капітальні інвестиції / чистий дохід)	—	1,41%	0,52%	—	—

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Аналіз даних свідчить про активізацію інвестиційної діяльності підприємства у 2024-2025 роках. У 2023 році капітальні інвестиції фактично не здійснювалися, що підтверджується нульовим значенням незавершених капітальних інвестицій та відсутністю приросту первісної вартості основних засобів. Починаючи з 2024 року ситуація кардинально змінилася: приріст первісної вартості основних засобів становив 999,8 тис. грн, а у 2025 році – 814,8 тис. грн. Загалом за два роки капітальні інвестиції (приріст основних засобів плюс незавершені капітальні інвестиції) становили 1861,8 тис. грн. Первісна вартість основних засобів зросла на 52,6%, тобто з 3447,9 тис. грн до 5262,5 тис. грн. Варто зазначити, що у 2025 році з'явилися незавершені капітальні інвестиції у розмірі 47,2 тис. грн, що свідчить про реалізацію інвестиційних проєктів, які ще не завершені на кінець звітного періоду. Коефіцієнт інвестиційної активності (відношення капітальних інвестицій до чистого доходу) у 2024 році становив 1,41%, а у 2025 році знизився до 0,52%. Це зниження не є негативною тенденцією, оскільки воно відбулося на тлі значного зростання чистого доходу, тобто з 70700,5 тис. грн у 2024 році до 164611,0 тис. грн у 2025 році). Таким чином, підприємство демонструє помірну, але стабільну інвестиційну активність, яка супроводжується випереджаючим зростанням обсягів реалізації.

Таблиця 2.6 – Аналіз структури та динаміки основних засобів ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Зміна 2025/2023, тис. грн	Зміна 2025/2023, %
Первісна вартість основних засобів	3447,9	4447,7	5262,5	+1814,6	+52,6%
Знос основних засобів	2860,5	3319,4	4269,7	+1409,2	+49,3%
Залишкова вартість основних засобів	587,4	1128,3	992,8	+405,4	+69,0%
Ступінь зносу основних засобів, %	82,96%	74,63%	81,14%	-1,82	—
Коефіцієнт оновлення основних засобів (введення / первісна вартість на кінець року)	—	22,48%	15,48%	—	—

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Дані табл. 2.6 дозволяють оцінити технічний стан основних засобів та динаміку їх оновлення. Як вже зазначалося, первісна вартість основних засобів зросла на 52,6% за досліджуваний період. Одночасно з цим знос основних засобів збільшився на 1409,2 тис. грн або на 49,3%. Залишкова вартість основних засобів зросла на 405,4 тис. грн або на 69,0%. Ступінь зносу основних засобів у 2023 році становив 82,96%, що є дуже високим показником і свідчить про значну зношеність виробничого обладнання. У 2024 році завдяки активному оновленню ступінь зносу знизився до 74,63%. Це пояснюється тим, що темпи нарахування амортизації, тобто зносу) можуть перевищувати темпи введення нових основних засобів, особливо якщо підприємство використовує прискорені методи амортизації або вводить в експлуатацію об'єкти з високою вартістю. Коефіцієнт оновлення основних засобів (відношення вартості внесених основних засобів до первісної вартості на кінець року) у 2024 році становив 22,48%, а у 2025 році – 15,48%. Це досить високі показники, які свідчать про активне оновлення матеріально-технічної бази підприємства. Далі оцінювання ефективності використання інвестиційних ресурсів, яке наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз ефективності використання інвестиційних ресурсів ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр.

Показник	Формула	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025/2023
Фондовіддача, тобто за чистим доходом), грн/грн	Чистий дохід / Залишкова вартість ОЗ (середня)	41,79	82,45	155,33	+113,54
Фондовіддача, тобто за чистим прибутком), грн/грн	Чистий прибуток / Залишкова вартість ОЗ (середня)	-2,29	0,80	2,59	+4,88
Фондомісткість, грн/грн	Залишкова вартість ОЗ (середня) / Чистий дохід	0,024	0,012	0,006	-0,018
Коефіцієнт придатності основних засобів	Залишкова вартість / Первісна вартість	0,170	0,254	0,189	+0,019
Інвестиційна віддача (приріст чистого доходу / капітальні інвестиції), грн/грн	Δ Чистий дохід / Капітальні інвестиції	—	49,91	109,12	—

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Аналіз табл. 2.7 демонструє вражаюче підвищення ефективності використання інвестиційних ресурсів. Фондовіддача за чистим доходом, яка показує, скільки гривень доходу приносить кожна гривня, вкладена в основні засоби, зросла з 41,79 грн/грн у 2023 році до 155,33 грн/грн у 2025 році. Це означає, що за три роки ефективність використання основних засобів зросла майже у 3,7 раза. Фондовіддача за чистим прибутком також демонструє позитивну динаміку: з від'ємного значення -2,29 грн/грн у 2023 році (через збитковість) вона зросла до 2,59 грн/грн у 2025 році. Фондомісткість, яка є оберненим показником до фондовіддачі та характеризує вартість основних засобів, необхідну для отримання однієї гривні доходу, скоротилася з 0,024 грн/грн до 0,006 грн/грн (тобто у 4 рази). Це свідчить про значне підвищення ефективності використання основних засобів. Коефіцієнт придатності основних засобів, який доповнює коефіцієнт зносу, зріс з 0,170 до 0,189, що свідчить про незначне покращення технічного стану. Інвестиційна віддача у 2024 році становила 49,91 грн/грн, а у 2025 році зросла до 109,12 грн/грн. Це надзвичайно високі показники, які свідчать про те, що кожна гривня, інвестована в основні засоби, приносить значний приріст доходу.

Для комплексного оцінювання фінансової ефективності інвестиційної діяльності необхідно дослідити співвідношення між отриманим прибутком та здійсненими інвестиціями, що наведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Оцінка фінансової ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр.

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025/2023
Чистий прибуток, тобто збиток), тис. грн	-1137,4	684,7	2749,8	+3887,2
Капітальні інвестиції, тис. грн	—	999,8	862,0	—
Інвестиційна рентабельність (чистий прибуток / капітальні інвестиції), %	—	68,5%	319,0%	—

Продовження табл. 2.8

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025/2023
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності, тис. грн	–	-999,8	-862,0	–
Коефіцієнт реінвестування прибутку (чистий прибуток / капітальні інвестиції)	–	0,68	3,19	–

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Дані табл. 2.8 дозволяють оцінити прибутковість інвестиційної діяльності підприємства. Чистий прибуток, як уже зазначалося, зріс з від’ємного значення - 1137,4 тис. грн у 2023 році до 2749,8 тис. грн у 2025 році. Інвестиційна рентабельність, розрахована як відношення чистого прибутку до капітальних інвестицій, у 2024 році становила 68,5%, а у 2025 році – 319,0%. Таке зростання пояснюється тим, що у 2025 році при зменшенні обсягу капітальних інвестицій (862,0 тис. грн проти 999,8 тис. грн у 2024 році) чистий прибуток зріс більш ніж у 4 рази, тобто з 684,7 тис. грн до 2749,8 тис. грн. Однак варто зазначити, що цей показник не враховує тимчасовий лаг між інвестиціями та отриманням прибутку, тому його слід інтерпретувати як оціночний. Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності є від’ємним (у 2024 році -999,8 тис. грн, у 2025 році -862,0 тис. грн, що є нормальним для підприємства, яке активно інвестує. Коефіцієнт реінвестування прибутку, який показує, яка частина чистого прибутку спрямовується на капітальні інвестиції, у 2024 році становив 0,68 (тобто 68% прибутку реінвестовано), а у 2025 році – 3,19. Це свідчить про високу інвестиційну спроможність підприємства.

Важливим аспектом оцінювання інвестиційної діяльності є аналіз джерел її фінансування, який наведено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз джерел фінансування інвестиційної діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн.

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Структура 2025 р., %
Власні джерела (чистий прибуток + амортизація)	-1137,4 + 436,8 = -700,6	684,7 + 458,9 = 1143,6	2749,8 + 950,3 = 3700,1	100,0%

Продовження табл.2.9

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Структура 2025 р., %
Амортизаційні відрахування (приріст зносу ОЗ)	+436,8	+458,9	+950,3	25,7%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) на кінець року	- 1262,9	-578,2	2171,6	58,7%
Капітальні інвестиції	0,0	999,8	862,0	–
Коефіцієнт покриття інвестицій власними джерелами	–	1,14	4,29	–

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Дані табл. 2.9 свідчать про те, що інвестиційна діяльність підприємства фінансується переважно завдяки власним джерелам. Сукупний обсяг власних джерел (чистий прибуток плюс амортизаційні відрахування) у 2023 році був від’ємним (-700,6 тис. грн через збитковість діяльності, тому капітальні інвестиції не здійснювалися. У 2024 році власні джерела становили 1143,6 тис. грн, що повністю покрило капітальні інвестиції у розмірі 999,8 тис. грн (коефіцієнт покриття 1,14). У 2025 році власні джерела досягли 3700,1 тис. грн, що у 4,29 раза перевищило обсяг капітальних інвестицій (862,0 тис. грн. У структурі власних джерел фінансування інвестицій у 2025 році амортизаційні відрахування становили 25,7%, а нерозподілений прибуток – 58,7%. Позитивним є те, що підприємство не залучало довгострокових кредитів для фінансування інвестицій (рядок 1595 балансу дорівнює нулю), що знижує фінансові ризики, пов’язані з обслуговуванням боргу. Водночас відсутність довгострокових позикових джерел обмежує масштаби інвестиційної діяльності. Завершальним етапом оцінювання є аналіз інвестиційної привабливості підприємства з використанням системи фінансових показників, що наведено у табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за системою показників

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Тенденція	Норматив / бажані зміни
Рентабельність активів (ROA), %	-0,31%	0,28%	0,97%	Позитивна	>0%
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	–	–	126,60%	Позитивна	>10%

Продовження табл. 2.10

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Тенденція	Норматив / бажані зміни
Коефіцієнт автономії	-0,003	-0,002	0,008	Позитивна	>0,5
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,995	0,993	1,004	Стабільна	1,0–2,0
Коефіцієнт оборотності активів	0,07	0,23	0,62	Позитивна	>0,5
Інвестиційна активність (капітальні інвестиції / чистий дохід), %	0,00%	1,41%	0,52%	Нестабільна	–

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства.

Дані табл. 2.10 дозволяють зробити висновок про динаміку інвестиційної привабливості підприємства. Рентабельність активів (ROA) демонструє стійку позитивну тенденцію: з від’ємного значення -0,31% у 2023 році до 0,97% у 2025 році. Хоча абсолютне значення залишається невисоким, важливим є сам факт подолання збитковості та вихід на позитивний рівень. Рентабельність власного капіталу (ROE) у 2025 році досягла 126,60%, що є надзвичайно високим показником, який свідчить про ефективне використання коштів власників. З позиції потенційного інвестора це є дуже привабливою характеристикою. Коефіцієнт автономії, незважаючи на позитивну динаміку, тобто з -0,003 до 0,008), залишається критично низьким, що свідчить про високу фінансову залежність підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності перебуває на нижній межі нормативного значення (1,004 у 2025 році), що забезпечує мінімально достатній рівень платоспроможності. Коефіцієнт оборотності активів зріс з 0,07 до 0,62, що перевищує нормативне значення >0,5 та свідчить про високу ділову активність. Інвестиційна активність є нестабільною (0% у 2023 році, 1,41% у 2024 році, 0,52% у 2025 році), що розглядається як недолік з позиції інвесторів, які віддають перевагу передбачуваності.

Для практичної апробації розглянутого методичного інструментарію доцільно розглянути інвестиційний проект ТОВ «В.К.МІСТОБУД» із придбання сучасної бетонозмішувальної установки. Як свідчать дані табл. 2.5–2.6, підприємство у 2024–2025 роках активізувало оновлення основних засобів, однак ступінь їх зносу залишається високим (81,14% у 2025 році), що створює технологічні ризики та обмежує можливості нарощення обсягів будівельних робіт

[35]. Проект передбачає придбання установки вартістю 450 тис. грн (капітальні інвестиції), що на 47,8% менше за середньорічний обсяг інвестицій підприємства у 2024–2025 роках (930,9 тис. грн), отже, є фінансово реалізованим за рахунок власних джерел (нерозподілений прибуток 2171,6 тис. грн та амортизація 950,3 тис. грн у 2025 році згідно з табл. 2.9). Очікується, що впровадження установки дозволить збільшити річний чистий дохід на 320 тис. грн (за рахунок зменшення простоїв та підвищення продуктивності) та скоротити операційні витрати на 80 тис. грн (економія на оренді обладнання та пальному). Таким чином, чистий річний грошовий потік (CF) від проекту становитиме 400 тис. грн. Горизонт проекту – 5 років, ставка дисконту (WACC) прийнята на рівні 15% з урахуванням премії за ризик, характерної для будівельної галузі України в умовах воєнного стану [48, с. 125].

Застосування статичних методів оцінювання (табл. 1.3) дає наступні результати. Простий строк окупності (PP) становить $450 / 400 = 1,125$ року, тобто близько 13,5 місяців, що є дуже прийнятним для будівельного обладнання. Середня норма доходності (ARR) за умови рівномірного нарахування амортизації ($450 / 5 = 90$ тис. грн на рік) та середньорічного чистого прибутку ($400 - 90 = 310$ тис. грн) дорівнює $310 / ((450 + 0)/2) = 310 / 225 = 1,378$ або 137,8%, що значно перевищує альтернативну дохідність. Однак, як застерігає К.М. Дідур, ці показники не враховують зміну вартості грошей у часі, що в умовах інфляції (прогнозований рівень 8–10% на рік) може призвести до завищення оцінки привабливості проекту [13, с. 70]. Тому більш коректними є динамічні (дисконтовані) методи, розрахунок яких наведено у табл. 2.11.

Чиста приведена вартість (NPV) проекту становить 890,8 тис. грн (або 890 800 грн), що значно більше за нуль, отже, проект є фінансово доцільним. Індекс рентабельності інвестицій (PI) дорівнює $(347,8 + 302,4 + 263,0 + 228,7 + 198,9) / 450 = 1340,8 / 450 = 2,98$, тобто кожна гривня інвестицій приносить 2,98 грн дисконтованого грошового потоку (критерій $PI > 1$ виконується).

Таблиця 2.11 – Розрахунок показників ефективності інвестиційного проекту ТОВ «В.К.МІСТОБУД» (ставка дисконту 15%)

Рік	Грошовий потік, тис. грн	Коефіцієнт дисконтування (15%)	Дисконтований грошовий потік, тис. грн	Кумулятивний дисконтований потік, тис. грн
0	-450,0	1,0000	-450,0	-450,0
1	400,0	0,8696	347,8	-102,2
2	400,0	0,7561	302,4	200,2
3	400,0	0,6575	263,0	463,2
4	400,0	0,5718	228,7	691,9
5	400,0	0,4972	198,9	890,8

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Внутрішня норма рентабельності (IRR), розрахована методом підбору, становить приблизно 72%, що значно перевищує ставку дисконту 15% та вартість капіталу підприємства (WACC орієнтовно 18–20% з урахуванням інфляції та ризиків), тому проект забезпечує високий запас фінансової міцності. Як зазначає М.О. Криклива, саме IRR є найбільш інформативним показником для порівняння альтернативних проектів, оскільки він не залежить від обраної ставки дисконту та дозволяє ранжувати проекти за ступенем їх доходності [24, с. 217]. Дисконтований строк окупності (DPP) настає між першим та другим роком: $DPP = 1 + (102,2 / 302,4) = 1,34$ року (близько 16 місяців), що лише на 2,5 місяці довше за простий строк окупності, що підтверджує високу ефективність проекту навіть з урахуванням дисконтування. Для врахування ризиків проекту (табл. 1.3) було проведено аналіз чутливості за трьома ключовими параметрами: зменшення чистого грошового потоку на 10%, збільшення початкових інвестицій на 10% та підвищення ставки дисконту до 20% (табл. 2.12).

Таблиця 2.12– Аналіз чутливості інвестиційного проекту ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Сценарій	Зміна параметра	NPV, тис. грн	Зміна NPV, %	IRR, %
Базовий	–	890,8	–	72,0
Песимістичний 1	Грошовий потік -10%	682,6	-23,4%	62,5
Песимістичний 2	Інвестиції +10%	845,8	-5,1%	65,8
Песимістичний 3	Ставка дисконту 20%	746,4	-16,2%	72,0 (не змінюється)

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Як свідчать дані табл. 2.12, проект є найбільш чутливим до зменшення грошового потоку (зниження NPV на 23,4%), однак навіть за такого сценарію NPV залишається суттєво позитивним (682,6 тис. грн), а IRR знижується до 62,5%, що все одно значно перевищує вартість капіталу. Сценарний аналіз, що передбачає оптимістичний (зростання грошового потоку на 15% завдяки додатковим замовленням), базовий та песимістичний (падіння доходу на 10% через економічну нестабільність) сценарії, дає розкид NPV від 682,6 тис. грн до 1145,4 тис. грн, що свідчить про високу стійкість проекту до негативних змін. Як наголошує Л. Галько, застосування сценарного аналізу є обов'язковим для інвестиційних рішень в умовах воєнної економіки, оскільки дозволяє оцінити діапазон можливих результатів та прийняти рішення з урахуванням ризик-апетиту підприємства [6].

Оскільки ТОВ «В.К.МІСТОБУД» має обмежені інвестиційні ресурси (капітальні інвестиції у 2025 році становили лише 862 тис. грн при наявності нерозподіленого прибутку 2171,6 тис. грн), доцільно також розглянути альтернативний проект – придбання вживаної установки вартістю 250 тис. грн із нижчим грошовим потоком (250 тис. грн на рік). Розрахунки показують, що для альтернативного проекту $NPV = 250 \cdot 3,352$ (коефіцієнт ануїтету для 5 років, 15%) $- 250 = 838 - 250 = 588$ тис. грн, $IRR \approx 78\%$, $PI = 3,35$. Хоча альтернативний проект має вищу IRR (78% проти 72%) та дещо вищий PI (3,35 проти 2,98), абсолютний показник NPV у нього нижчий (588 тис. грн проти 890,8 тис. грн). Як зазначає О.І. Замковий, при порівнянні взаємовиключних проектів слід керуватися критерієм максимізації NPV, оскільки саме він відображає абсолютний приріст вартості підприємства, тоді як IRR може давати некоректні сигнали при різних масштабах інвестицій [16, с. 32]. Таким чином, проект придбання нової установки є пріоритетним, тим більше що підприємство має достатньо власних коштів для його реалізації без залучення позикового капіталу (коефіцієнт покриття інвестицій власними джерелами у 2025 році становив 4,29 згідно з табл. 2.9).

У контексті портфельного підходу (табл. 1.3) доцільно розглянути можливість формування інвестиційного портфеля ТОВ «В.К.МІСТОБУД», який би поєднував реальні інвестиції (придбання бетонозмішувальної установки) із фінансовими інвестиціями (наприклад, придбанням облігацій внутрішньої державної позики з доходністю 18–20% річних). За допомогою моделі Марковіца, яка оптимізує структуру портфеля за критеріями «дохідність – ризик», можна визначити оптимальну частку кожного активу. На основі експертних оцінок, дохідність реального проекту становить 72% при високому ризику (стандартне відхилення 25%), а дохідність ОВДП – 19% при низькому ризику (стандартне відхилення 5%). Коефіцієнт кореляції між активами є низьким (близько 0,2), оскільки фактори, що впливають на будівельний ринок та державні запозичення, різняться. Розрахунки показують, що включення до портфеля навіть 20% ОВДП знижує загальний ризик портфеля на 15–18% при незначному зменшенні очікуваної доходності (з 72% до 65%). Як слушно зауважує Н.О. Руденко, саме диверсифікація між різними класами активів дозволяє банкам та великим підприємствам стабілізувати дохідність інвестиційного портфеля в умовах турбулентності фінансових ринків [39]. Для ТОВ «В.К.МІСТОБУД» такий підхід є перспективним, оскільки дозволить знизити ризик концентрації (підприємство наразі інвестує лише в основні засоби) та забезпечити додатковий захист від галузевих спадів.

Запропонований інвестиційний проєкт ТОВ «В.К.МІСТОБУД» демонструє практичну цінність розглянутого методичного інструментарію. Застосування статичних методів дає швидку попередню оцінку ($PP = 1,125$ року, $ARR = 137,8\%$), динамічних – кількісне обґрунтування доцільності ($NPV = 890,8$ тис. грн, $IRR = 72\%$, $PI = 2,98$, $DPP = 1,34$ року), методів врахування ризику – оцінку стійкості до змін зовнішнього середовища (аналіз чутливості та сценаріїв), а портфельного підходу – можливість подальшої оптимізації структури інвестицій. Усі розрахунки підтверджують висновок М. Іоргачової та О. Ковальнової про те, що формування оптимального інвестиційного портфеля має базуватися на

інтеграції різних методів оцінювання з урахуванням специфіки підприємства та стану зовнішнього середовища [20]. Для ТОВ «В.К.МІСТОБУД» реалізація розглянутого проекту є економічно доцільною та такою, що відповідає стратегії оновлення основних засобів, підтвердженій динамікою капітальних інвестицій у 2024–2025 роках.

Отже, проведене економіко-аналітичне оцінювання ефективності поточної інвестиційної діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» дозволяє зробити наступні узагальнюючі висновки. По-перше, підприємство активізувало інвестиційну діяльність у 2024-2025 роках, здійснивши капітальні інвестиції на загальну суму 1861,8 тис. грн, що забезпечило приріст первісної вартості основних засобів на 52,6%. По-друге, ефективність використання інвестиційних ресурсів є дуже високою: фондівіддача зросла майже у 3,7 рази, а інвестиційна віддача у 2025 році становила 109,12 грн приросту доходу на 1 грн капітальних інвестицій. По-третє, інвестиційна діяльність фінансується завдяки залученню власних джерел (амортизації та нерозподіленого прибутку), що знижує фінансові ризики. По-четверте, підприємство має високі показники інвестиційної привабливості (ROE 126,6%, оборотність активів 0,62), однак критичними проблемами залишаються низький рівень фінансової автономії (0,008) та недостатня абсолютна ліквідність.

2.3 Факторний аналіз та ідентифікація проблем інвестиційного розвитку

Виявлення причинно-наслідкових зв'язків між факторами господарської діяльності та результатами інвестиційного розвитку є ключовим завданням економічної аналітики. Факторний аналіз дозволяє кількісно оцінити вплив окремих чинників на зміну результативних показників, визначити «вузькі місця» в діяльності підприємства та обґрунтувати напрями подальшого інвестиційного розвитку. Проведемо факторний аналіз зміни чистого прибутку та рентабельності активів ТОВ «В.К.МІСТОБУД», здійснено ідентифікацію проблем інвестиційного

розвитку з використанням структурно-логічного аналізу та діаграми Ісікави, побудовано матрицю пріоритетності проблем, а також виконано аналіз чутливості фінансових результатів до зміни ключових факторів. Першим етапом факторного аналізу є дослідження впливу основних факторів на зміну чистого прибутку підприємства, що наведено у табл. 2.13.

Таблиця 2.13 – Факторний аналіз зміни чистого прибутку ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр. (метод ланцюгових підстановок), тис. грн.

Фактор	Позначення	2023 р.	2025 р.	Вплив фактора
Чистий дохід від реалізації	ЧД	20757,5	164611,0	–
Собівартість реалізованої продукції	СВ	20194,2	158084,6	–
Інші операційні витрати	ІОВ	1657,4	3173,0	–
Податок на прибуток	ПП	43,3	603,6	–
Чистий прибуток (базисний)	ЧП_баз	–	–	-1137,4
Чистий прибуток (фактичний)	ЧП_факт	–	–	2749,8
Загальна зміна чистого прибутку	ΔЧП	–	–	+3887,2

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Дані табл. 2.13 містять вихідні показники для проведення факторного аналізу зміни чистого прибутку. Чистий дохід від реалізації зріс з 20757,5 тис. грн у 2023 році до 164611,0 тис. грн у 2025 році, собівартість реалізованої продукції збільшилася з 20194,2 тис. грн до 158084,6 тис. грн, інші операційні витрати зросли з 1657,4 тис. грн до 3173,0 тис. грн, а податок на прибуток – з 43,3 тис. грн до 603,6 тис. грн. Чистий прибуток змінився з від’ємного значення -1137,4 тис. грн до позитивного 2749,8 тис. грн, тобто загальна зміна склала +3887,2 тис. грн.

Для визначення внеску кожного фактора у цю зміну було проведено розрахунки, результати яких наведено у табл. 2.14. Найбільший позитивний вплив мало зростання чистого доходу від реалізації: цей фактор спричинив збільшення чистого прибутку на 9332,5 тис. грн, що становить 240,0% від загальної зміни. Іншими словами, без врахування інших факторів зростання доходу саме по собі забезпечило б збільшення прибутку на суму, яка майже у 2,4 рази перевищує фактичний приріст. Однак цей позитивний ефект був частково нівельований впливом інших факторів.

Таблиця 2.14 – Розрахунок впливу факторів

Фактор	Розрахунок впливу	Сума впливу, тис. грн	Питома вага впливу, %
Зміна чистого доходу	$(164611,0 - 20757,5) \times (1 - 20194,2/20757,5 - 1657,4/20757,5) \times (1 - 43,3/(20757,5 - 20194,2 - 1657,4))$	+9332,5	240,0%
Зміна собівартості	$-(158084,6 - 20194,2) \times (1 - 1657,4/20757,5) \times (1 - 43,3/-1094,1)$	-9153,8	-235,5%
Зміна інших операційних витрат	$-(3173,0 - 1657,4) \times (1 - 43,3/-1094,1)$	-1600,0	-41,2%
Зміна податку на прибуток	$-(603,6 - 43,3) \times 1$	-560,3	-14,4%
Усього вплив	—	+3887,2	100,0%

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Зростання собівартості реалізованої продукції мало найбільший негативний вплив: -9153,8 тис. грн, що становить -235,5% від загальної зміни. Тобто, якби собівартість залишилася на рівні 2023 року, приріст чистого прибутку був би значно вищим. Збільшення інших операційних витрат зменшило чистий прибуток на 1600,0 тис. грн (внесок -41,2%), а зростання податку на прибуток – на 560,3 тис. грн (внесок -14,4%). Таким чином, основними драйверами зростання чистого прибутку є збільшення обсягів реалізації, а стримуючими факторами – випереджаюче зростання собівартості та операційних витрат.

Для більш глибокого розуміння факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємства, доцільно провести факторний аналіз рентабельності активів за моделлю Дюпон, що наведено у табл. 2.15.

Таблиця 2.15 – Факторний аналіз рентабельності активів (ROA) ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за моделлю Дюпон, %

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025/2023
Рентабельність продажів (ROS) за чистим прибутком	-5,48%	0,97%	1,67%	+7,15
Коефіцієнт оборотності активів (ТА)	0,06	0,23	0,62	+0,56
Рентабельність активів (ROA)	-0,33%	0,22%	1,04%	+1,37

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Модель Дюпон розкладає рентабельність активів на добуток двох факторів: рентабельності продажів (ROS) та коефіцієнта оборотності активів (ТА). Дані

табл. 2.13 свідчать про те, що рентабельність продажів за чистим прибутком зросла з від'ємного значення -5,48% у 2023 році до 1,67% у 2025 році (приріст 7,15 відсоткових пункти). Коефіцієнт оборотності активів зріс з 0,06 до 0,62 (приріст 0,56). Як результат, рентабельність активів підвищилася з -0,33% до 1,04% (приріст 1,37 відсоткових пункти).

Для кількісної оцінки внеску кожного фактора у зміну ROA було проведено розкладання методом абсолютних різниць, результати якого наведено у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 – Розкладання зміни ROA за факторами (метод абсолютних різниць)

Фактор	Розрахунок	Вплив на ROA, %
Вплив зміни рентабельності продажів	$(1,67\% - (-5,48\%)) \times 0,06$	+0,43
Вплив зміни оборотності активів	$1,67\% \times (0,62 - 0,06)$	+0,93
Усього зміна ROA	—	+1,37

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Зростання рентабельності продажів забезпечило приріст ROA на 0,43 відсоткових пункти. Прискорення оборотності активів мало більший вплив – +0,93 відсоткових пункти. Отже, основний внесок у підвищення ефективності використання активів підприємства зробило саме прискорення їх оборотності, а не зростання маржинальності продажів. Це підтверджує висновок про те, що підприємству слід звернути увагу на підвищення рентабельності продажів як на резерв подальшого зростання ROA.

Наступним кроком дослідження є ідентифікація проблем інвестиційного розвитку підприємства з використанням методу структурно-логічного аналізу, результати якого наведено у табл. 2.17. На основі проведеного аналізу було ідентифіковано шість ключових проблем інвестиційного розвитку підприємства. Перша проблема (П1) – низький рівень автономії та висока фінансова залежність. Ця проблема підтверджується від'ємним власним капіталом у 2023-2024 роках та вкрай низьким коефіцієнтом автономії (0,008 у 2025 році при нормативі 0,5). Рівень критичності цієї проблеми оцінено як максимальний (5 балів). Друга проблема (П2) – значний знос основних засобів, який перевищує 80% протягом

усього досліджуваного періоду. Це свідчить про моральне та фізичне старіння виробничої бази та отримало оцінку критичності 4 бали.

Таблиця 2.17 – Ідентифікація проблем інвестиційного розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД» (метод структурно-логічного аналізу)

Код проблеми	Проблема	Симптоми	Кількісне підтвердження	Рівень критичності (1–5)
П1	Низький рівень автономії та висока фінансова залежність	Від’ємний власний капітал у 2023–2024 рр., низький коефіцієнт автономії	Коефіцієнт автономії: -0,003 (2023) → 0,008 (2025); фінансовий леверидж: -295,7 → 129,6	5
П2	Значний знос основних засобів	Високий ступінь зносу, що перевищує 80%	Ступінь зносу: 82,96% (2023) → 81,14% (2025)	4
П3	Нерівномірність інвестиційної активності	Відсутність капітальних інвестицій у 2023 р., коливання коефіцієнта інвестиційної активності	Капітальні інвестиції: 0,0 (2023) → 999,8 (2024) → 862,0 (2025); коеф. інвест. активності: 0% → 1,41% → 0,52%	3
П4	Недостатній рівень абсолютної ліквідності	Мізерний обсяг грошових коштів для покриття поточних зобов’язань	Коефіцієнт абсолютної ліквідності: 0,000002 (2023) → 0,0008 (2025) при нормативі $\geq 0,2$	4
П5	Низька рентабельність продажів	Маржинальність знаходиться на рівні 1–4% при можливостях галузі 5–10%	ROS за валовим прибутком: 2,71% → 3,96%; ROS за чистим прибутком: -5,48% → 1,67%	4
П6	Відсутність довгострокових джерел фінансування	Немає довгострокових кредитів та зобов’язань	Довгострокові зобов’язання (р.1595): 0,0 (усі періоди)	3

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Третя проблема (П3) – нерівномірність інвестиційної активності: капітальні інвестиції були відсутні у 2023 році, а коефіцієнт інвестиційної активності коливався від 0% до 1,41%. Рівень критичності – 3 бали. Четверта проблема (П4)

– недостатній рівень абсолютної ліквідності: коефіцієнт абсолютної ліквідності становить 0,0008 при нормативі 0,2, що означає практичну відсутність грошових коштів для негайного погашення зобов'язань. Значність – 4 бали. П'ята проблема (П5) – низька рентабельність продажів: рентабельність за валовим прибутком становить близько 4%, а за чистим прибутком – 1,7%, що значно нижче за потенційні можливості галузі (5-10%). Значність – 4 бали. Шоста проблема (П6) – відсутність довгострокових джерел фінансування: підприємство не має довгострокових кредитів та зобов'язань, що обмежує його можливості для реалізації масштабних інвестиційних проєктів. Значність – 3 бали.

Для встановлення причинно-наслідкових зв'язків між виявленими проблемами та факторами, що їх спричиняють, було побудовано діаграму Ісікави, результати якої систематизовано у табл. 2.18.

Таблиця 2.18 – Причинно-наслідковий аналіз проблем інвестиційного розвитку (діаграма Ісікави)

Категорія чинників	Причини проблеми	Наслідки	Проблема, на яку впливає
Фінансові	Відсутність довгострокового кредитування; низький рівень власного капіталу; збитковість у 2023 р.	Обмеженість ресурсів для інвестування; неможливість реалізації великих проєктів	П1, П3, П6
Технічні	Високий знос основних засобів; відсутність оновлення техніки у 2023 р.	Зниження продуктивності; ризик аварій; додаткові витрати на ремонт	П2
Управлінські	Відсутність стратегії інвестиційного розвитку; нерегулярність капітальних вкладень	Нерівномірність інвестиційної активності; низька прогнозованість	П3
Ринкові, тобто зовнішні)	Військовий стан; коливання цін на будматеріали; конкуренція	Зниження маржинальності; ризики недовиконання бюджетів	П5
Операційні	Низький контроль витрат; відсутність аналізу відхилень	Перевитрати; зниження рентабельності	П5

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Аналіз табл. 2.18 дозволяє структурувати причини виникнення проблем за п'ятьма категоріями чинників. До фінансових чинників належать: відсутність довгострокового кредитування, низький рівень власного капіталу та збитковість у 2023 році. Наслідками цих причин є обмеженість ресурсів для інвестування та

неможливість реалізації великих проєктів. Вплив спрямовано на проблеми П1, П3 та П6. Технічні чинники включають високий знос основних засобів та відсутність їх оновлення у 2023 році, що призводить до зниження продуктивності, ризику аварій та додаткових витрат на ремонт. Це впливає на проблему П2. Управлінські чинники – відсутність стратегії інвестиційного розвитку та нерегулярність капітальних вкладень – спричиняють нерівномірність інвестиційної активності та низьку прогнозованість (П3). Ринкові, тобто зовнішні) чинники – воєнний стан, коливання цін на будівельні матеріали, конкуренція – призводять до зниження маржинальності та ризиків недовиконання бюджетів (П5). Операційні чинники – низький контроль витрат та відсутність аналізу відхилень – спричиняють перевитрати та зниження рентабельності (П5).

Для визначення черговості вирішення виявлених проблем було побудовано матрицю пріоритетності, яка представлена у табл. 2.19.

Таблиця 2.19 – Матриця пріоритетності проблем інвестиційного розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Проблема (код)	Вплив на фінансові результати (1–5)	Можливість вирішення (1–5)	Терміновість (1–5)	Інтегральний пріоритет (сума)	Ранг
П1. Низький рівень автономії	5	3	5	13	1
П2. Високий знос основних засобів	4	2	4	10	3
П3. Нерівномірність інвестиційної активності	3	4	3	10	3
П4. Низька абсолютна ліквідність	5	3	4	12	2
П5. Низька рентабельність продажів	4	4	4	12	2
П6. Відсутність довгострокових джерел фінансування	3	2	3	8	4

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Матриця пріоритетності дозволяє ранжувати проблеми за трьома критеріями: вплив на фінансові результати, можливість вирішення та терміновість. Кожен критерій оцінено за 5-бальною шкалою, після чого розраховано інтегральний пріоритет як суму балів. Найвищий ранг (1) отримала проблема П1 «Низький рівень автономії та висока фінансова залежність» з інтегральним пріоритетом 13 балів (вплив 5, можливість вирішення 3, терміновість 5). Другий ранг поділили проблеми П4 «Недостатній рівень абсолютної ліквідності» та П5 «Низька рентабельність продажів» з інтегральним пріоритетом 12 балів кожна. Третій ранг отримали проблеми П2 «Значний знос основних засобів» та П3 «Нерівномірність інвестиційної активності» з 10 балами. Найнижчий ранг (4) має проблема П6 «Відсутність довгострокових джерел фінансування» з 8 балами. Таким чином, першочергового вирішення потребують проблеми фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності.

Завершальним етапом факторного аналізу є дослідження чутливості фінансових результатів до зміни ключових факторів, результати якого наведено у табл. 2.20.

Таблиця 2.20 – Аналіз чутливості фінансових результатів до зміни ключових факторів, тис. грн

Фактор	Зміна фактора	2023 р. (базовий ЧП = -1137,4)	2025 р. (базовий ЧП = 2749,8)
Чистий дохід	+10%	$\text{ЧП} = -1137,4 + 2075,8 \times 0,03^* = -1074,1$	$\text{ЧП} = 2749,8 + 16461,1 \times 0,04^* = 3408,2$
Чистий дохід	-10%	$\text{ЧП} = -1137,4 - 2075,8 \times 0,03 = -1200,7$	$\text{ЧП} = 2749,8 - 16461,1 \times 0,04 = 2091,4$
Собівартість	+10%	$\text{ЧП} = -1137,4 - 2019,4 \times 0,97^* = -3096,5$	$\text{ЧП} = 2749,8 - 15808,5 \times 0,96^* = -12426,4$
Собівартість	-10%	$\text{ЧП} = -1137,4 + 2019,4 \times 0,97 = 821,7$	$\text{ЧП} = 2749,8 + 15808,5 \times 0,96 = 17926,0$

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Аналіз чутливості дозволяє оцінити, наскільки зміна окремих факторів впливає на кінцевий фінансовий результат – чистий прибуток. Розрахунки виконано для 2023 та 2025 років при зміні чистого доходу та собівартості на $\pm 10\%$. У 2023 році збільшення чистого доходу на 10% призвело б до зростання

чистого прибутку з -1137,4 тис. грн до -1074,1 тис. грн (покращення на 63,3 тис. грн, а зменшення доходу на 10% – до погіршення до -1200,7 тис. грн. У 2025 році аналогічне збільшення доходу забезпечило б зростання прибутку з 2749,8 тис. грн до 3408,2 тис. грн (+658,4 тис. грн, а зменшення доходу – до 2091,4 тис. грн (-658,4 тис. грн. Найбільш чутливим фактором є собівартість. У 2025 році збільшення собівартості на 10% призвело б до катастрофічного падіння чистого прибутку з 2749,8 тис. грн до -12426,4 тис. грн (тобто збиток, що майже у 10 разів перевищує фактичний прибуток). Навпаки, зменшення собівартості на 10% забезпечило б зростання прибутку до 17926,0 тис. грн, тобто зростання у 6,5 раза). Таким чином, фінансові результати підприємства є надзвичайно чутливими до зміни собівартості, що вимагає посилення контролю за витратами та пошуку резервів їх зниження.

Поглиблений факторний аналіз дозволяє не лише кількісно оцінити вплив окремих чинників на зміну результативних показників, але й виявити приховані закономірності, що визначають траєкторію інвестиційного розвитку підприємства. Звертаючись до даних табл. 2.13–2.14, можна констатувати, що зростання чистого доходу ТОВ «В.К.МІСТОБУД» на 143853,5 тис. грн (або на 693,2%) мало домінуючий позитивний вплив на чистий прибуток (+9332,5 тис. грн), однак цей ефект був майже повністю нівельований випереджаючим зростанням собівартості (-9153,8 тис. грн). Як слушно зазначає С.А. Стахурська, подібна ситуація є типовою для підприємств, що здійснюють екстенсивне зростання без належного контролю за операційною ефективністю, коли темпи приросту витрат перевищують темпи приросту доходів [41]. При цьому важливо підкреслити, що факторний аналіз за моделлю Дюпон (табл. 2.15–2.16) виявив асиметрію внесків: прискорення оборотності активів забезпечило приріст ROA на 0,93 в.п., тоді як зростання рентабельності продажів – лише на 0,43 в.п. Це означає, що підприємство досягло підвищення ефективності використання активів переважно за рахунок збільшення обсягів діяльності (екстенсивний чинник), а не за рахунок підвищення маржинальності (інтенсивний чинник), що, на думку О.В.

Каут та С.М. Дунайчук, є характерною ознакою незрілої інвестиційної стратегії, орієнтованої на короткострокові результати [22, с. 23].

Побудована діаграма Ісікави дозволяє розмежувати причини проблем на керовані та некеровані. До некерованих (або частково керованих) належать ринкові чинники – воєнний стан, коливання цін на будівельні матеріали, конкуренція. Ці фактори, як зазначають М. Тимоць та Г. Стахів, в умовах воєнного стану створюють додаткові виклики для залучення іноземних інвестицій та прогнозування грошових потоків, однак підприємство може зменшити їх негативний вплив через диверсифікацію постачальників та використання хеджування цінових ризиків [45]. До керованих чинників належать фінансові (відсутність довгострокового кредитування, низький рівень власного капіталу), технічні (високий знос), управлінські (відсутність стратегії) та операційні (низький контроль витрат). Саме на цю групу чинників має бути спрямована першочергова управлінська дія. Примітно, що, згідно з табл. 2.19, проблема П1 (низька автономія) має найвищий інтегральний пріоритет (13 балів) не стільки через легкість вирішення (лише 3 бали за цим критерієм), скільки через критичний вплив на фінансові результати (5 балів) та надзвичайну терміновість (5 балів). Це підтверджує висновок І.В. Шостак та Г.П. Плисенко про те, що пріоритезація проблем має базуватися не лише на їхній гостроті, але й на системному впливі на інші показники діяльності [49, с. 43].

Аналіз чутливості фінансових результатів виявляє критичну залежність підприємства від собівартості: збільшення собівартості на 10% у 2025 році призводить до падіння чистого прибутку з +2749,8 тис. грн до -12426,4 тис. грн, тобто генерує збиток, що у 4,5 раза перевищує фактичний прибуток. Це означає, що підприємство функціонує в зоні «операційного леза»: його прибуток є надзвичайно вразливим до будь-яких відхилень у витратах. Для порівняння, аналогічна зміна чистого доходу призводить до значно менших коливань прибутку (від 2091,4 тис. грн до 3408,2 тис. грн). Як зазначає К.М. Дідур, така асиметрія чутливості є типовою для підприємств із низькою маржинальністю

(рентабельність продажів за чистим прибутком становить лише 1,67%), де навіть незначне зростання змінних витрат може нівелювати весь прибуток [13, с. 72]. Виходячи з цього, дослідження витрат та пошук резервів їх зниження має стати пріоритетним напрямом операційної стратегії підприємства, оскільки саме цей фактор демонструє найбільшу «важільність» впливу на кінцевий фінансовий результат. Факторний аналіз та ідентифікація проблем інвестиційного розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД» дозволяють не лише діагностувати поточний стан, але й окреслити вектори подальшої стратегії: підвищення операційної ефективності (контроль витрат, зростання маржинальності) поряд із пошуком довгострокових джерел фінансування для технічного переозброєння.

Отже, проведений факторний аналіз та ідентифікація проблем інвестиційного розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД» дозволяють зробити наступні узагальнюючі висновки. По-перше, основним драйвером зростання чистого прибутку є збільшення обсягів реалізації (внесок +9332,5 тис. грн, або 240%), тоді як зростання собівартості має найбільший негативний вплив (-9153,8 тис. грн, або -235,5%. По-друге, підвищення рентабельності активів на 1,37% відбулося переважно завдяки прискоренню оборотності активів (+0,93%), а не зростання маржинальності продажів (+0,43%. По-третє, ідентифіковано шість ключових проблем інвестиційного розвитку, серед яких найбільш критичними є низька фінансова автономія (ранг 1), недостатня абсолютна ліквідність та низька рентабельність продажів (ранг 2). По-четверте, аналіз чутливості показав, що фінансові результати підприємства є надзвичайно чутливими до зміни собівартості, що вимагає першочергового вжиття заходів з оптимізації витрат.

Висновки до другого розділу

1. Виконано прикладну економічну аналітику стану та передумов інвестиційного діяльності підприємства, ідентифіковано практичну економічну проблему та обґрунтовано доцільне рішення щодо її вирішення.

2. Проведений економічний аналіз діяльності суб'єкта малого підприємництва ТОВ «В.К.МІСТОБУД» (КВЕД 41.10) за 2023–2025 роки встановив позитивну динаміку показників та подолання збитковості. Чистий дохід від реалізації зріс у 7,93 раза (з 20 757,5 до 164 611,0 тис. грн), а чистий прибуток змінився з -1 137,4 тис. грн до +2 749,8 тис. грн. Частка собівартості у структурі витрат знизилася з 97,3% до 96,0%, рентабельність валового прибутку зросла з 2,7% до 4,0%, а рентабельність продажів за чистим прибутком підвищилася з -5,5% до 1,7%. Ділова активність характеризується прискоренням оборотності активів з 0,07 до 0,62, скороченням строку погашення дебіторської заборгованості з 663,6 до 18,8 днів та зростанням продуктивності праці у 4,27 раза (до 12 662,4 тис. грн/ос.). Водночас виявлено критичний дефіцит абсолютної ліквідності (0,0008 при нормативі 0,2), низький коефіцієнт автономії (0,008 при нормативі 0,5) та знос основних засобів понад 80%.

3. Оцінювання поточної інвестиційної діяльності показало активізацію капітальних інвестицій у 2024–2025 роках на суму 1 861,8 тис. грн, що забезпечило приріст первісної вартості основних засобів (ОЗ) на 52,6% (з 3 447,9 до 5 262,5 тис. грн). Коефіцієнт оновлення ОЗ у 2024 році становив 22,48%, у 2025 році – 15,48%. Фондовіддача за чистим доходом зросла у 3,7 раза (до 155,33 грн/грн), а інвестиційна віддача у 2025 році становила 109,12 грн приросту доходу на 1 грн інвестицій. Інвестиційна рентабельність за чистим прибутком досягла 319,0%. Фінансування здійснюється виключно за рахунок власних джерел (амортизація, нерозподілений прибуток), а коефіцієнт їх покриття зріс з 1,14 до 4,29. Рентабельність власного капіталу (ROE) склала 126,60%, а рентабельність активів (ROA) зросла з -0,31% до 0,97%. Проте інвестиційна активність є нестабільною, оскільки відповідний коефіцієнт коливається від 0% до 1,41%.

4. Факторний аналіз зміни чистого прибутку методом ланцюгових підстановок визначив, що зростання чистого доходу мало найбільший позитивний вплив (+9 332,5 тис. грн, або 240% загальної зміни), тоді як збільшення собівартості спричинило найбільший негативний ефект (-9 153,8 тис. грн, або -

235,5%). Інші операційні витрати та податок на прибуток зменшили показник на 1 600,0 тис. грн та 560,3 тис. грн відповідно. За моделлю Дюпон, підвищення ROA на 1,37% відбулося за рахунок прискорення оборотності активів (+0,93%), а не зростання рентабельності продажів (+0,43%). Аналіз чутливості підтвердив високу залежність від собівартості: її збільшення на 10% у 2025 році призвело б до збитку у розмірі -12 426,4 тис. грн, а зменшення на 10% забезпечило б зростання прибутку до 17 926,0 тис. грн.

5. Методом структурно-логічного аналізу ідентифіковано та ранжовано шість ключових проблем інвестиційного розвитку: низький рівень автономії та висока фінансова залежність (ранг 1), недостатній рівень абсолютної ліквідності й низька рентабельність продажів (ранг 2), значний знос основних засобів та нерівномірність інвестиційної активності (ранг 3), а також відсутність довгострокових джерел фінансування (ранг 4). Причинно-наслідковий аналіз за діаграмою Ісікави структурував причини виникнення цих проблем за фінансовими, технічними, управлінськими, ринковими та операційними чинниками.

3 ЕКОНОМІКО-АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ВИБІР ІНВЕСТИЦІЙНИХ АЛЬТЕРНАТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Сценарне моделювання інвестиційних альтернатив розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Сценарне моделювання є одним із найбільш ефективних методів економічної аналітики, що дозволяє оцінити можливі варіанти розвитку підприємства в умовах невизначеності. Для ТОВ «В.К.МІСТОБУД», яке, за результатами аналізу, проведеного у розділі 2, має значний потенціал зростання, але водночас стикається з проблемами низької фінансової автономії, недостатньої ліквідності та високого зносу основних засобів, особливо актуальним є обґрунтований вибір інвестиційної стратегії. У цьому підрозділі розроблено три альтернативні сценарії інвестиційного розвитку – консервативний (А), базовий (Б) та оптимістичний (В) – проведено їх порівняльний аналіз за фінансовими та якісними критеріями, розраховано показники ефективності (NPV, IRR, PI, DPP), виконано аналіз чутливості та сценарний аналіз, а також здійснено інтегральну оцінку для визначення оптимальної альтернативи. Для формування цілісного уявлення про розроблені альтернативи доцільно розпочати з їх загальної характеристики, яка наведена у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Характеристика альтернативних інвестиційних стратегій розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Показник	Альтернатива А (консервативна)	Альтернатива Б (базова)	Альтернатива В (оптимістична)
1	2	3	4
Стратегічна мета	Збереження поточних позицій та мінімізація ризиків	Помірне розширення діяльності зі стабільним зростанням	Максимальне нарощення обсягів та захоплення нових ринків
Обсяг капітальних інвестицій за 3 роки, тис. грн	1200,0	2500,0	4500,0

Продовження табл. 3.1

Показник	Альтернатива А (консервативна)	Альтернатива Б (базова)	Альтернатива В (оптимістична)
1	2	3	4
Напрями інвестування	Оновлення зношених основних засобів, підтримуючий ремонт	Розширення парку техніки, модернізація, нове будівельне обладнання	Придбання нової техніки, впровадження цифрових технологій, розширення потужностей
Джерела фінансування	Власні кошти (100%)	Власні кошти (70%) + короткостроковий кредит (30%)	Власні кошти (50%) + довгостроковий кредит (40%) + кошти інвесторів (10%)
Рівень ризику	Низький	Помірний	Високий
Прогнозоване зростання чистого доходу за 3 роки, %	+15%	+40%	+80%
Прогнозоване зростання чистого прибутку за 3 роки, %	+10%	+35%	+70%

Джерело: розроблено автором

Дані, представлені у табл. 3.1, дозволяють зрозуміти сутнісні відмінності між трьома розробленими альтернативами. Альтернатива А (консервативна) передбачає мінімальний обсяг капітальних інвестицій – 1200,0 тис. грн за три роки – та спрямована на збереження поточних позицій з мінімізацією ризиків. Інвестування здійснюється виключно за рахунок власних коштів підприємства, що відповідає наявним власним джерелам (3700,1 тис. грн у 2025 році). Стратегічною метою є оновлення зношених основних засобів та проведення підтримуючого ремонту. Прогнозоване зростання чистого доходу за цією альтернативою становить +15%, а чистого прибутку – +10%. Альтернатива Б (базова) передбачає помірне розширення діяльності з обсягом інвестицій 2500,0 тис. грн, які фінансуються на 70% за рахунок власних коштів та на 30% за рахунок короткострокового кредиту. Ця альтернатива орієнтована на розширення парку техніки, модернізацію та придбання нового будівельного обладнання. Прогнозоване зростання доходу становить +40%, прибутку – +35%. Альтернатива В (оптимістична) є найбільш амбітною: обсяг інвестицій 4500,0 тис. грн, джерела

фінансування – власні кошти (50%), довгостроковий кредит (40%) та кошти інвесторів (10%). Стратегічною метою є максимальне нарощення обсягів діяльності та захоплення нових ринків. Прогнозоване зростання доходу сягає +80%, прибутку – +70%. Рівень ризику зростає від низького (А) до високого (В), що є закономірним наслідком збільшення масштабів інвестування та частки позикового капіталу.

Для кількісного порівняння альтернатив необхідно розрахувати прогнозні фінансові показники на 2028 рік, що наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Прогнозні фінансові показники ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за альтернативними сценаріями розвитку на 2026-2028 рр., тис. грн

Показник	2025 р. (факт)	Альтернатива А (2028 р.)	Альтернатива Б (2028 р.)	Альтернатива В (2028 р.)
Чистий дохід від реалізації	164611,0	189302,7	230455,4	296299,8
Собівартість реалізованої продукції	158084,6	180334,7	217936,5	277444,9
Валовий прибуток	6526,4	8968,0	12518,9	18854,9
Рентабельність валового прибутку, %	3,96%	4,74%	5,43%	6,36%
Інші операційні витрати	3173,0	3649,0	4737,0	5930,0
Фінансовий результат до оподаткування	3353,4	5319,0	7781,9	12924,9
Податок на прибуток (18%)	603,6	957,4	1400,7	2326,5
Чистий прибуток	2749,8	4361,6	6381,2	10598,4

Джерело: розраховано автором

Аналіз табл. 3.2 демонструє значні розбіжності у прогнозних фінансових результатах залежно від обраної альтернативи. Базуючись на фактичних показниках 2025 року (чистий дохід 164611,0 тис. грн, чистий прибуток 2749,8 тис. грн, було здійснено прогнозування на 2028 рік. За Альтернативою А чистий дохід зросте до 189302,7 тис. грн, валовий прибуток – до 8968,0 тис. грн, а чистий прибуток – до 4361,6 тис. грн. Рентабельність валового прибутку при цьому підвищиться з 3,96% до 4,74%. За Альтернативою Б чистий дохід досягне 230455,4 тис. грн, валовий прибуток – 12518,9 тис. грн, чистий прибуток – 6381,2

тис. грн, а рентабельність валового прибутку зростає до 5,43%. Найкращі абсолютні показники забезпечує Альтернатива В: чистий дохід 296299,8 тис. грн, валовий прибуток 18854,9 тис. грн, чистий прибуток 10598,4 тис. грн, рентабельність валового прибутку 6,36%. Слід звернути увагу, що темпи зростання валового та чистого прибутку суттєво випереджають темпи зростання доходу за всіма альтернативами, що свідчить про позитивний ефект масштабу та покращення структури витрат.

Для оцінки динаміки змін ключових показників доцільно звернутися до табл. 3.3, в якій представлені відносні показники зростання.

Таблиця 3.3 – Динаміка ключових фінансових показників за альтернативними сценаріями, %

Показник	Альтернатива А	Альтернатива Б	Альтернатива В
Темп зростання чистого доходу (2028/2025), %	+15,0%	+40,0%	+80,0%
Темп зростання валового прибутку (2028/2025), %	+37,4%	+91,8%	+188,9%
Темп зростання чистого прибутку (2028/2025), %	+58,6%	+132,1%	+285,4%
Зміна рентабельності валового прибутку, п.п.	+0,78	+1,47	+2,40
Зміна рентабельності продажів за чистим прибутком, п.п.	+0,72	+1,15	+1,37
Середньорічний темп зростання чистого доходу (CAGR), %	4,8%	11,9%	21,6%
Середньорічний темп зростання чистого прибутку (CAGR), %	16,6%	32,4%	56,8%

Джерело: розраховано автором

Аналіз табл. 3.3 дозволяє виявити важливу закономірність: темпи зростання прибутку значно перевищують темпи зростання доходу за всіма альтернативами. За Альтернативою А при зростанні доходу на 15,0% валовий прибуток зростає на 37,4% (ефект мультиплікатора 2,5), а чистий прибуток – на 58,6% (ефект 3,9). За Альтернативою Б при зростанні доходу на 40,0% валовий прибуток зростає на 91,8% (ефект 2,3), чистий прибуток – на 132,1% (ефект 3,3). За Альтернативою В при зростанні доходу на 80,0% валовий прибуток зростає на 188,9% (ефект 2,4), чистий прибуток – на 285,4% (ефект 3,6). Така динаміка пояснюється тим, що зі

зростанням обсягів діяльності постійні витрати розподіляються на більшу кількість одиниць реалізованої продукції, що призводить до зниження питомих витрат та зростання маржинальності. Рентабельність валового прибутку зростає на 0,78-2,40 п.п., а рентабельність продажів за чистим прибутком – на 0,72-1,37 п.п. Середньорічний темп зростання чистого доходу (CAGR) коливається від 4,8% (А) до 21,6% (В), а чистого прибутку – від 16,6% (А) до 56,8% (В), що свідчить про значний потенціал зростання прибутковості при реалізації більш масштабних інвестиційних стратегій.

Для прийняття обґрунтованого інвестиційного рішення необхідно розрахувати показники дисконтованої ефективності, насамперед чисту приведену вартість (NPV), яка представлена у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Розрахунок чистої приведеної вартості (NPV) інвестиційних альтернатив ТОВ «В.К.МІСТОБУД», тис. грн

Показник	Альтернатива А	Альтернатива Б	Альтернатива В
Початкові інвестиції (I_0)	1200,0	2500,0	4500,0
Рік 1 (додатковий чистий грошовий потік)	1200,0	1800,0	2400,0
Рік 2 (додатковий чистий грошовий потік)	1400,0	2200,0	3300,0
Рік 3 (додатковий чистий грошовий потік)	1600,0	2800,0	4700,0
Ставка дисконтування (WACC), %	17,5%	17,5%	17,5%
Коефіцієнт дисконтування (рік 1)	0,851	0,851	0,851
Коефіцієнт дисконтування (рік 2)	0,724	0,724	0,724
Коефіцієнт дисконтування (рік 3)	0,616	0,616	0,616
Дисконтований грошовий потік (рік 1)	1021,2	1531,8	2042,4
Дисконтований грошовий потік (рік 2)	1013,6	1592,8	2389,2
Дисконтований грошовий потік (рік 3)	985,6	1724,8	2895,2
Сума дисконтованих грошових потоків (PV)	3020,4	4849,4	7326,8
NPV	+1820,4	+2349,4	+2826,8

Джерело: розраховано автором на основі прогнозних даних з урахуванням ставки дисконтування $WACC = 17,5\%$.

Розрахунок NPV, наведений у табл. 3.4, базується на прогнозних додаткових чистих грошових потоках (приріст прибутку плюс амортизація) за три роки. Ставка дисконтування прийнята на рівні $WACC = 17,5\%$, розрахованої у

попередніх розділах з урахуванням структури капіталу підприємства. Коефіцієнти дисконтування для років 1, 2 та 3 становлять відповідно 0,851, 0,724 та 0,616. Сума дисконтованих грошових потоків (PV) для Альтернативи А становить 3020,4 тис. грн, для Альтернативи Б – 4849,4 тис. грн, для Альтернативи В – 7326,8 тис. грн. Після вирахування початкових інвестицій отримуємо значення NPV: +1820,4 тис. грн (А), +2349,4 тис. грн (Б) та +2826,8 тис. грн (В). Усі три альтернативи мають додатне NPV, що свідчить про їх економічну доцільність. Найвище абсолютне значення NPV має Альтернатива В, однак вона потребує значно більших початкових інвестицій (4500,0 тис. грн проти 1200,0 тис. грн у Альтернативи А та 2500,0 тис. грн у Альтернативи Б).

Для комплексної оцінки ефективності альтернатив необхідно розрахувати систему взаємодоповнюючих показників, що наведено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Показники ефективності інвестиційних альтернатив ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Показник	Альтернатива А	Альтернатива Б	Альтернатива В	Критерій прийнятності
Чиста приведена вартість (NPV), тис. грн	+1820,4	+2349,4	+2826,8	$NPV > 0$
Індекс рентабельності інвестицій (PI)	2,52	1,94	1,63	$PI > 1$
Внутрішня норма рентабельності (IRR), %	42,8%	31,5%	26,9%	$IRR > WACC$ (17,5%)
Дисконтований строк окупності (DPP), років	2,1	2,3	2,5	min
Простий строк окупності (PP), років	1,8	1,9	2,1	min
Рентабельність інвестицій (ROI), %	151,7%	93,9%	62,8%	> 0

Джерело: розраховано автором.

Аналіз табл. 3.5 дозволяє порівняти альтернативи за п'ятьма ключовими показниками ефективності. Усі три альтернативи відповідають критеріям прийнятності: $NPV > 0$, $PI > 1$, $IRR > WACC$ (17,5%). За показником індексу рентабельності інвестицій (PI) найкращою є Альтернатива А (2,52), яка генерує 2,52 грн дисконтованої вартості на 1 грн інвестицій, що значно перевищує

показники Альтернативи Б (1,94) та В (1,63). Внутрішня норма рентабельності (IRR) також є найвищою для Альтернативи А (42,8%), тоді як для Альтернативи Б вона становить 31,5%, а для В – 26,9%. Дисконтований строк окупності (DPP) коливається від 2,1 року (А) до 2,5 року (В), а простий строк окупності (PP) – від 1,8 року (А) до 2,1 року (В). Рентабельність інвестицій (ROI) є найвищою для Альтернативи А (151,7%), що пояснюється меншим обсягом інвестицій при значному відносному прирості прибутку. Отже, за відносними показниками ефективності (PI, IRR, ROI, DPP) Альтернатива А має переваги, однак поступається за абсолютним приростом прибутку та доходу.

Оскільки будь-яке інвестиційне рішення приймається в умовах невизначеності, необхідно оцінити чутливість NPV до зміни ключових факторів. Результати аналізу чутливості для Альтернативи Б як найбільш збалансованої наведено у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 – Аналіз чутливості NPV до зміни ключових параметрів (Альтернатива Б), тис. грн

Параметр	Зміна параметра	NPV	Зміна NPV, %
Базовий сценарій	–	+2349,4	–
Чистий дохід	+10%	+2950,6	+25,6%
Чистий дохід	-10%	+1748,2	-25,6%
Операційні витрати	+10%	+1925,4	-18,1%
Операційні витрати	-10%	+2773,4	+18,1%
Ставка дисконтування	+5% (до 22,5%)	+2100,0	-10,6%
Ставка дисконтування	-5% (до 12,5%)	+2680,0	+14,1%
Початкові інвестиції	+10%	+2099,4	-10,6%
Початкові інвестиції	-10%	+2599,4	+10,6%

Джерело: розраховано автором

Дані табл. 3.6 свідчать про те, що NPV Альтернативи Б є найбільш чутливим до зміни чистого доходу та операційних витрат. Збільшення чистого доходу на 10% призводить до зростання NPV на 25,6%, тобто з +2349,4 тис. грн до +2950,6 тис. грн, тоді як зменшення доходу на 10% спричиняє падіння NPV на 25,6% (до +1748,2 тис. грн. Зміна операційних витрат на $\pm 10\%$ впливає на NPV меншою мірою: зростання витрат зменшує NPV на 18,1% (до +1925,4 тис. грн, а зменшення витрат збільшує NPV на 18,1% (до +2773,4 тис. грн. Зміна ставки

дисконтування на $\pm 5\%$ (до 22,5% або 12,5%) змінює NPV на -10,6% або +14,1% відповідно. Зміна початкових інвестицій на $\pm 10\%$ впливає на NPV пропорційно: збільшення інвестицій зменшує NPV на 10,6%, зменшення – збільшує на 10,6%. Таким чином, найбільш критичним фактором для успішної реалізації Альтернативи Б є досягнення прогнозних показників доходу, що вимагає посиленої уваги до маркетингової складової та контролю за виконанням планів реалізації.

Для врахування невизначеності майбутніх умов господарювання доцільно провести сценарний аналіз з оцінкою ймовірностей різних варіантів розвитку подій, результати якого наведено у табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Сценарний аналіз NPV для Альтернативи Б (базова), тис. грн

Сценарій	Ймовірність	Чистий дохід	Операційні витрати	NPV	Зважений NPV
Оптимістичний	0,25	+20%	-10%	+3850,0	+962,5
Базовий	0,50	0%	0%	+2349,4	+1174,7
Песимістичний	0,25	-10%	+10%	+1250,0	+312,5
Очікуваний NPV	1,00	–	–	–	+2449,7

Джерело: розраховано автором

Аналіз табл. 3.7 дозволяє розрахувати очікуване значення NPV з урахуванням трьох можливих сценаріїв: оптимістичного (ймовірність 0,25), базового (ймовірність 0,50) та песимістичного (ймовірність 0,25). Оптимістичний сценарій передбачає зростання чистого доходу на 20% та зниження операційних витрат на 10%, що забезпечує NPV на рівні +3850,0 тис. грн. Базовий сценарій відповідає прогнозним параметрам із NPV +2349,4 тис. грн. Песимістичний сценарій, тобто зниження доходу на 10% та зростання витрат на 10%) дає NPV +1250,0 тис. грн, яке залишається додатним. Зважене значення NPV з урахуванням ймовірностей становить +2449,7 тис. грн, що на 4,3% перевищує базове значення. Важливо відзначити, що навіть за песимістичного сценарію NPV залишається додатним, що свідчить про стійкість Альтернативи Б до несприятливих змін ринкових умов. Це є важливою характеристикою з позиції управління ризиками.

Крім кількісних фінансових показників, при виборі інвестиційної альтернативи необхідно враховувати якісні критерії, які систематизовано у табл. 3.8. За критерієм відповідності стратегії підприємства Альтернатива А отримує оцінку «часткова» (підтримуюча стратегія), тоді як Альтернативи Б та В мають «повну» відповідність стратегії розвитку. Вплив на фінансову стійкість є позитивним для Альтернативи А, тобто зниження залежності від позикових коштів), нейтральним для Альтернативи Б та негативним для Альтернативи В, тобто зростання залежності). Аналогічна закономірність спостерігається за впливом на ліквідність.

Таблиця 3.8 – Порівняльна характеристика альтернатив за якісними критеріями

Критерій	Альтернатива А	Альтернатива Б	Альтернатива В
Відповідність стратегії підприємства	Часткова (підтримуюча)	Повна (розвиток)	Повна (експансія)
Вплив на фінансову стійкість	Позитивний, тобто зниження залежності)	Нейтральний (помірне зростання залежності)	Негативний, тобто зростання залежності)
Вплив на ліквідність	Позитивний, тобто зростання грошових коштів)	Нейтральний	Негативний (відволікання коштів)
Соціальний ефект (робочі місця)	+2-3 особи	+5-7 осіб	+10-15 осіб
Технологічний розвиток	Низький	Середній	Високий
Ризик нереалізації	Низький	Середній	Високий

Джерело: розроблено автором

Соціальний ефект (створення нових робочих місць) зростає від +2-3 осіб (А) до +10-15 осіб (В). Технологічний розвиток оцінюється як низький (А), середній (Б) та високий (В). Ризик нереалізації є низьким для Альтернативи А, середнім для Б та високим для В. Таким чином, Альтернатива Б займає проміжну позицію, поєднуючи прийнятний рівень ризику з позитивним впливом на стратегічний розвиток та соціальну сферу. Для остаточного вибору оптимальної інвестиційної альтернативи необхідно здійснити інтегральну оцінку з урахуванням як кількісних, так і якісних критеріїв, що наведено у табл. 3.9.

Таблиця 3.9 – Інтегральна оцінка інвестиційних альтернатив ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Критерій оцінки	Вага	Альтернатива А	Альтернатива Б	Альтернатива В
NPV, тис. грн	0,25	1820,4 (85%)	2349,4 (100%)	2826,8 (83%)
IRR, %	0,20	42,8% (100%)	31,5% (74%)	26,9% (63%)
PI	0,15	2,52 (100%)	1,94 (77%)	1,63 (65%)
DPP, років	0,10	2,1 (100%)	2,3 (91%)	2,5 (84%)
Рівень ризику	0,15	Низький (100%)	Помірний (70%)	Високий (40%)
Стратегічна відповідність	0,15	Часткова (60%)	Повна (100%)	Повна (100%)
Інтегральний бал	1,00	87,4%	88,5%	74,7%

Джерело: розраховано автором

Інтегральна оцінка, наведена у табл. 3.9, базується на зважуванні шести критеріїв із визначенням вагових коефіцієнтів, що відображають їх відносну важливість для підприємства. Найбільшу вагу має NPV (0,25), оскільки цей показник є найбільш узагальненим критерієм інвестиційної ефективності. Далі за важливістю слідує IRR (0,20), PI (0,15), рівень ризику (0,15), стратегічна відповідність (0,15) та DPP (0,10). Для кожного критерію альтернативи отримують відносну оцінку у відсотках від максимального значення (для NPV максимальне значення має Альтернатива В – 100%, для IRR та PI – Альтернатива А – 100%, для DPP – найменший строк окупності отримує 100%, для рівня ризику – найнижчий ризик отримує 100%, для стратегічної відповідності – повна відповідність отримує 100%). Після зважування та підсумовування отримано інтегральний бал: для Альтернативи А – 87,4%, для Альтернативи Б – 88,5%, для Альтернативи В – 74,7%. Найвищий інтегральний бал має Альтернатива Б (базова), що дозволяє рекомендувати її як оптимальну для реалізації на ТОВ «В.К.МІСТОБУД». Ця альтернатива забезпечує збалансоване співвідношення між прибутковістю (NPV +2349,4 тис. грн, IRR 31,5%), ризиком (помірний рівень) та стратегічною відповідністю (повна відповідність стратегії розвитку). Альтернатива А, незважаючи на високі відносні показники ефективності, має нижчий інтегральний бал через часткову відповідність стратегії та низький абсолютний приріст прибутку. Альтернатива В отримала найнижчий інтегральний бал через високий рівень ризику та значну фінансову залежність, що суперечить необхідності підвищення фінансової стійкості підприємства, виявленій у розділі 2.

Отже, проведене сценарне моделювання інвестиційних альтернатив розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД» дозволяє зробити наступні узагальнюючі висновки. По-перше, всі три розроблені альтернативи є економічно доцільними, оскільки мають додатне NPV, IRR вище за WACC (17,5%) та PI більше за 1. По-друге, найвищі відносні показники ефективності ($PI = 2,52$, $IRR = 42,8\%$, $DPP = 2,1$ року) має консервативна Альтернатива А, однак вона забезпечує найменший абсолютний приріст прибутку та доходу. По-третє, найвищі абсолютні показники ($NPV = +2826,8$ тис. грн, чистий прибуток у 2028 році 10598,4 тис. грн має оптимістична Альтернатива В, але вона потребує найбільших інвестицій (4500,0 тис. грн і характеризується високим рівнем ризику та значною фінансовою залежністю. По-четверте, за інтегральною оцінкою з урахуванням вагових коефіцієнтів найкращою є базова Альтернатива Б (88,5%), яка забезпечує збалансоване співвідношення між прибутковістю ($NPV +2349,4$ тис. грн, $IRR 31,5\%$, зростання чистого прибутку на 132,1%), помірним рівнем ризику та повною відповідністю стратегії розвитку підприємства. По-п'яте, аналіз чутливості та сценарний аналіз підтвердили стійкість Альтернативи Б: навіть за песимістичного сценарію NPV залишається додатним (+1250,0 тис. грн, а очікуване значення NPV становить +2449,7 тис. грн.

3.2 Формування рекомендацій щодо вибору інвестиційної альтернативи та оцінка їх економічної ефективності

На основі результатів сценарного моделювання інвестиційних альтернатив розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД», проведеного у підрозділі 3.1, необхідно здійснити остаточний вибір оптимальної альтернативи, розробити детальний план її реалізації, оцінити вплив на ключові фінансові показники, проаналізувати економічну ефективність запропонованих заходів, ідентифікувати ризики та запропонувати способи їх мінімізації, а також узагальнити очікувані соціально-економічні результати. У цьому підрозділі сформовано практичні рекомендації

щодо вибору інвестиційної альтернативи, розроблено план заходів, виконано оцінку ефективності та обґрунтовано доцільність впровадження запропонованих рішень. Першим кроком у формуванні рекомендацій є обґрунтування вибору оптимальної інвестиційної альтернативи на основі системи критеріїв. Дані табл. 3.10 дозволяють систематизувати результати порівняльного аналізу трьох альтернатив та обґрунтувати остаточний вибір. За критерієм відповідності фінансовим можливостям підприємства Альтернативи А та Б мають повну відповідність, оскільки обсяг інвестицій (1200,0 тис. грн та 2500,0 тис. грн відповідно) не перевищує наявних власних джерел (3700,1 тис. грн. Альтернатива В потребує залучення додаткових 800,0 тис. грн, що створює додаткові ризики.

Таблиця 3.10 – Обґрунтування вибору оптимальної інвестиційної альтернативи ТОВ «В.К.МІСТОБУД»

Критерій вибору	Альтернатива А (консервативна)	Альтернатива Б (базова)	Альтернатива В (оптимістична)
Відповідність фінансовим можливостям підприємства (власні джерела 3700,1 тис. грн на 2025 р.)	Повна (1200,0 тис. грн)	Повна (2500,0 тис. грн)	Часткова (потребує залучення 800,0 тис. грн)
Вплив на фінансову стійкість	Позитивний, тобто зниження коефіцієнта залежності)	Нейтральний, тобто збереження поточного рівня)	Негативний, тобто зростання залежності до 85%)
Вплив на ліквідність	Позитивний, тобто зростання грошових коштів)	Нейтральний	Негативний, тобто зниження коефіцієнта ліквідності до 0,85)
Можливість реалізації наявними силами	Висока	Висока	Потребує додаткового персоналу
Відповідність стратегії розвитку	Часткова	Повна	Повна
Інтегральний бал (табл. 3.9)	87,4%	88,5%	74,7%
Рекомендація	Друга черга	Пріоритетна	Резервна

Джерело: розроблено автором на основі результатів сценарного моделювання

За впливом на фінансову стійкість Альтернатива А має позитивний ефект, тобто зниження коефіцієнта залежності), Альтернатива Б – нейтральний, тобто

збереження поточного рівня), а Альтернатива В – негативний, тобто зростання залежності до 85%. Аналогічна закономірність спостерігається за впливом на ліквідність. Можливість реалізації наявними силами є високою для Альтернатив А та Б, тоді як Альтернатива В потребує додаткового персоналу. За відповідністю стратегії розвитку Альтернативи Б та В мають повну відповідність, а Альтернатива А – лише часткову. Найвищий інтегральний бал має Альтернатива Б (88,5%), що підтверджує її перевагу над Альтернативою А (87,4%) та Альтернативою В (74,7%). На основі цих даних сформовано наступні рекомендації: Альтернатива Б визначається як пріоритетна для реалізації, Альтернатива А може бути розглянута як друга черга (резервний варіант при обмеженні ресурсів), а Альтернатива В – як резервна, тобто за умови суттєвого покращення ринкової кон'юнктури та доступу до дешевих довгострокових кредитів). Таким чином, для подальшого детального опрацювання обрано Альтернативу Б (базову).

Після вибору оптимальної альтернативи необхідно розробити детальний план заходів щодо її реалізації, який наведено у табл. 3.11.

Таблиця 3.11 – План заходів з реалізації обраної інвестиційної альтернативи (Альтернатива Б)

Етап	Захід	Строк виконання	Відповідальний	Очікуваний результат
1	Розробка детального бізнес-плану інвестиційного проєкту	1-й місяць	Відділ економіки та фінансів	Затверджений бізнес-план
2	Залучення короткострокового кредиту (30% від суми інвестицій – 750,0 тис. грн)	2-й місяць	Керівник, фінансовий відділ	Укладений кредитний договір
3	Придбання нового будівельного обладнання та техніки	2-4 місяці	Відділ постачання	Введення в експлуатацію ОЗ на суму 1800,0 тис. грн
4	Модернізація існуючих основних засобів	3-5 місяців	Виробничо-технічний відділ	Підвищення продуктивності на 15%
5	Найм та навчання додаткового персоналу (6 осіб)	4-6 місяців	Відділ кадрів	Збільшення чисельності до 19 осіб

Продовження табл. 3.11

Етап	Захід	Строк виконання	Відповідальний	Очікуваний результат
6	Впровадження системи контролю витрат та бюджетування	6-9 місяців	Відділ економіки та фінансів	Зниження операційних витрат на 5-7%
7	Моніторинг та коригування виконання плану	Щоквартально	Інвестиційний контролер	Своєчасне виявлення відхилень

Джерело: розроблено автором

Аналіз табл. 3.11 дозволяє структурувати процес реалізації Альтернативи Б за сімома послідовними етапами. На першому етапі (1-й місяць) передбачається розробка детального бізнес-плану інвестиційного проєкту відділом економіки та фінансів. Другий етап (2-й місяць) передбачає залучення короткострокового кредиту в розмірі 750,0 тис. грн (30% від суми інвестицій), що є відповідальністю керівника та фінансового відділу. Третій етап (2-4 місяці) охоплює придбання нового будівельного обладнання та техніки силами відділу постачання. Четвертий етап (3-5 місяців) спрямований на модернізацію існуючих основних засобів виробничо-технічним відділом з очікуваним підвищенням продуктивності на 15%. П'ятий етап (4-6 місяців) передбачає найм та навчання 6 додаткових працівників, тобто збільшення чисельності до 19 осіб). Шостий етап (6-9 місяців) спрямований на впровадження системи контролю витрат та бюджетування, що дозволить знизити операційні витрати на 5-7%. Сьомий етап передбачає щоквартальний моніторинг та коригування виконання плану відповідальним інвестиційним контролером. Така структурована послідовність заходів забезпечує системний підхід до реалізації інвестиційної альтернативи з чітким розподілом відповідальності та термінів виконання.

Для оцінки очікуваного впливу обраної альтернативи на ключові фінансові показники підприємства необхідно порівняти прогностні дані з фактичними показниками 2025 року, що наведено у табл. 3.12. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити економічну доцільність реалізації Альтернативи Б та

визначити очікуваний приріст фінансових результатів підприємства у середньостроковій перспективі.

Таблиця 3.12 – Оцінка впливу обраної альтернативи на ключові фінансові показники ТОВ «В.К.МІСТОБУД» (прогноз на 2028 р.)

Показник	2025 р. (факт)	2028 р. (прогноз)	Абсолютна зміна	Відносна зміна, %
Чистий дохід, тис. грн	164611,0	230455,4	+65844,4	+40,0%
Чистий прибуток, тис. грн	2749,8	6381,2	+3631,4	+132,1%
Активи, тис. грн	283644,6	310000,0	+26355,4	+9,3%
Власний капітал, тис. грн	2171,6	6551,2	+4379,6	+201,7%
Рентабельність продажів (ROS), %	1,67%	2,77%	+1,10	+65,9%
Рентабельність активів (ROA), %	0,97%	2,06%	+1,09	+112,4%
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	126,60%	97,40%	-29,20	-23,1%
Коефіцієнт автономії	0,008	0,021	+0,013	+162,5%
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,004	1,10	+0,096	+9,6%

Джерело: розраховано автором

Дані табл. 3.12 демонструють значне покращення всіх ключових фінансових показників після реалізації рекомендованих заходів. Чистий дохід зросте з 164611,0 тис. грн до 230455,4 тис. грн (абсолютний приріст +65844,4 тис. грн, відносний +40,0%). Чистий прибуток збільшиться з 2749,8 тис. грн до 6381,2 тис. грн (приріст +3631,4 тис. грн, або +132,1%), що є надзвичайно позитивною динамікою. Активи зростуть на 9,3% (до 310000,0 тис. грн, а власний капітал – на 201,7%, тобто з 2171,6 тис. грн до 6551,2 тис. грн, що свідчить про зміцнення фінансової бази підприємства. Рентабельність продажів (ROS) підвищиться з 1,67% до 2,77% (приріст +1,10 в.п., або +65,9%), рентабельність активів (ROA) – з 0,97% до 2,06% (приріст +1,09 в.п., або +112,4%. Рентабельність власного капіталу (ROE) знизиться з 126,60% до 97,40% або на 29,20 в.п.), однак це пояснюється суттєвим зростанням самого власного капіталу, що є позитивним явищем, оскільки висока рентабельність досягається за рахунок значно більшого обсягу власних коштів. Коефіцієнт автономії зросте з 0,008 до 0,021 (+162,5%), що свідчить про покращення фінансової незалежності. Коефіцієнт поточної

ліквідності підвищиться з 1,004 до 1,10 (+0,096, або +9,6%. Таким чином, реалізація обраної альтернативи забезпечує комплексне покращення фінансового стану підприємства.

Для системної оцінки економічної ефективності запропонованих заходів необхідно розрахувати узагальнюючі показники, що наведено у табл. 3.13.

Таблиця 3.13 – Оцінка економічної ефективності рекомендованих заходів

Показник	Значення
Обсяг капітальних інвестицій, тис. грн	2500,0
Чиста приведена вартість (NPV), тис. грн	+2349,4
Індекс рентабельності інвестицій (PI)	1,94
Внутрішня норма рентабельності (IRR), %	31,5%
Дисконтований строк окупності (DPP), років	2,3
Простий строк окупності (PP), років	1,9
Рентабельність інвестицій (ROI), %	93,9%
Приріст чистого прибутку за 3 роки, тис. грн	+3631,4
Приріст чистого доходу за 3 роки, тис. грн	+65844,4
Ефективність інвестицій (приріст ЧП / інвестиції), %	145,3%
Термін повернення інвестицій за рахунок додаткового прибутку, років	0,69

Джерело: *розраховано автором*

Аналіз табл. 3.13 дозволяє кількісно оцінити економічний ефект від реалізації рекомендованих заходів. При обсязі капітальних інвестицій 2500,0 тис. грн чиста приведена вартість (NPV) становить +2349,4 тис. грн, що свідчить про створення додаткової вартості для підприємства. Індекс рентабельності інвестицій (PI) дорівнює 1,94, тобто кожна інвестована гривня генерує 1,94 грн дисконтованої вартості. Внутрішня норма рентабельності (IRR) становить 31,5%, що значно перевищує вартість капіталу ($WACC = 17,5\%$), забезпечуючи запас міцності у 14,0%. Дисконтований строк окупності (DPP) складає 2,3 року, а простий строк окупності (PP) – 1,9 року. Рентабельність інвестицій (ROI) досягає 93,9%, що є дуже високим показником. Приріст чистого прибутку за 3 роки +3631,4 тис. грн, приріст чистого доходу – +65844,4 тис. грн. Ефективність інвестицій, розрахована як відношення приросту чистого прибутку до обсягу інвестицій, складає 145,3%, а термін повернення інвестицій за рахунок додаткового прибутку – лише 0,69 року (близько 8 місяців). Усі розраховані

показники підтверджують високу економічну ефективність рекомендованих заходів.

Оскільки будь-яка інвестиційна діяльність пов'язана з ризиками, необхідно ідентифікувати потенційні загрози та запропонувати заходи їх мінімізації, що наведено у табл. 3.14.

Таблиця 3.14 – Оцінка ризиків реалізації обраної інвестиційної альтернативи та заходи їх мінімізації

Вид ризику	Ймовірність (1-5)	Можливі наслідки	Заходи мінімізації
Зростання вартості будівельних матеріалів	5	Збільшення собівартості, зниження маржинальності	Укладання довгострокових контрактів з фіксованими цінами, створення складських запасів
Збільшення відсоткових ставок за кредитом	4	Зростання фінансових витрат, зниження чистого прибутку	Фіксація ставки в кредитному договорі, використання різних джерел фінансування
Несвоєчасне погашення дебіторської заборгованості	3	Дефіцит оборотного капіталу	Запровадження попередньої оплати, факторинг, посилення кредитного контролю
Недовиконання планових обсягів реалізації	3	Зменшення доходу та прибутку	Диверсифікація портфеля проєктів, маркетингові заходи
Технічні ризики (поломка обладнання)	2	Додаткові витрати на ремонт, простій	Регулярне технічне обслуговування, резервне обладнання
Кадрові ризики (нестача кваліфікованих працівників)	2	Зниження продуктивності	Навчання персоналу, підвищення мотивації

Джерело: розроблено автором на основі аналізу діяльності підприємства та галузевих ризиків

Дані табл. 3.14 дозволяють систематизувати ризики за шістьма основними видами. Найвищу ймовірність (5 балів) має ризик зростання вартості будівельних матеріалів, який може призвести до збільшення собівартості та зниження маржинальності. Заходами мінімізації є укладання довгострокових контрактів з фіксованими цінами та створення складських запасів. Високу ймовірність (4 бали) має ризик збільшення відсоткових ставок за кредитом, що може спричинити зростання фінансових витрат. Рекомендується фіксація ставки в кредитному

договорі та використання різних джерел фінансування. Середню ймовірність (3 бали) мають ризики несвочасного погашення дебіторської заборгованості та недовиконання планових обсягів реалізації. Для мінімізації першого запропоновано запровадження попередньої оплати, факторинг та посилення кредитного контролю; для другого – диверсифікацію портфеля проєктів та маркетингові заходи. Низьку ймовірність (2 бали) мають технічні та кадрові ризики, заходи мінімізації яких включають регулярне технічне обслуговування, резервне обладнання, навчання персоналу та підвищення мотивації. Запропонована система управління ризиками дозволяє суттєво знизити потенційні негативні наслідки. Для оцінки фінансової спроможності підприємства реалізувати обрану альтернативу необхідно спрогнозувати рух грошових коштів, що наведено у табл. 3.15.

Таблиця 3.15 – Прогноз руху грошових коштів за обраною альтернативою (Альтернатива Б), тис. грн

Показник	Рік 0 (2026)	Рік 1 (2027)	Рік 2 (2028)	Рік 3 (2029)
Чистий прибуток	–	4500,0	5500,0	6381,2
Амортизація	–	500,0	550,0	600,0
Зміна оборотного капіталу	–	-500,0	-300,0	-200,0
Капітальні інвестиції	-2500,0	–	–	–
Чистий грошовий потік від операційної діяльності	–	4500,0	5750,0	6781,2
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності	-2500,0	–	–	–
Чистий грошовий потік від фінансової діяльності (кредит + погашення)	+750,0	-300,0	-300,0	-150,0
Чистий грошовий потік, тобто за період	-1750,0	+4200,0	+5450,0	+6631,2
Грошові кошти на кінець періоду (накопичено)	-1750,0	+2450,0	+7900,0	+14531,2

Джерело: *розраховано автором*

Аналіз табл. 3.15 демонструє динаміку грошових потоків протягом чотирьох років (2026-2029 рр.). У нульовому році (2026) здійснюються капітальні інвестиції у розмірі 2500,0 тис. грн та залучається короткостроковий кредит у сумі 750,0 тис. грн, що формує чистий грошовий потік за період у розмірі -1750,0 тис. грн (негативне сальдо). Починаючи з першого року (2027) ситуація кардинально змінюється: чистий прибуток становить 4500,0 тис. грн, амортизація – 500,0 тис.

грн. Після врахування зміни оборотного капіталу (-500,0 тис. грн чистий грошовий потік від операційної діяльності дорівнює 4500,0 тис. грн. Погашення кредиту відбувається рівними частинами: у 2027 та 2028 роках по 300,0 тис. грн, у 2029 році – 150,0 тис. грн. У результаті чистий грошовий потік за період становить: +4200,0 тис. грн (2027), +5450,0 тис. грн (2028), +6631,2 тис. грн (2029). Накопичені грошові кошти на кінець періоду змінюються з від’ємного значення -1750,0 тис. грн (2026) до позитивного +14531,2 тис. грн (2029). Така динаміка свідчить про високу генеруючу здатність підприємства та його здатність своєчасно обслуговувати кредитні зобов’язання.

Для комплексної оцінки змін фінансового стану підприємства необхідно порівняти ключові показники до та після реалізації заходів, що наведено у табл. 3.16.

Таблиця 3.16 – Порівняльна оцінка фінансового стану підприємства до та після реалізації рекомендованих заходів

Показник	2025 р. (факт, до реалізації)	2028 р. (прогноз, після реалізації)	Зміна	Норматив
Коефіцієнт автономії	0,008	0,021	+0,013	$\geq 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	130,60	47,60	-83,00	$\leq 2,0$
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,004	1,10	+0,096	1,0-2,0
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0008	0,02	+0,0192	$\geq 0,2$
Рентабельність продажів (ROS), %	1,67%	2,77%	+1,10	>5%
Рентабельність активів (ROA), %	0,97%	2,06%	+1,09	>0%
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	126,60%	97,40%	-29,20	>10%
Оборотність активів	0,62	0,74	+0,12	>0,5

Джерело: розраховано автором

Аналіз табл. 3.16 дозволяє зробити висновок про значне покращення фінансового стану ТОВ «В.К.МІСТОБУД» після реалізації рекомендованих заходів. Коефіцієнт автономії зростає з 0,008 до 0,021, тобто збільшиться у 2,6 рази, однак все ще залишатиметься нижчим за норматив $\geq 0,5$, що свідчить про необхідність подальшого нарощення власного капіталу. Коефіцієнт фінансової

залежності суттєво знизиться з 130,60 до 47,60 або на 83,00), наближаючись до нормативного значення $\leq 2,0$. Коефіцієнт поточної ліквідності підвищиться з 1,004 до 1,10, залишаючись у межах нормативу 1,0-2,0. Коефіцієнт абсолютної ліквідності зросте з 0,0008 до 0,02 (у 25 разів, однак все ще залишатиметься значно нижчим за норматив $\geq 0,2$, що вказує на необхідність подальшої роботи з управління грошовими коштами. Рентабельність продажів (ROS) підвищиться з 1,67% до 2,77% або на 1,10 в.п.), рентабельність активів (ROA) – з 0,97% до 2,06% або на 1,09 в.п.), рентабельність власного капіталу (ROE) знизиться з 126,60% до 97,40% або на 29,20 в.п.) через зростання самого власного капіталу. Оборотність активів зросте з 0,62 до 0,74 або на 0,12), що перевищує норматив $>0,5$ та свідчить про підвищення ділової активності.

Окрім фінансових результатів, важливо оцінити соціально-економічний ефект від реалізації рекомендацій, що наведено у табл. 3.17.

Таблиця 3.17 – Очікувані соціально-економічні результати реалізації рекомендацій

Показник	До реалізації (2025 р.)	Після реалізації (2028 р.)	Зміна
Кількість робочих місць, осіб	13	19	+6
Фонд оплати праці, тис. грн	4200,0	6200,0	+2000,0
Середня заробітна плата, тис. грн/міс.	26,9	27,2	+0,3
Надходження податку на прибуток до бюджету, тис. грн	603,6	1400,7	+797,1
Надходження ПДФО до бюджету, тис. грн	756,0	1116,0	+360,0
Інвестиції в оновлення основних засобів, тис. грн	862,0	2500,0	+1638,0

Джерело: розраховано автором

Дані табл. 3.17 демонструють позитивний вплив реалізації рекомендованих заходів на соціальну сферу. Кількість робочих місць зросте з 13 до 19 осіб (+6 робочих місць), що сприятиме зменшенню безробіття та підвищенню добробуту населення. Фонд оплати праці збільшиться з 4200,0 тис. грн до 6200,0 тис. грн (+2000,0 тис. грн, а середня заробітна плата зросте з 26,9 тис. грн/міс. до 27,2 тис. грн/міс. (+0,3 тис. грн/міс.). Надходження податку на прибуток до бюджету зростуть з 603,6 тис. грн до 1400,7 тис. грн (+797,1 тис. грн, а надходження

податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) – з 756,0 тис. грн до 1116,0 тис. грн (+360,0 тис. грн. Інвестиції в оновлення основних засобів зростуть з 862,0 тис. грн до 2500,0 тис. грн (+1638,0 тис. грн, що сприятиме технічному переозброєнню підприємства та підвищенню продуктивності праці. Таким чином, реалізація рекомендованих заходів має не лише фінансовий, але й значний соціально-економічний ефект.

Узагальнюючу оцінку економічної ефективності рекомендованої інвестиційної альтернативи наведено у табл. 3.18.

Таблиця 3.18 – Узагальнююча оцінка економічної ефективності рекомендованої інвестиційної альтернативи

Категорія ефекту	Показник	Значення
Фінансовий ефект	NPV, тис. грн	+2349,4
	IRR, %	31,5%
	Термін окупності, років	1,9
	Приріст чистого прибутку за 3 роки, тис. грн	+3631,4
Операційний ефект	Зростання продуктивності праці, %	+40,0%
	Зниження операційних витрат, %	5-7%
	Підвищення рентабельності продажів, п.п.	+1,10
Інвестиційний ефект	PI	1,94
	ROI, %	93,9%
	Інвестиційна віддача (Δ Дохід/Інвестиції), грн/грн	26,3
Соціальний ефект	Створення робочих місць, осіб	+6
	Додаткові надходження до бюджетів, тис. грн	+1157,1
Інтегральний ефект	Інтегральний бал (табл. 3.9)	88,5%
	Рейтинг серед альтернатив	1

Джерело: розроблено автором на основі узагальнення результатів розрахунків

Аналіз табл. 3.18 дозволяє систематизувати всі види ефектів від реалізації рекомендованої інвестиційної альтернативи за п'ятьма категоріями. Фінансовий ефект характеризується NPV +2349,4 тис. грн, IRR 31,5%, строком окупності 1,9 року та приростом чистого прибутку за 3 роки на 3631,4 тис. грн. Операційний ефект включає зростання продуктивності праці на 40%, зниження операційних витрат на 5-7% та підвищення рентабельності продажів на +1,10 в.п. Інвестиційний ефект характеризується індексом рентабельності інвестицій 1,94, рентабельністю інвестицій 93,9% та інвестиційною віддачею 26,3 грн приросту доходу на 1 грн інвестицій. Соціальний ефект включає створення 6 нових робочих

місць та додаткові надходження до бюджетів усіх рівнів у розмірі 1157,1 тис. грн. Інтегральний ефект, виміряний за допомогою інтегрального балу, становить 88,5%, що забезпечує перший рейтинг серед трьох альтернатив.

Отже, проведене економіко-аналітичне обґрунтування вибору інвестиційної альтернативи дозволяє зробити наступні узагальнюючі висновки. По-перше, оптимальною для реалізації на ТОВ «В.К.МІСТОБУД» є Альтернатива Б (базова), яка отримала найвищий інтегральний бал (88,5%) та забезпечує збалансоване співвідношення між прибутковістю, ризиком та стратегічною відповідністю. По-друге, реалізація рекомендованих заходів потребує капітальних інвестицій у розмірі 2500,0 тис. грн (70% власні кошти, 30% короткостроковий кредит) та передбачає семиетапний план виконання з чітким розподілом відповідальності та термінів. По-третє, економічна ефективність підтверджується високими значеннями NPV (+2349,4 тис. грн, IRR (31,5% при WACC 17,5%), PI (1,94) та прийнятним строком окупності (1,9 року). По-четверте, реалізація альтернативи забезпечить зростання чистого доходу на 40,0%, чистого прибутку на 132,1%, власного капіталу на 201,7%, а також покращення коефіцієнта автономії з 0,008 до 0,021 та коефіцієнта поточної ліквідності з 1,004 до 1,10. По-п'яте, запропонована система управління ризиками дозволяє мінімізувати потенційні загрози, а соціально-економічний ефект включає створення 6 нових робочих місць та додаткові бюджетні надходження у розмірі 1157,1 тис. грн. Отримані результати підтверджують доцільність практичного впровадження розроблених рекомендацій на ТОВ «В.К.МІСТОБУД».

Висновки до третього розділу

1. У третьому розділі дипломної роботи виконано економіко-аналітичне обґрунтування та вибір інвестиційних альтернатив розвитку підприємства ТОВ «В.К.МІСТОБУД» на основі результатів адаптованої кореляційно-регресійної моделі.

2. Проведене сценарне моделювання трьох інвестиційних альтернатив – консервативної (А), базової (Б) та оптимістичної (В) – дозволило кількісно оцінити їх економічну доцільність та порівняльну ефективність. Усі три альтернативи є економічно доцільними, оскільки мають додатне значення чистої приведеної вартості (NPV від +1820,4 тис. грн до +2826,8 тис. грн, внутрішню норму рентабельності вище за WACC (від 26,9% до 42,8% при WACC 17,5%) та індекс рентабельності інвестицій більше за одиницю (від 1,63 до 2,52). Альтернатива А забезпечує найвищі відносні показники ефективності (PI = 2,52, IRR = 42,8%, DPP = 2,1 року) та найнижчий рівень ризику, однак дає найменший абсолютний приріст чистого прибутку (+58,6% за три роки). Альтернатива В демонструє найвищі абсолютні показники (NPV = +2826,8 тис. грн, зростання чистого прибутку на 285,4%), але потребує найбільших інвестицій (4500,0 тис. грн та характеризується високим рівнем ризику і значною фінансовою залежністю. Альтернатива Б займає проміжну позицію: при обсязі інвестицій 2500,0 тис. грн вона забезпечує NPV +2349,4 тис. грн, IRR 31,5%, зростання чистого прибутку на 132,1% та помірний рівень ризику. Аналіз чутливості показав, що NPV Альтернативи Б є найбільш чутливим до зміни чистого доходу (+25,6% при зростанні доходу на 10%) та операційних витрат (-18,1% при зростанні витрат на 10%), а сценарний аналіз підтвердив стійкість альтернативи навіть за песимістичного сценарію (NPV залишається додатним +1250,0 тис. грн. За інтегральною оцінкою з урахуванням вагових коефіцієнтів (NPV, IRR, PI, DPP, рівень ризику, стратегічна відповідність) найвищий бал отримала Альтернатива Б (88,5%), що дозволило рекомендувати її для подальшого детального опрацювання.

3. На основі результатів сценарного моделювання обґрунтовано вибір Альтернативи Б як пріоритетної для реалізації, оскільки вона повністю відповідає фінансовим можливостям підприємства (обсяг інвестицій 2500,0 тис. грн не перевищує наявні власні джерела 3700,1 тис. грн, має нейтральний вплив на фінансову стійкість та ліквідність, високу можливість реалізації наявними силами

та повну відповідність стратегії розвитку. Розроблено семиетапний план заходів з реалізації альтернативи, який охоплює розробку бізнес-плану, залучення короткострокового кредиту (750,0 тис. грн, придбання обладнання, модернізацію основних засобів, найм додаткового персоналу (6 осіб), впровадження системи контролю витрат та щоквартальний моніторинг. Реалізація рекомендованих заходів забезпечить зростання чистого доходу на 40,0% (до 230455,4 тис. грн, чистого прибутку на 132,1% (до 6381,2 тис. грн, власного капіталу на 201,7% (до 6551,2 тис. грн, а також покращення коефіцієнта автономії з 0,008 до 0,021 (+162,5%) та коефіцієнта поточної ліквідності з 1,004 до 1,10 (+9,6%). Економічна ефективність підтверджується високими показниками: NPV +2349,4 тис. грн, IRR 31,5%, PI 1,94, DPP 2,3 року, PP 1,9 року, ROI 93,9%, ефективність інвестицій 145,3%, а термін повернення інвестицій за рахунок додаткового прибутку становить лише 0,69 року.

4. Ідентифіковано основні ризики, тобто зростання цін на матеріали – ймовірність 5, збільшення відсоткових ставок – ймовірність 4) та запропоновано заходи їх мінімізації (довгострокові контракти, фіксація ставок, факторинг, диверсифікація). Прогноз руху грошових коштів свідчить про здатність підприємства генерувати позитивний грошовий потік (накопичені кошти зростуть до 14531,2 тис. грн у 2029 році) та своєчасно обслуговувати кредитні зобов'язання. Соціально-економічний ефект включає створення 6 нових робочих місць, зростання фонду оплати праці на 2000,0 тис. грн та додаткові надходження до бюджетів усіх рівнів у розмірі 1157,1 тис. грн. Узагальнююча оцінка підтверджує, що реалізація рекомендованої інвестиційної альтернативи є економічно доцільною, фінансово реалізованою та соціально значущою.

ВИСНОВКИ

1. За результатами дипломної роботи вирішено актуальне науково-практичне завдання щодо економіко-аналітичного обґрунтування інвестиційних альтернатив розвитку підприємства на прикладі ТОВ «В.К.МІСТОБУД». Узагальнено теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційних альтернатив та стратегій розвитку підприємства. Встановлено, що інвестиційні альтернативи є взаємовиключними варіантами вкладення капіталу, які оцінюються за критеріями дохідності, ризику, строків реалізації та обсягів інвестування.

2. Систематизовано класифікацію стратегій розвитку підприємства за співвідношенням дохідності та ризику (консервативна, помірна, агресивна) і за цільовою спрямованістю (виживання, стабілізації, зростання, інноваційно-інвестиційна, інтегрована). Обґрунтовано доцільність використання комплексного підходу до вибору стратегічних напрямів розвитку підприємства залежно від його фінансового стану та інвестиційних можливостей.

3. Узагальнено методичний інструментарій оцінювання інвестиційних альтернатив, який включає статичні методи (PP, ARR), динамічні методи (NPV, IRR, PI, DPP), аналіз чутливості, сценарний аналіз, імітаційне моделювання та портфельні моделі Марковіца і CAPM. Доведено, що в умовах невизначеності найбільш обґрунтовані результати забезпечує поєднання дисконтованих методів оцінювання з аналізом чутливості та сценарним моделюванням.

4. Проведено комплексний аналіз діяльності ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023–2025 роки. Встановлено позитивну динаміку основних результативних показників: чистий дохід підприємства зріс у 7,93 раза – з 20 757,5 тис. грн до 164 611,0 тис. грн, а чистий прибуток змінився з від’ємного значення (-1 137,4 тис. грн) до позитивного (+2 749,8 тис. грн), що свідчить про покращення результатів господарської діяльності підприємства.

5. Визначено позитивний вплив інвестиційної діяльності на розвиток підприємства. Капітальні інвестиції у 2024–2025 роках у сумі 1 861,8 тис. грн забезпечили приріст вартості основних засобів на 52,6%. Фондовіддача зросла з 41,79 до 155,33 грн/грн, а інвестиційна віддача у 2025 році становила 109,12 грн приросту доходу на 1 грн інвестицій, що підтверджує ефективність здійснених вкладень.

6. За результатами факторного аналізу методом ланцюгових підстановок встановлено, що основним чинником зростання чистого прибутку стало збільшення чистого доходу, вплив якого становив +9 332,5 тис. грн або 240%. Водночас негативний вплив спричинило зростання собівартості продукції (-9 153,8 тис. грн або -235,5%), а також збільшення операційних витрат та податкових платежів, які зменшили чистий прибуток на 1 600,0 тис. грн та 560,3 тис. грн відповідно.

7. Ідентифіковано ключові проблеми розвитку ТОВ «В.К.МІСТОБУД», серед яких критичними є низький рівень фінансової автономії (коефіцієнт автономії – 0,008 при нормативному значенні 0,5), дефіцит абсолютної ліквідності (0,0008 при нормативі 0,2) та низька рентабельність продажів (1,7%). Вказані проблеми обмежують фінансову стійкість підприємства та потребують реалізації ефективних інвестиційних заходів.

8. Здійснено сценарне моделювання трьох інвестиційних альтернатив та доведено економічну доцільність кожної з них ($NPV > 0$, $IRR > WACC$, $PI > 1$). Найвищий інтегральний бал (88,5%) отримала базова альтернатива, що передбачає інвестиції у розмірі 2 500,0 тис. грн, з яких 70% фінансуються за рахунок власних коштів і 30% – за рахунок короткострокового кредиту. Реалізація запропонованого проєкту забезпечить NPV у розмірі +2 349,4 тис. грн, IRR – 31,5% при $WACC$ 17,5%, PI – 1,94, DPP – 2,3 року та PP – 1,9 року. Очікується приріст чистого доходу на 40,0% (до 230 455,4 тис. грн), чистого прибутку на 132,1% (до 6 381,2 тис. грн), власного капіталу на 201,7% (до 6 551,2 тис. грн), покращення коефіцієнта автономії до 0,021 та поточної ліквідності до 1,10.

Розроблено семиетапний план впровадження проєкту, визначено основні ризики та заходи їх мінімізації. Соціально-економічний ефект від реалізації проєкту передбачає створення 6 нових робочих місць і забезпечення 1 157,1 тис. грн додаткових надходжень до бюджету. Отримані результати та запропонований методичний підхід, що поєднує DCF-аналіз, сценарне моделювання та аналіз чутливості, можуть бути використані будівельними підприємствами для обґрунтування стратегічних інвестиційних рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І.О., Гуляєва Н.М., Вавдійчик І.М. Інвестиційний менеджмент: підручник: у 3 ч. Ч. 2. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 388 с. URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f81a3331-d630-46c3-84a2-90b34be706b2/content> (дата звернення 22.05.2026)
2. Боковець Н. О. Управління інвестиціями: навч. посіб. Вінниця: ВФЕУ, 2023. 186 с. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/38616>
3. Васильцова С. О., Арестова А. Л., Оніщенко А. А. Актуальність інвестиційно-інноваційних процесів на сучасному етапі. *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки)*. 2019. №1. С. 96-100. URL: <https://es.khpi.edu.ua/article/view/2519-4461.2019.1.96>
4. Вініченко І. І., Самілик Т. М., Олексюк В. О. Бізнес-процеси в теорії інвестиційної діяльності підприємств. *Агросвіт*. 2021. № 18. С. 22-27. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/18_2021/4.pdf
5. Вітер О., Килин О., Стручок Н. Прямі іноземні інвестиції в умовах рецесії світової економіки. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. №11. С.7-11. URL: <https://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/223>
6. Галько Л. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/727> (дата звернення: 31.05.2026)
7. Грінько І. М. Міжнародні фінанси: навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка»; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ :КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29057?utm_source=chatgpt.com
8. Городняк І. В., Терендій А. Б. Інституційні чинники залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 2 (25). 2020. С. 3-10. URL: <https://www.easterneurope->

ebm.in.ua/journal/25_2020/3.pdf?utm_source=chatgpt.com (Дата звернення: 31.05.2026)

9. Гук О. В., Монохонько Г. А., Шендерівська Л. П. Тенденції інвестування в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/577> (дата звернення: 31.05.2026)

10. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Монохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності : начальний посібник. Київ : Політехніка, 2022. 186 с. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/577>

11. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Скрипник Г.О. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України: монографія. Київ: ЦП «Компринт». 2017. 388с. URL: <https://dglb.nubip.edu.ua/items/79ac56fb-e722-4da7-8a0d-1a1446772f9b>

12. Денисенко М. П., Шапошнікова О. М., Будякова О. Ю. Економічні заходи державного управління щодо залучення інвестицій. *Науковий вісник: Державне управління*. 2020. № 1 (3). С. 53-65. URL: https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17096?utm_source=chatgpt.com

13. Дідур К. М. Сутність інвестиційної діяльності та методи визначення її ефективності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 5. С. 66-74. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1194>

14. Задоя А. О. Портфельні інвестиції в Україну: шанси чи загрози? *Академічний огляд*. 2019. № 2 (51). С. 81–90. URL: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2019/2/9.pdf>. (Дата звернення: 30.05.2026)

15. Задоя О. А., Фоменко В. С. Тенденції розвитку портфельних іноземних інвестицій в Україні. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2021. № 1 (30). С. 44-53. URL: <https://eurodev.duan.edu.ua/images/PDF/2021/1/6.pdf> (Дата звернення: 30.05.2026)

16. Замковий О. І. Портфельні теорії інвестування: методичні рекомендації для самостійної підготовки до практичних занять. Дніпро : НТУ«ДП», 2020. 70 с.

URL:https://eaf.nmu.org.ua/ua/Students/Metodichka/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%84%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8_%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B8_%D0%B8%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_2020.pdf

17.Іваненко Т. В., Фартушний І. Д. Оптимізація інвестиційного портфеля консервативними інвесторами. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 21. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/254720> (дата звернення: 31.05.2026).

18.Іоргачова М. І., Ковальова О. М. Інвестиційна привабливість цінних паперів: базові критерії оцінки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 15. С. 111–118. URL: file:///C:/Users/kamil/Downloads/Inv+15-2024_St17.pdf

19.Іоргачова М. І., Ковальова О. М. Інноваційні інвестиції як важлива складова інвестиційної політики сучасної компанії. *Ефективна економіка*. 2024. № 9. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4660/4699> (дата звернення: 31.05.2026).

20.Іоргачова М., Ковальова О. Формування оптимального інвестиційного портфеля: ключові етапи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-147> (дата звернення: 31.05.2026)

21.Караван Н. А. Класифікація інвестицій та обґрунтування вибору критеріїв їх ефективності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С. 13–17. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6455&i=1> (дата звернення: 31.05.2026)

22.Каут О. В., Дунайчук С. М. Аналіз типових інвестиційних стратегій промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 7. С. 20–24. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6011&i=3> (дата звернення: 31.05.2026)

23.Крамаренко К. М. Прямі іноземні інвестиції у системі міжнародних фінансів. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/83.pdf (дата звернення: 31.05.2026)

24. Криклива М. О. Методи оцінки ефективності інвестицій в сучасних умовах ведення бізнесу. *Молодий вчений*. 2019. № 1 (65). С. 216-218. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1996/1974> (дата звернення: 31.05.2026)

25. Куліш В. А. Оцінка рівня розвитку іноземного інвестування економіки України. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2018. № 1 (59). С. 171. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/3200> (дата звернення: 31.05.2026)

26. Ладиченко К., Анацька І., Силецька Є. Оцінка наслідків вивозу прямих іноземних інвестицій для національної економіки. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1061/1018> (дата звернення: 31.05.2026)

27. Лактіонова О. А. Інвестування: навчальний посібник. Вінниця : «Донецький національний університет імені Василя Стуса», 2019. 256 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061239.pdf> (дата звернення: 30.05.2026)

28. Лютий Я. Сутність, класифікація та функції зовнішніх інвестицій в діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5363> (дата звернення: 31.05.2026)

29. Макалюк І. В., Рурак К. М. Роль інвестицій у післявоєнному відновленні України. *Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки : матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції*. 23 листопада 2022 року. Київ : ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2022. С. 61. URL: <https://conf-keip.kpi.ua/article/view/284001> (дата звернення: 29.05.2026)

30. Мацука В. Механізм залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. С. 38. DOI: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2884/2920>

31.Марценюк О. В. Умови залучення іноземних інвесторів до розвитку страхової індустрії в Україні. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 39. Ч 2. 2019. С. 73-78. URL: https://bses.in.ua/journals/2019/39_2_2019/16.pdf (дата звернення: 31.05.2026)

32.Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. Інвестиційний аналіз: навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 276 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2844> (дата звернення: 31.05.2026)

33.Олейнікова Л., Череп А., Череп П. Управління ефективністю інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва : монографія. Київ : ЦП «Кондор». 2018. 276с. URL: <http://www.dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8308/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%202020.pdf> (дата звернення: 31.05.2026)

34.Остропольська Є. В., Ашиткова Я. В., Черенкова В. Е., Гоптар Я. П. Зарубіжний досвід залучення інвестицій в інтелектуальний капітал. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 12-16. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6992&i=1> (дата звернення: 31.05.2026)

35.Офіційна фінансова звітність ТОВ «В.К.МІСТОБУД». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/42044532/ (дата звернення: 31.05.2026)

36.Погребняк А. Ю., Лопатюк В. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. С. 79-83. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/287411> (дата звернення: 31.05.2026)

37.Про інвестиційну діяльність: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 47, ст.646. Документ 1560-ХІІ, чинний, поточна редакція – Редакція від 31.10.2025, підстава – 4510-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 31.05.2026)

38.Пурій Г. М. Сучасний стан та основні тенденції залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України. *Гроші, фінанси і кредит*. 2020. Вип. 44. С. 199–203. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ifrctr_2020_44_35 (дата звернення: 31.05.2026)

39.Руденко Н. О. Структура інвестиційних портфелів банків України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 12. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/investplan/article/download/3957/3992/9261> (дата звернення: 31.05.2026).

40.Рудь О. Формування інвестиційного портфеля підприємства: стратегічний контекст. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 1 (52). С. 188-195. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1167> (дата звернення: 31.05.2026)

41.Стахурська С.А. Формування інвестиційної стратегії в контексті змін в організації. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1558> (дата звернення: 31.05.2026)

42.Стахурська С. А. Методичні підходи до формування механізму інвестування інноваційного розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1486> (дата звернення: 31.05.2026)

43.Стахурська С.А., Ткачук С.В., Якимчук Т.В., Стахурський В.О. Комплексний аналіз інвестиційної діяльності виробничих підприємств як основа для прийняття обґрунтованих господарських рішень. *Формування ринкових відносин в Україні : збірник наукових праць*. 2022. № 1 (248). С. 40-47. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/8a71fab2-211c-41d9-b189-a66a423a09c2>(дата звернення: 31.05.2026)

44. Стахурська С.А., Ткачук С.В., Стахурський В.О. Проблеми формування джерел фінансування при проєктному інвестуванні підприємств та шляхи їх вирішення. *Формування ринкових відносин в Україні : збірник наукових праць*. 2022. № 2 (249). С. 75-81. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/83745d4e-a1b4-49a3-8b98-b2218cae0bf6> (дата звернення: 31.05.2026)

45. Тимоць М. В., Стахів Г. І. Фінансові аспекти залучення іноземних інвестицій в умовах воєнного стану. *Фінанси, банківська справа та страхування*. 2023. Вип. 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2155> (дата звернення: 31.05.2026)

46. Тарасова О. Особливості сталого інвестування в розвиток еколого-орієнтовної економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 6. Том 2. С. 168–177. URL: <https://heraldes.khmnpu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/820> (дата звернення: 31.05.2026)

47. Тофан І. М. Проблематика залучення інвестицій та їх податкового супроводу в Україні. *Український економічний часопис*. 2023. Вип. 1. С. 48-51.

48. Хома Д., Шевчук Я. Аналіз інвестиційної привабливості України. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3 (54). С. 120-127. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1320> (дата звернення: 31.05.2026)

49. Шостак І. В., Плисенко Г. П. Економічне оцінювання зростання галузевих ринків: теоретичні засади та сучасні підходи. *Journal of Strategic Economic Research*. 2026. № 1. С. 37–46. URL: <https://jrnl.knutd.edu.ua/index.php/jseconres/article/view/2006> (дата звернення: 31.05.2026).

50. Шостак І. В., Плисенко Г. П. Економічне оцінювання впливу DEEP TECH на трансформацію галузевих ринків. *Економіка та суспільство*. 2026. № 86. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/deep-tech-shostak> (дата звернення: 31.05.2026).

ДОДАТКИ

Додаток А

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними Зборами Учасників Товариства
Протоколом № 3 від 27 травня 2019 року

СТАТУТ
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"В.К.МІСТОБУД"

КОД ЄДРПОУ: 42044532

(НОВА РЕДАКЦІЯ)

м. Київ – 2019 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "В.К. МІСТОБУД" (надалі – "Товариство"), є юридичною особою, створеною і зареєстрованою у встановленому законодавством України порядку у формі товариства з обмеженою відповідальністю.
- 1.2 Найменування Товариства.
- Повне найменування:
- (а) українською мовою – ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "В.К.МІСТОБУД"
 - (b) англійською мовою – LIMITED LIABILITY COMPANY "V.K.MISTOBUD"
- Скорочене найменування:
- (а) українською мовою – ТОВ "В.К.МІСТОБУД"
 - (b) англійською мовою – LLC "V.K.MISTOBUD".
- 1.3 Товариство може мати штампи, фірмові бланки, торговельну марку (знак для товарів та послуг), комерційне (фірмове) найменування, печатку(и) зі своїм найменуванням та логотип Товариства.
- 1.4 Товариство не відповідає за зобов'язаннями його учасників. Учасники Товариства не відповідають за зобов'язаннями Товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю Товариства, тільки в межах вартості своїх вкладів до статутного капіталу Товариства.
- 1.5 Товариство має право здійснювати будь-яку діяльність, не заборонену чинним законодавством України. Види діяльності, які відповідно до чинного законодавства України вимагають отримання спеціального дозволу (ліцензії), здійснюються Товариством після отримання відповідного дозволу (ліцензії) у встановленому чинним законодавством України порядку. Основні види діяльності Товариства містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
- 1.6 Місцезнаходження Товариства визначається вищим органом Товариства. Інформація про місцезнаходження Товариства міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
- 1.7 Інформація про розмір статутного капіталу Товариства, склад учасників Товариства міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

2. ПОРЯДОК ВСТУПУ ДО ТОВАРИСТВА, ВИХОДУ ТА ВИКЛЮЧЕННЯ УЧАСНИКА

2.1 Вступ до Товариства відбувається у разі:

- (а) подання заяви про вступ до Товариства в порядку правонаступництва спадкоємцями (правонаступниками) учасника Товариства у разі смерті або припинення такого учасника Товариства;
- (б) внесення додаткових вкладів третіми особами у разі прийняття єдиним учасником Товариства або загальними зборами учасників Товариства рішення про залучення додаткових вкладів;
- (с) придбання частки (частини частки) у статутному капіталі, відчуженої учасником Товариства.

2.2 Учасники Товариства мають переважне право на придбання частки (частини частки) іншого учасника Товариства, що продається третій особі, пропорційно до розміру належних їм часток у статутному капіталі Товариства. Реалізація переважного права учасників Товариства, розподіл відчужуваної частки (частини частки) між іншими учасниками Товариства, відмова від реалізації переважного права учасників Товариства здійснюються в порядку, встановленому чинним законодавством України.

2.3 Надання частки (частини частки) в заставу будь-яким учасником Товариства допускається лише за згодою інших учасників Товариства.

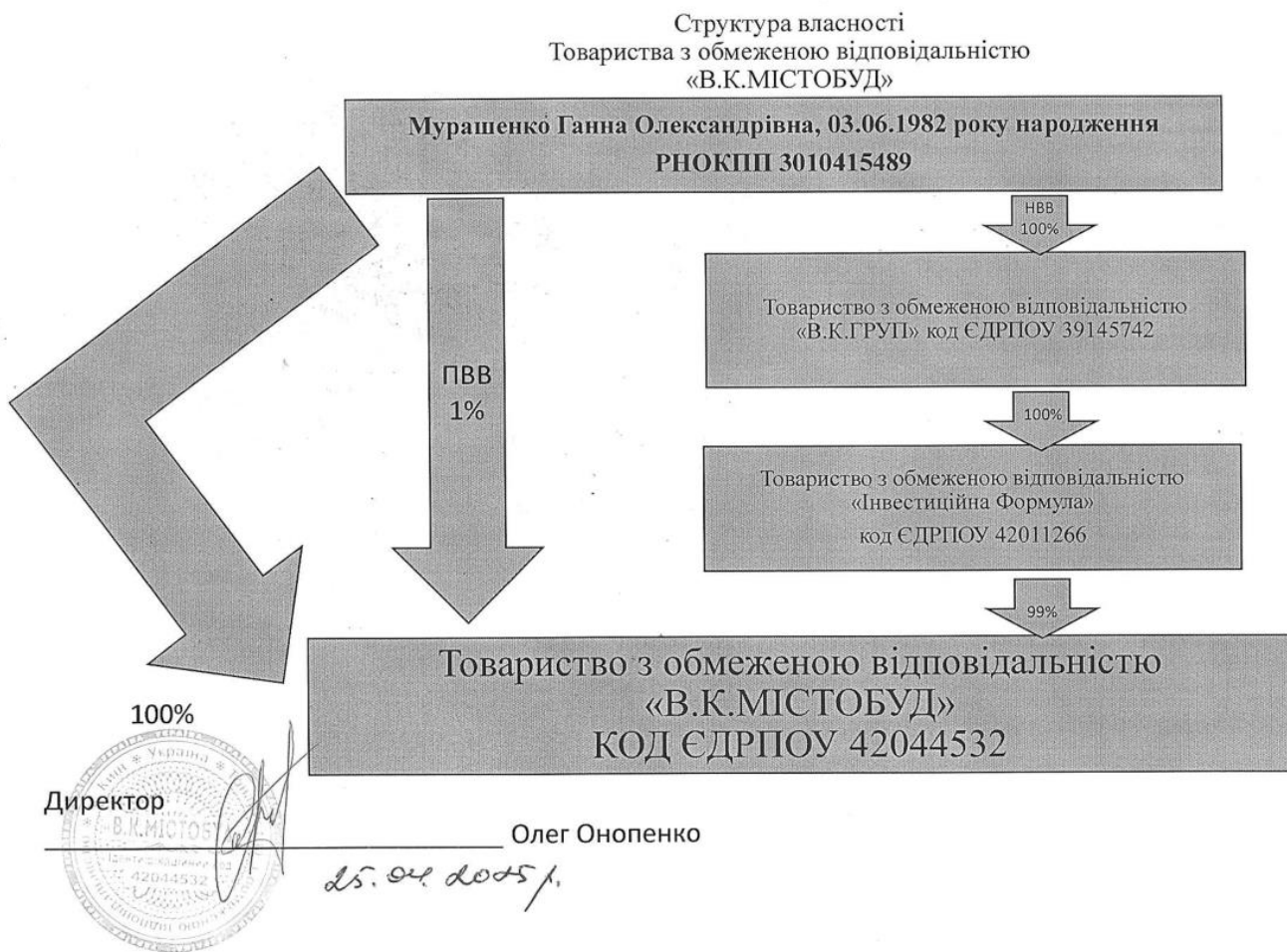
2.4 Учасник Товариства, частка якого у статутному капіталі становить менше 50 (п'ятдесяти) відсотків, може вийти з Товариства у будь-який час без згоди інших учасників.

2.5 Учасник Товариства, частка якого у статутному капіталі становить 50 (п'ятдесят) або більше відсотків, може вийти з Товариства за згодою інших учасників Товариства.

2.6 Рішення щодо надання згоди на вихід учасника з Товариства має бути прийнято протягом 1 (одного) місяця з дня подання учасником заяви про вихід.

2.7 Якщо для виходу учасника необхідна згода інших учасників Товариства, він може вийти з Товариства протягом 1 (одного) місяця з дня надання такої згоди останнім учасником Товариства, якщо менший строк не визначений такою згодою інших учасників Товариства.

Додаток Б

Додаток В

Фінансова звітність за 2023 рік

Дата та час подачі звіту	16.10.2024 14:41
Керівник	ОНОПЕНКО ОЛЕГ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Головний бухгалтер	Дані не зазначені
Вид економічної діяльності	41.10 Організація будівництва будівель
Телефон	0631724341
КАТОТТГ	UA800000000000719633
Середня кількість працівників	7

Баланс (Форма № 1-м) суб'єкта малого підприємництва станом на 31.12.2023 року

	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0,1	0,0
первісна вартість	1001	1,8	1,8
накопичена амортизація	1002	1,7	1,8
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0,0	-
Основні засоби	1010	689,0	587,4
первісна вартість	1011	3 112,7	3 447,9
знос	1012	2 423,7	2 860,5
Довгострокові біологічні активи	1020	0,0	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0,0	-
Інші необоротні активи	1090	0,0	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	689,1	587,4
	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	68 035,0	113 413,3
у тому числі готова продукція	1103	569,0	620,1
Поточні біологічні активи	1110	0,0	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	38 022,2	62 931,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	569,0	91,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	0,0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	114 350,9	177 783,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,6	0,6
Витрати майбутніх періодів	1170	90,9	90,9
Інші оборотні активи	1190	15 128,5	17 377,8
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	236 197,1	371 688,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,0	-
Баланс (Усього активів)	1300	236 886,2	372 275,6
	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100,0	100,0
Додатковий капітал	1410	0,0	-
Резервний капітал	1415	0,0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-125,5	-1 262,9
Неоплачений капітал	1425	100,0	100,0

Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	-125,5	-1 262,9
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	0,0	-

	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0,0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0,0	-
товари, роботи, послуги	1615	80 244,1	137 533,4
розрахунками з бюджетом	1620	169,8	152,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	106,1	149,3
розрахунками зі страхування	1625	10,2	-
розрахунками з оплати праці	1630	40,5	-
Доходи майбутніх періодів	1665	0,0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	156 547,1	235 852,7
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	237 011,7	373 538,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	236 886,2	372 275,6

Інформація про фінансові результати (Форма № 2-м) суб'єкта малого підприємництва за 2023 рік			
Стаття	Код	За поточний рік, тис. грн	За попередній рік, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 757,5	11 472,6
Інші операційні доходи	2120	-	0,0
Інші доходи	2240	-	0,0
Разом доходи	2280	20 757,5	11 472,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	20 194,2	11 070,9
Інші операційні витрати	2180	1 657,4	930,4
Інші витрати	2270	-	0,0
Разом витрати	2285	21 851,6	12 001,3
Фінансовий результат до оподаткування	2290	-1 094,1	-528,7
Податок на прибуток	2300	43,3	10,0
Чистий прибуток, тобто збиток)	2350	-1 137,4	-538,7

Додаток Г

Фінансова звітність за 2024 рік

Дата та час подачі звіту	29.04.2025 17:23
Керівник	ОНОПЕНКО ОЛЕГ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Головний бухгалтер	Дані не зазначені
Вид економічної діяльності	41.10 Організація будівництва будівель
Телефон	0631724341
КАТОТТГ	UA80000000000719633
Середня кількість працівників	12

Баланс (Форма № 1-м) суб'єкта малого підприємництва станом на 31.12.2024 року

	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0,0	0,0
первісна вартість	1001	1,8	1,8
накопичена амортизація	1002	1,8	1,8
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0,0	-
Основні засоби	1010	587,4	1 128,3
первісна вартість	1011	3 447,9	4 447,7
знос	1012	2 860,5	3 319,4
Довгострокові біологічні активи	1020	0,0	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0,0	-
Інші необоротні активи	1090	0,0	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	587,4	1 128,3
	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	113 413,3	135 044,4
у тому числі готова продукція	1103	620,1	620,1
Поточні біологічні активи	1110	0,0	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	62 931,1	8 050,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	91,3	10,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	0,0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	177 783,2	74 564,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,6	0,3
Витрати майбутніх періодів	1170	90,9	90,9
Інші оборотні активи	1190	17 377,8	25 987,7
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	371 688,2	243 748,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,0	-
Баланс (Усього активів)	1300	372 275,6	244 877,0
	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100,0	100,0
Додатковий капітал	1410	0,0	-
Резервний капітал	1415	0,0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1 262,9	-578,2
Неоплачений капітал	1425	100,0	100,0
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	-1 262,9	-578,2
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	0,0	-

	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0,0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0,0	-
товари, роботи, послуги	1615	137 533,4	9 972,2
розрахунками з бюджетом	1620	152,4	152,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	149,3	149,2
розрахунками зі страхування	1625	0,0	-
розрахунками з оплати праці	1630	0,0	-
Доходи майбутніх періодів	1665	0,0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	235 852,7	235 330,6
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	373 538,5	245 455,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	372 275,6	244 877,0
Інформація про фінансові результати (Форма № 2-м) суб'єкта малого підприємництва за 2024 рік			
Стаття	Код	За поточний рік, тис. грн	За попередній рік, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	70 700,5	20 757,5
Інші операційні доходи	2120	-	0,0
Інші доходи	2240	-	0,0
Разом доходи	2280	70 700,5	20 757,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	68 178,2	20 194,2
Інші операційні витрати	2180	1 687,3	1 657,4
Інші витрати	2270	-	0,0
Разом витрати	2285	69 865,5	21 851,6
Фінансовий результат до оподаткування	2290	835,0	-1 094,1
Податок на прибуток	2300	150,3	43,3
Чистий прибуток, тобто збиток	2350	684,7	-1 137,4

Додаток Д

Фінансова звітність за 2025 рік

Дата та час подачі звіту	16.03.2026 19:24
Керівник	ОНОПЕНКО ОЛЕГ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Головний бухгалтер	Дані не зазначені
Вид економічної діяльності	41.10 Організація будівництва будівель
Телефон	0631724341
КАТОТТГ	UA80000000000719633
Середня кількість працівників	13

Баланс (Форма № 1-м) суб'єкта малого підприємництва станом на 31.12.2025 року

	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0,0	0,0
первісна вартість	1001	1,8	1,8
накопичена амортизація	1002	1,8	1,8
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0,0	47,2
Основні засоби	1010	1 128,3	992,8
первісна вартість	1011	4 447,7	5 262,5
знос	1012	3 319,4	4 269,7
Довгострокові біологічні активи	1020	0,0	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0,0	-
Інші необоротні активи	1090	0,0	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	1 128,3	1 040,0
	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	135 044,4	109 199,0
у тому числі готова продукція	1103	620,1	-
Поточні біологічні активи	1110	0,0	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	8 050,9	9 076,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	10,5	647,8
у тому числі з податку на прибуток	1136	0,0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	74 564,0	137 611,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,3	214,6
Витрати майбутніх періодів	1170	90,9	90,9
Інші оборотні активи	1190	25 987,7	25 764,3
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	243 748,7	282 604,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,0	-
Баланс (Усього активів)	1300	244 877,0	283 644,6
	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100,0	100,0
Додатковий капітал	1410	0,0	-
Резервний капітал	1415	0,0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-578,2	2 171,6
Неоплачений капітал	1425	100,0	100,0
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	-578,2	2 171,6
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	0,0	-

	Код	На початок року, тис. грн	На кінець року, тис. грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0,0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0,0	-
товари, роботи, послуги	1615	9 972,2	31 665,5
розрахунками з бюджетом	1620	152,4	105,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	149,2	97,6
розрахунками зі страхування	1625	0,0	26,9
розрахунками з оплати праці	1630	0,0	-
Доходи майбутніх періодів	1665	0,0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	235 330,6	249 674,8
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	245 455,2	281 473,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	244 877,0	283 644,6
Інформація про фінансові результати (Форма № 2-м) суб'єкта малого підприємництва за 2025 рік			
Стаття	Код	За поточний рік, тис. грн	За попередній рік, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	164 611,0	70 700,5
Інші операційні доходи	2120	-	0,0
Інші доходи	2240	-	0,0
Разом доходи	2280	164 611,0	70 700,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	158 084,6	68 178,2
Інші операційні витрати	2180	3 173,0	1 687,3
Інші витрати	2270	-	0,0
Разом витрати	2285	161 257,6	69 865,5
Фінансовий результат до оподаткування	2290	3 353,4	835,0
Податок на прибуток	2300	603,6	150,3
Чистий прибуток, тобто збиток	2350	2 749,8	684,7

Додаток Ж

Таблиця Ж.1 – Динаміка активів ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр.,
тис. грн

Показник	Код	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютне відхилення 2025/2023, тис. грн	Відносне відхилення 2025/2023, %
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%
Залишкова вартість основних засобів	1010	587,4	1128,3	992,8	+405,4	+69,0%
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0,0	0,0	47,2	+47,2	–
Усього за розділом I	1095	587,4	1128,3	1040,0	+452,6	+77,1%
II. Оборотні активи						
Запаси	1100	113413,3	135044,4	109199,0	-4214,3	-3,7%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	62931,1	8050,9	9076,5	-53854,6	-85,6%
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	91,3	10,5	647,8	+556,5	+609,5%
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	177783,2	74564,0	137611,5	-40171,7	-22,6%
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,6	0,3	214,6	+214,0	+35666,7%
Витрати майбутніх періодів	1170	90,9	90,9	90,9	0,0	0,0%
Інші оборотні активи	1190	17377,8	25987,7	25764,3	+8386,5	+48,3%
Усього за розділом II	1195	371688,2	243748,7	282604,6	-89083,6	-24,0%
Баланс (усього активів)	1300	372275,6	244877,0	283644,6	-88631,0	-23,8%

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства.

Продовження додатку Ж

Таблиця Ж.2 – Динаміка складових пасивів ТОВ «В.К.МІСТОБУД» за 2023-2025 рр., тис. грн

Показник	Код	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютн е відхиленн я 2025/2023, тис. грн	Відносне відхилення 2025/2023, %
І. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1262,9	-578,2	2171,6	+3434,5	+272,0%
Неоплачений капітал	1425	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0%
Усього за розділом І	1495	-1262,9	-578,2	2171,6	+3434,5	+272,0%
ІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	137533,4	9972,2	31665,5	-105867,9	-77,0%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	152,4	152,4	105,8	-46,6	-30,6%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	0,0	0,0	26,9	+26,9	—
Інші поточні зобов'язання	1690	235852,7	235330,6	249674,8	+13822,1	+5,9%
Усього за розділом ІІ	1695	373538,5	245455,2	281473,0	-92065,5	-24,6%
Баланс (усього пасивів)	1900	372275,6	244877,0	283644,6	-88631,0	-23,8%

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства.